

BÜTÜN FİLMLERİYLE

YILMAZ GÜNEY

AGÂH
ÖZGÜÇ

AFA – Sinema: 10
AFA – Yayınları: 50

Nisan,1988

ISBN 975 – 414 – 000 – 6

© AFA Yayıncılık A.Ş.

Bu kitabın tüm hakları
AFA Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.

Dizgi: AFA Yayıncılık A.Ş.

Baskı: Doğan Ofset
☎: 519 48 33
Kapak: Reyo Basımevi

AFA Yayıncılık A.Ş., Çatalçeşme Sok. 46/4 Cağaloğlu – İST.
☎: 526 39 80

Agâh Özgüç

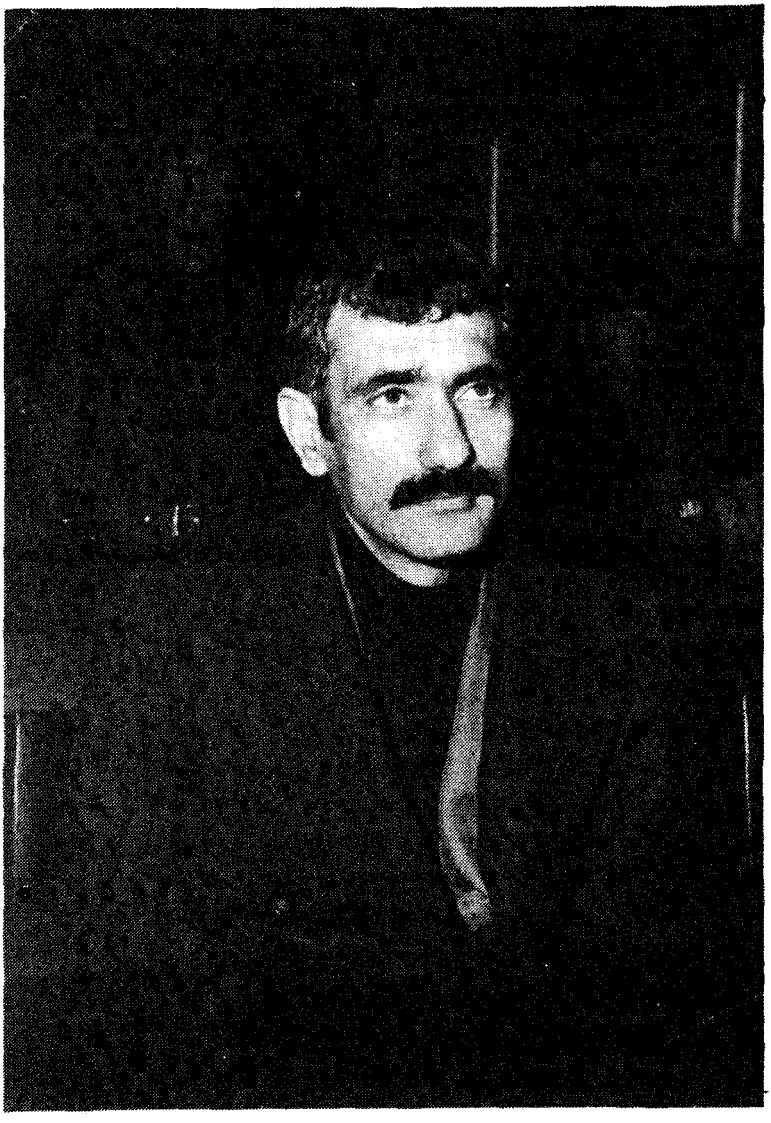
BÜTÜN FİLMLERİYLE

Yılmaz Güney

AFA
YAYINLARI

KISALTMALAR

Y.: Yönetmen
S.: Senaryo
Y.ve S.: Yönetmen ve Senaryo
G.y.: Görüntü yönetmeni
M.: Müzik
Sb.: Siyah-beyaz
R.: Renkli
s.: Sayı
sh.: Sayfa

1. Yılmaz Güney Sıkıyönetim Mahkemesinde

Üç Aşamalı Yılmaz Güney Sineması

Yılmaz Güney'in sinema yaşamını, kendi kişilik damgasını vurduğu, yani tek başına "*senaryosunu yazdığı*", "*oyunculuğunu yaptığı*", "*senaryosunu yazıp oynadığı*" ve "*senaryosunu yazıp oynadığı, bu arada da yönetmenliğini üstlendiği*" filmler olmak üzere dört bölümde toplayabiliriz. Ve bu genel dökümde, ne bir fazla ne de bir eksik, tam 111 adet *Yılmaz Güney filmi* çıkar ortaya. Elbette, senaryosunu Atıf Yılmaz, Yaşar Kemal ve Halit Refiğ'le birlikte yazdığı *Karacaoğlan'ın Kara Sevdası* , gene Atıf Yılmaz'a yönetmen yardımcılığı (asistanlık) yaptığı *Ölüm Perdesi* , *Kızıl Vazo* ve *Seni Kaybedersem* tümüye birer "Yılmaz Güney filmi" sayılmaz. Ne de figüran oynadığı *Dolandırıcılar Şahı* ve 1961 yalında küçük bir rol oynarken setinde tutuklanıp mahkum olduğu *Tatlı Bela* ...

İsmini sıraladığımız tüm bu filmler, yalnızca "Yılmaz Güney biyografisi" için geçerlidir, o kadar... Kaldı ki 1963-1965 döneminde boğaz tokluğuna çala kalem yazdığı senaryoları Yılmaz Güney bile hatırlamaz. Çünkü büyük bir çoğunluğu takma isimle yazılmış, bazılarına da jeneriklerde başkalarının isimleri atılmıştır. Gerçekten sanatçının, "senaristliğinin ilk yılları" bu açıdan son derece karmaşıktır.

Yanlış Kaynaklar –Hayali Yönetmenler

Bu karmaşa, takma isimle yazılan ve çoğu kez de hatır için başkalarının ismi konulan "senaristlik dönemi"nde olduğu gibi, zaman zaman yönetmenlik çalışmalarında da görülür. Örneğin, Güney'in filmografisinde *Bana Kurşun İşlemez* filminin yönetmeni olarak Alaettin Perveroğlu ismi geçirilir. Oysa böyle bir yönetmen yoktur. İsmi geçen

kişi, yalnızca bir yapımcıdır. Ve filmi Yılmaz Güney yönetmiştir.

Gene sinema tarihinde ve sanatçıyla ilgili araştırmalarda Güney'in "ilk yönetmenlik denemesi" olarak *Pire Nuri* ya da *Seyyit Han* adlı filmler gösterilir. Oysa gösterilen kaynak tümüyle yanlıştır. Güney'in bu konudaki ilk denemesi, bu filmlerden iki yıl önce çektiği *At Avrat Silah*'tır. Bu ilk filmin yanı sıra Konya'dan altı aylık sürgünden döndüğü yıllarda (1963) oynadığı *İkisi de Cesurdu*'nun bazı sahnelerini de çeken Ferit Ceylan değil, Yılmaz Güney'dir.

Bu arada gene atlanmış ya da unutulmuş filmleri var filmografisinde. Bunlardan biri, *Canlı Hedef*'tir. 1970'li yıllarda çevrilen bu filmin yönetmenliğini de Yılmaz Güney yapmıştır. Anadolu'daki kırsal kesim seyircisinin 1963'lerde *İkisi de Cesurdu*'yla, Türk Sinematek Derneğine ve Türk Film Arşivine üye olan burjuva kökenli öğrencilerin 1966'larda ilk kez *Hudutların Kanunu* ve *Kızılırmak-Karakoyun*'la oyuncu olarak tanıştığı ve *Seyyit Han*'a kadar uzayan dönemden önce Yılmaz Güney diye bir adam yok muydu? Kırsal kesimdeki seyircinin, "sokaktaki adam"ın öncelikle keşfettiği Yılmaz Güney'in 1963-1966'larda yaptığı filmler, elbette ki dışlanamaz. Bu dönemde yaptığı vurdulu-kırdılı, özü yabancı kaynaklı, ama insanı bizden olan ve özellikle de lumpen seyirciye göz kırpan bu "konfeksiyon türü filmler" burun kıvrılıp dışlanırsa bir sinemacı gerçek yüzüyle ortaya çıkamaz. Bir oyuncunun, bir yönetmenin, bir senaristin nasıl ve hangi yollardan geldiğini araştırmacı bir gözle görebilmek için, tüm bu filmleri bilmek şarttır. Hatta mümkünse hepsini tümüyle görebilmek... Eğer, bu filmler olmasaydı *Umut*'un ve *Arkadaş*'ın da Yılmaz Güney'i olmazdı.

Oyuncu Yılmaz Güney

Türk sinemasında "Yılmaz Güney Sineması" genel olarak üç aşamalıdır: Oyuncu Yılmaz Güney, yönetmen Yılmaz Güney, senarist Yılmaz

Güney. Şimdi biz önce Yılmaz Güney'in nasıl bir oyunculuk çizgisi izlediğini görelim.

Atıf Yılmaz'ın 1958'lerde yönettiği *Alageyik* , Güney'in oyuncu olarak ikinci filmidir. Ve Ali Gevgilili, *Vatan* gazetesinde yazdığı eleştiride şöyle der: "*Atıf Yılmaz'ın* Alageyik*'te başrolü verdiği genç oyuncu Yılmaz Güney, davranışlarıyla yarınından umut vermektedir.*"

Bu altı çizilen satırlar bilinmeyen bir Yılmaz Güney için bir "ilk işaret"ti. Bu minicik ve alçakgönüllü yorum, 1963 yılında bir gerçeği ortaya koyacaktı. Altı aylık bir "Konya sürgünü" dönüşünden sonra oynadığı *İkisi de Cesurdu* iddiasız bir filmdi. Ama, Yılmaz Güney'in oyunu, özellikle de yaralı olarak finaldeki yürüyüşü akıllardan kolay çıkmayacak kadar çarpıcıydı. Yılmaz Güney, Ferit Ceylan'ın bu filminde "kabadayı mitosu"nun temellerini atarken daha sonraki filmlerinin de "ana malzeme"sini oluşturacaktı.

Bir yıl sonra oynadığı eşkiya *Koçero* ise, Anadolu'da büyük iş yapan filmlerinden biridir. Aynı yıl yaptığı *On Korkusuz Adam*'da konuşmaz. Suskun bir adamdır. Tamer Yiğit, Adnan Şenses, Işın Kaan, Tunç Oral ve Özkan Yılmaz gibi "yakışıklı adam"ların gerisinde dolaşır. Filmde tek bir diyalogu olmayan, ama kaşları üzerine yatırdığı siyah şapkasıyla, ikide bir dudaklarına götürdüğü konyak şişesiyle ilgiyi çekip öne çıkan da odur, alkışlanan da... Sakallıdır, çirkindir, ama davranışlarıyla sıcak ve sevecendir.

Daha sonraki yıl, yani 1965'lerde daha sıcak ve müthiş duyarlı bir Yılmaz Güney izleriz Duygu Sağıroğlu'nun *Ben Öldükçe Yaşanır*'ında. Ama, *Hudutların Kanunu*'nda asıl "büyük oyun"nunu sergiler. Lütfi Akad ustanın filminde Hıdır, ne Hıdır'dır... Türk sinema tarihinin en önemli filmlerinden biri olan *Hudutların Kanunu*'nda Güney unutulmaz boyutlardadır. Ve bu gerçeği Ali Gevgilili, ne güzel bir coşkuyla vurgular: "... acınacak hiç kimse yok ve her oyun bir küçük şaheser. Bir de tek başına Yılmaz Güney... O kavruk yapı. Hıdır'ın trajik yaşantısına unutulmaz boyutlar getiriyor. Ölçülü, dengeli, büyüleyici bir oyun..."

Ya, gene Lütfi Ö. Akad'ın *Kurbanlık Katil*'indeki ayaklarını sürüye sürüye yürüyen, yerlerden izmarit toplayan şarapçı Mustafa...? Bu filmdeki tipleme ve oyun, Osman Seden'e göre "nefes kesici", Lütfi Ö.Akad'a göre "olağanüstü"dür. "Yılmaz'ın oyunu gibi bir oyun, bir daha hiçbir Türk filminde görülmemiş"dir. Ve Doç.Dr.Alim Şerif Onaran'a göre ise Güney, "sanat yaşamında bir bakıma *chaplinesque* bir boyut kazanmış"tır.

Güney'in kendine özgü bu oyunculuk çizgisi, *Kızılırmak-Karakoyun*'la, *Baba*'yla birlikte sürüp gider...

Yönetmen Yılmaz Güney

At Avrat Silah , *Benim Adım Kerim* ve *Pire Nuri* , Yılmaz Güney'in kendini yönetmen olarak bilediği ilk filmleridir. Bu arada bazı filmlerine imza atmaz, bazılarına da yapımcıların baskılarıyla kendi ismini koymak zorunda kalır. *Seyyit Han*, bu aşamadaki ilk önemli filmidir genç sinemacının. Ve *Seyyit Han*'ın destansı anlatımı, sinematografik özellikleri bir yönetmen olarak kimleri etkilememiştir ki? Kemal Tahir'in bu konudaki sözleri ilginç ve yüreklidir: "*Seyyit Han*, dünyanın aradığı halk sineması koşullarına son derece uygundur. Sözgelimi aralıksız kurşun yediği halde kahramanın hatta sendelememesi, hayatın gerçeğiyle, sinemanın gerçeği arasındaki büyük farkı en iyi belirleyen sahnedir. Yılmaz Güney, gerçekten halktan yetişmiş, halkın bir şeyi nasıl görmek istediğini belki derin ilmiyle değil, yaşantısıyla bilen bir halk sanatçısıdır. Böyle sanatçılardan, bir aydın olarak benim öğrenecek çok şeyim olduğuna inanıyorum."

Türk sinemasında gerçekçilik ve öz açısından yeni bir dönem açan *Umut*'la Yılmaz Güney, sade ama ilginç gözlemlere dayanan duyarlı sinemasının ilk örneğini verecektir. Ne var ki, gerçek kişiliğini yakaladığı bu aşamada, paytoncu Cabbar'a Amerikalı zenci Çavuş'tan dayak yedirtmesi, "kabadayı melodramları"yla, "tabanca romantizmle-

ri"yle vakit dolduran şartlanmış yapımcılara, belki de ilk başta seyirciye ters gelecektir. Hatta, *Seyyit Han*'la Güney'i bir "halk sanatçısı" olarak öven Kemal Tahir bile "bir arabacının dramı olur mu!" diyerek yanılgıya düşecektir.

Anadolunun bozkırlarında bir tragedya boyutlarına ulaşan kaçakçı Çobanoğlu'nun *Ağıt*'ı, bir "destan sineması"dır. Öz olarak bu aşamadaki filmlerine ters düşse de bir "gangster melodramı" olan *Umutsuzlar*'daki anlatım ise "şiirsel" bir sinema dilidir. Sanki her görüntü, yürüyen bir tablo, sanki Filiz Akın, tüm yakın planlarda bir "ikona"dır. Ertem Eğilmez, filmin yapımcısı İrfan Ünal'la *Umutsuzlar*'ı izlerken ilk on dakikasında birden coşkuya kapılıp şöyle der:

"İşte bu benim filmim..."

İkinci bir on dakika sonra ise İrfan Ünal şu yanıtı verir Ertem Eğilmez'e:

"Hayır, bu artık senin olamaz, Yılmaz Güney'in filmidir..."

Umut, nasıl Türk Sinemasında yeni bir dönemin başlangıcıysa, *Arkadaş* da Yeşilçam'ın geleneksel dram yapısını parçalayan, tuzla buz eden bir film olma özelliğini taşır. Ve "Güney Sineması"nın yönetmen olarak, yazık ki "son aşama"sıdır bu. Çünkü yurtdışına kaçtıktan sonra Fransa'da yaptığı *Le Mur-Duvar* yabancı eleştirmenlere göre "karamsar" yapıda bir film olacaktır.

Senarist Yılmaz Güney

Güney'in senaryo yazarlığı, oyunculuğuyla birlikte başlar. Örneğin 1958 yılında çekilen *Bu Vatanın Çocukları*'nda hem oynamış, hem asistanlık yapmış hem de filmin senaryosunu Atıf Yılmaz'la birlikte

yazmıştır. Filmin 1959 yılında Emek sinemasındaki özel gösterisinden sonra Ali Gevgilili'nin *Vatan*'da yazdığı eleştirisine göre "... konuyu değme ustaları aratmayacak bir güçle geliştirmişlerdir."

Bu ortak ilk başarıdan sonra gene Atıf Yılmaz ve Halit Refiğ'le birlikte, Yaşar Kemal'in bir konusundan uyarladıkları *Alageyik*'in senaryo çalışmalarına katılmış ve 1963 yılından başlayarak tek başına saptanması mümkün olmayan bir dolu senaryo yazmıştır. Genellikle kendi senaryolarını kendi çeken ve kendi oynayan Yılmaz Güney, 1963 ile 1967'ye kadar olan süreç içinde çirkin kral mitosu"na uygun düşen konuları ele almıştır. Büyük bir hızla, çoğunun parasını alamadığı senaryolar üretmiş ve bu yeteneğini 1968 yılında *Seyyit Han*'la, *Umut*'la, *Acı*'yla, *Ağıt*'la, *Baba*'yla bilinçli bir çizgide geliştirerek *Arkadaş*'a kadar gelip dayamıştır. Ne var ki, en olgunları, en vurucuları "mahpus damı" altında yazdığı senaryolardır. Örneğin *Endişe* , *Sürü* , *Düşman* , *İzin* ve *Yol* ...

Yılmaz Güney'in hapishanelerde yazdığı dekupajlı senaryolarıyla *Sürü* ve *Düşman*'da Zeki Ökten, *Endişe* ve *Yol*'da Şerif Gören sinema yaşamlarının tartışmasız en başarılı örneklerini ortaya koymuşlardır. Özellikle *Sürü* ve *Yol* , Türk sinemasının belki de bir daha ulaşılması güç doruk noktalarından ikisidir... Ve bu başarıların, öncelikle Yılmaz Güney'in özgün senaryolarından kaynaklandığı da bir gerçektir.

Güney Sinemasının Özü

Yılmaz Güney'in sinemasına genel olarak baktığımızda, özündeki zenginlik dikkatimizi çeker. Bu zenginlik, yalnızca gerçekçi yapıtlarında değil, içeriğinde popülist eğilimler taşıyan, "palavra" ya da "dökün-tü" diye nitelenen o vurdulu-kırdılı "çirkin kral dönemi"ndeki filmlerinde de vardır. Çünkü bu bütünüyle "insan"a dönük bir sinemadır. Sıcaktır, duyarlıdır... Yaşayan bir sinemadır. Çünkü, yaşayan bir insa-

nın, Yılmaz Güney'in yaşamından parçalar, yansımalar vardır...

Yılmaz Güney'i ve sinemasını önce neden çocuklar sevmiş, neden alkışlamışlardır? Çünkü tüm sevecenlikleriyle çocuklar vardır filmlerinde. Örneğin *İkisi de Cesurdu*, sürgündeki adamla kaldığı otelin karşısındaki evin penceresinde mandolin çalan kız çocuğunun öyküsünü sergiler. "Sürgündeki adam" Yılmaz Güney'in ta kendisi, mandolin çalan kız ise ekili tarlalarda yitirilip yaşanmamış bir çocuk özleminin simgesidir... *Umut*'ta, *Baba*'da çocuklar arka planda görünür gibi olurlarsa da temel ögeleri oluştururlar. *Canlı Hedef*'de unutulmuş, baba sevgisinden uzak yaşayan bir kız görürüz. Adı Elif' tir. Elif, Güney'in gerçek yaşamdaki kızının adıdır. Filmde kızına günah çıkaran baba da gerçek yaşamdaki Yılmaz Güney'dir... *Sahtekar*'da fakir çocukların sahneye çıktığı anda, sahnenin altında patlamak üzere olan bombanın üzerine atılan bir soyguncunun duyarlılığını düşünebilir misiniz? *Arkadaş*'ın birçok sahnelerinde, kıyıkentin kumsallarında cıvıldaşan burjuva çocuklarıyla kırsal kesimdeki çeşmenin sularında oynaşan köylü çocuklar görülür. Güney, çocuklarla duygusal ilişkiler kurar. Onlarla iç-içe yaşar.

"Anadolu'da çiçekler konuşur. Bir oyaya, bir kilime, bir yazmaya, bir halıya, bir çoraba, mendile çiçek konmuşsa, o çiçek konuşur. Muhabbeti, acıyı, savaşı, sevinci, kavuşma gününü, mutluluğu, yalancılığı, doğruluğu, barışı simgeler " diye yazar Yaşar Kemal. İşte Yılmaz Güney de çocukların yanı sıra çiçeklerle de konuşur sinemasında.

At Hırsızı Banuş'da ağanın yanaşması papatyayı sever. Ve sevgilisi olan ağanın kızıyla birlikte öldüğü sahnede, yanaşmanın elinde gene bir papatya vardır. *Seyyit Han*'da Seyyit, sevgilisinin cesedini gelinliğiyle toprağa gömer. Ve "toprağın gelini" olan Keje'nin üzeri papatyalarla, nergislerle örtülür. Gene *Yarın Son Gündür*'ün finalinde, Mavi Çocuk'la Kara Çocuk kurşun yağmuruna tutulup yere devrilirlerken, iki kanlı gül de birlikte düşer kadra. Papatyalar, nergisler ve güller bir yanda mutluluğu, bir yanda "ölüm"ü konuşurlar Güney'in

sinemasında.

Acı'nın Çiçek Ali'si kan davasından kaçar. Üzerine basılmış kır çiçeklerinin boynu büküktür. Kan davası, Siverekli Yılmaz Güney'in yaşamından bir parçadır. Çünkü babası Hamit Pütün, Güney'in çocuk gözleri önünde kurşunlanmış, ama ölmemiştir. *Umut*'taki paytoncu Cabbar'ın öyküsü, gene babası Hamit Pütün'ün gerçek yaşamından bir kesittir. Çünkü, bu bir özyaşam öyküsüdür. Filmlerindeki genel temayı oluşturan silahı da, doğduğu evin kerpiçten duvarında ve kan davalı babasının elinde görmüştür.

Acı'nın bir sahnesinde, hapisten çıkan Çiçek Ali: "Biz hayatımızda çok kelepçe gördük... Kollarımızda çok kelepçe paslandı. Yazımızı yazan kötü yazmış" derken Yılmaz Güney'in gerçek yaşamına göndermeler yapmaktadır. Güney'in gerçek yaşamındaki "ikinci adres"i mahpus damları, hapishaneler değil midir? Yaşamının bir bölümü 1961'lerden başlayarak Kayseri, İzmit, Toptaşı, İmralı, Isparta ve daha birçok cezaevinde geçti. Cezaevlerindeki günleri kuşkusuz Yılmaz Güney'in yaşamında başlıbaşına bir roman oluşturur.

Yılmaz Güney, kendisiyle yapılan bir söyleşide şöyle der:

"*... ben oyuncu olarak halkın giyiminden, davranışlarından farklı olmamaya çalışıyordum. Zaten olamazdım ki! Ben zaten kendimi oynuyordum. Çünkü yaptığım bütün filmlerde benden bir parça vardır. Bilmem nerede, herhangi bir haksızlığa karşı nasıl davranıyorsam filmde benzeri durumda da aynı tavrı gösteriyorum. Mesela filmde fakir babası bir adamım. Özel hayatımda da öyleyim. Cebimdeki bütün parayı dağıtıyordum, ona buna dağıtıyordum.*"

Görüldüğü gibi,Yılmaz Güney'in seyircisiyle, halkıyla diyalog kurup özdeşleşme başarısı, böyle bir bilinçten kaynaklanıyordu. Çünkü, Güney'i önce her türlü acıya, saldırıya boyun eğip sabreden bir kişilik olarak görüyoruz filmlerinde. Sonra ne oluyor? Sonra, sabrının tükendiği yerde başkaldırıyor. Güney'in seyircisi ise yaşamın tüm

sıkıntılarına karşılık başkaldıramıyor, bu özlemi yalnız içinde taşıyor. Ve sabretmeyi, beklemeyi sonra da başkaldırmayı Güney'in filmlerindeki tipinde görünce, ister istemez onunla özdeşleşiyor.

Yılmaz Güney'in Etkileri

Türk sinemasını dünyaya tanıtan Yılmaz Güney, gerek kişiliği gerek de sinemasal çabalarının yarattığı etkiyle yurtdışında da hayranlık uyandırmış bir "halk sanatçısı"ydı. Elia Kazan'ın "tanımadığım, fakat hayran olduğum bir sanatçı..." dediği Güney, yerinde durmayan, geriye de saymayan ve sürekli kendini yenileyen bir sinemacı olarak ilgi çektiği gerçektir.

"Sinema Günleri" nedeniyle 1986'da ülkemize gelen Saraybosnalı Yugoslav yönetmen Emin Kusturica "Türk Sinaması" deyince *Yol* diyor, *Sürü* diyor. Ve bir de *Ağıt* filmini anımsıyor. Ve Kusturica, Yavuzer Çetinkaya'ya şunları söylüyor:

"Çok önemli bir sinema adamıydı Güney. Son yirmi yılın Tarkovski ile birlikte en önemli sinemacısı."

Çağdaş Alman sinemasının genç yönetmenlerinden Reinhard Hauff'un deyimiyle *"Sürü*'yü ilk gördüklerinde sanki şok geçiriyor" Almanlar. Günümüz Yunan sinemasından T.Psaras da Güney'in etkisinde kalıp *Karavan Saray* adlı bir film çeviriyor. *Tangolar ya da Gardel'in Sürgünü* adlı filmini bir Türk sinemacısına, Yılmaz Güney'e adayan Arjantinli Fernando Solanas, Atilla Dorsay'la söyleşirken diyor ki:

"Lemaire sürgünümde beni ağırlayan, yüreklendiren bir sinemacı dostumdu. Güney benim için aynı zamanda sürgünde olan Üçüncü Dünya Ülkesi sanatçısını simgeliyordu. Elysee Sarayında Cumhurbaş-

kanının çağrılısı olarak gittiğim bir yemekte tanıştık. Filmlerini görmüştüm, çok takdir ediyordum. Zaten filmimi onun sanatçı yanına adadım. Aramızdaki dostluk, dayanışma için olduğu kadar, halkından ülkesinden uzakta ölmek gibi acılı sonu için de Güney'e filmimi adamak benim için bir görevdir."

Ya Polonyalı sinema yıldızı Malgarzata Pritulak...

"Çıtı pıtı, güzel Polonyalı" genç kadın, Levent'teki evinde yemek yerken, Güney'in o kavruk, acılı, düşünceli ve arada bir de çok güzel gülen yüzüne bakıyor. Ve yemek dönüşünde Onat Kutlar'a:

"Bu adama aşık oldum galiba?" diyor.

Sonra da ağlıyor.

Yıllar önce Malgarzota Pritulak'ın bir gecede etkilendiği Türk sinemacısı, 1984'den beri kendi toprağından uzak Paris'teki Pere Lachaise mezarlığında yatıyor. Güney sinemasının hayranlarından biri de Fransız yönetmen Claude Weisz oldu. Ve bu aşırı ilgi nedeniyle de Türk sinemacısı, Weisz'in *On l'appelait le roi laid – Ona Çirkin Kral Derlerdi* adlı bir saat ellibeş dakikalık belgesel filminin konusunu oluşturdu. Bir adı da *Güney Majörlü Küçük Türk Süiti* filmin...

Yılmaz Güney'in sineması elbette çeşitli tartışmalara açık bir sinemadır. Örneğin kimine göre Güney sinemasında "şematiklik, feodallik ve aşırı duygusallık...." vardır. Kimine göre de sanatçı "sinemamızda hâlâ aşılamamış bir kilometre taşı"dır. O, ya da bu. Ama gerçek şu ki Yılmaz Güney her şeyden önce yüreğini, bu işe, yani sinemaya koyan "adam"dı. Ve yakın dostu Onat Kutlar'ın şu sözleriyle: "Adana'nın Yenice kasabasından tozlu ayakkabıları, uzun bacakları, bir yana eğilmiş hem gülümseyen, hem hırçın, hem isyancı yüzü ile çıkıp uzun, çetin, yer yer acılar ve kanlı anılar, yer yer zafer çelenkleri ile dolu yollardan geçerek taa Paris'e ulaşan ve orada serüvenini noktalayan Yılmaz Güney'in yaşamı, onurlu bir direncin tarihidir."

Agâh ÖZGÜÇ

Bu Vatanın Çocukları

Y.: Atıf Yılmaz/S.:Atıf Yılmaz, Yılmaz Güney/G.y.: Mike Rafaelyan/M.: Ahmet Yamacı/O.: Yılmaz Güney, Nurhan Nur, Ali Erdal, Talat Gözbak, Atilla Engin, Nesnir Gökkaya, Bilge Zobu/1958 yılında çekilmiş bir Dar Film (Sıtkı Şumnulu) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Olay Kurtuluş Savaşı sırasında geçer. Gaziantep dolaylarının savunma planlarını açıklayan mektubun Mustafa Kemal Paşa'nın eline geçmesi gerekmektedir. Bu önemli mektubu Paşa'ya ulaştırmak üzere genç bir adam (Ali Erdal) gizlice yola koyulur. Ancak durumu öğrenen iki padişah yanlısı, genç adamın peşine takılıp onu izler.

2. *Bu Vatanın Çocukları* –Yılmaz Güney, Nurhan Nur

Genç adam peşindekilerden kurtulamaz. Öldürülür... Bu kez görevi, adamın iki çocuğu (Atilla Engin, Nesrin Gökkaya) üstlenir. Paşa'ya mektubu götürmek üzere yola koyulurlar. Ama iki padişah yanlısı (Talat Gözbak, Bilge Zobu) çocukların peşindedir.

Bu ara öldürülen adamın arkadaşı, aynı zamanda genç bir kurtuluş savaşçısı olan bir delikanlı (Yılmaz Güney) ortaya çıkarak çocukları koruması altına alır. Bu yolculuk sırasında düşmandan kaçan Türklerin hızla İç Anadoluya doğru göçettiklerini görürüz. Uzun bir mücadeleden sonra, çocuklar mektubu yerine ulaştırmayı başarırlar.

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: Atıf Yılmaz, 1. Türk Film Festivali'nde (1959) *Bu Vatanın Çocukları* ve *Alageyik*'teki başarıları nedeniyle "en iyi yönetmen" seçildi.

BASIN DOSYASI: Bkz. Ali Gevgilili, "Sinemamızda yeni bir çıkış", *Vatan*, Mart 1959; Erman Şener, *Kurtuluş Savaşı ve Sinemamız*, Dizi yayınları 1970

NOTLAR: Yılmaz Güney'in oyuncu olarak ilk filmidir.

3. *Alageyik* –Yılmaz Güney, Pervin Par

Alageyik

Y.: Atıf Yılmaz/S.: Atıf Yılmaz, Halit Refiğ, Yılmaz Güney (Yaşar Kemal' in bir öyküsünden) -G.y.: Mike Rafaelyan/M.: Muzaffer Sarısözen/O.: Yılmaz Güney, Pervin Par, Talat Gözbak, Kadir Savun, Muazzez Arçay, Semih Sezerli, İlhan Aşkın/1958 yılında çekilmiş bir Erman Kardeşler (Hürrem Erman) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Avcılık, babadan kalma bir hastalıktır Ali'ye (Yılmaz Güney). Tutkulu bir genç olan Ali'nin gözü ne anasını görür ne de nişanlısını. Aklı fikri geyik avındadır.

Ve Ali, bir gün bu tutkusu yüzünden başına bir iş alır. Delikanlı avdayken, komşu köyün zorba ağası nişanlısına (Pervin Par) göz koyar. Kıza deli gibi aşık olan ağa, önce Ali'yi ortadan kaldırmayı düşlerse de sonra bu fikrinden vazgeçer.

Ağa, dünürünü yollar kıza. Köy ihtiyar kurulu, ağanın zulmünden korkup kızı verirler. Ancak, Ali avdan köye dönünce durum değişir. Tüm köylüler Ali'den yana olur. Ve nişanı götürüp Ağa'ya geri verirler. Ağa, düşman kesilir ve Ali ölümlerden kurtulur.

Mevsimlerden sonbardır. Köylüler düğün hazırlığı içinde, Ali mutludur. Ama gerdek gecesi Karaca Ağa'nın adamları köyün çevresini sarıp borularla geyik sesleri çıkarırlar. Ali, geyiklerin kendisini çağırdığını sanıp duramaz. Son bir kez daha ava çıkar. Dağda tuzak kuran Ağa'nın adamlarıyla vuruşur. Ve Ağa'yı da adamlarını da tek tek öldürür. Artık Ali, avdan vazgeçmiştir.

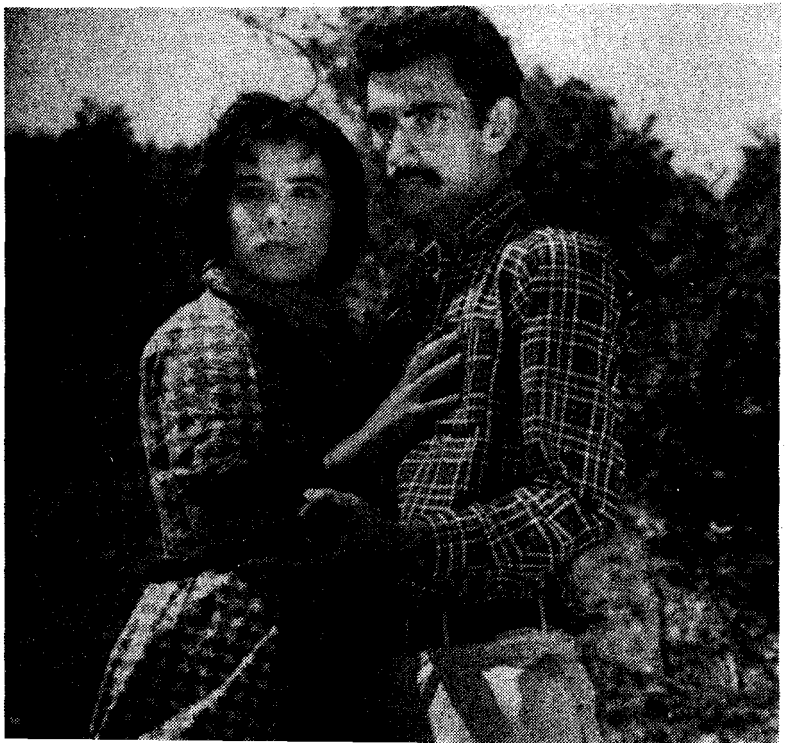
KAZANDIĞI ÖDÜLLER: Atıf Yılmaz, 1. Türk Film Festivalinde (1959) *Alageyik* ve *Bu Vatanın Çocukları* adlı filmlerindeki başarısı nedeniyle en başarılı yönetmen seçildi. Ayrıca *Sinema-Tiyatro* dergisi Atıf Yılmaz'a bu filmdeki anlatım ve folklor çalışmalarının başarısı nedeniyle "sinema özel armağanı" verdi.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Özkan Taner, *"Alageyik",Sinema-Tiyatro*, s. 1,15 Mart 1959; Tarık Kakınç (Tarık Dursun K.), "Birinci Türk Film Festivali", *Sinema-Tiyatro*, s.4, 15 Haziran 1959; Ali Gevgili, *"Alageyik'*in Getirdikleri", *Vatan*, 1959; Giovanni Scognamillo, *Türk Sineması'nda Altı Yönetmen*, sh. 59, Türk Film Arşivi yayını, 1972.

NOTLAR: Alageyik, Yılmaz Güney'in oyuncu olarak ikinci filmidir. İlk kez bu filmde başrol oynadı. Ve ayrıca bu filmde Atıf Yılmaz'a asistanlık yaptı.

Tütün Zamanı

Y. ve S.: Orhon M.Arıburnu (Necati Cumalı'nın aynı adlı romanından) G. y.: Memduh Yükman/M.:Muzaffer Sarısözen/O.: Yılmaz Güney, Cavidan Dora, Orhon M.Arıburnu, Ulvi Uraz, Ahmet Tarık Tekçe, Mehmet Aslan, Vahi Öz, Adil Güldürür, Sevim Çağatay, Sema Ateş, Firdevs Dinçer/1959 yılında çekilmiş bir Murat Film (Süreyya Duru) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Olaylar Ege Bölgesinde, Urla'da geçer. Urla'da tüm köylü topraktan geçinir. Tüm nafakaları buğday ve tütün ekili tarlalardır... Kavalalı Recep'in kızı Zeliha (Cavidan Dora), komşu bostandan yaşıtı olan Cemal'i (Yılmaz Güney) görür görmez yüreğine bir ateş düşer. Birbirlerine sevdalanırlar.

Zeliş'in babası Recep, tembel bir adamdır. Çalışmaz, hep köy kahvesinde pinekler. Köy zengini Bekir'den durmadan borç para alır. Bir gün gelir ki borçları yükselir ve ödeyemez hale gelir. Bunu fırsat bilen Bekir, babasından kızını ister. Çünkü, Zeliş'te öteden beri gözü vardır. Ama, Zeliş ondan hoşlanmaz.

Aşıklar, gizli gizli buluşurlar. Mektuplaşırlar. Bu ara Zeliş'ten umudunu kesen Bekir, adı kirli işlere karışan arkadaşı Kör Fehmi'yi bulur. Ve kızı kaçırmak için bir plan hazırlanır. Durumu anlayan Zeliş, tuzaktan kurtulur ve koşa koşa Cemal'in çalıştığı tarlaya gider. Ve birlikte tepelere doğru kaçarlar.

İki yavuklu günlerce tepelerde gizlenirler. Sonra da bir zeytinliğe giderek ırgatlığa başlarlar. Ancak, jandarmalar peşlerine düşünce yakalanırlar. Zeliş'in babası ile Bekir şikayetçi olduklarından Zeliş'le Cemal yargılanır. Mahkemede kız, Cemal'in suçsuz olduğunu, kendisinin gönül rızası ile kaçtığını söyler. Ve Yargıç'a "ne olur bizi birbirimizden ayırmayın" diye yalvarır. Konuşmalardan köylüler etkilenmişlerdir. İki sevgilinin evlendirilmesinden yanadırlar. Fakat yasalara göre kızın henüz yaşı tutmamaktadır. Onsekiz yaşına girmesi için de daha üç ayı vardır. Ve sonunda Cemal, altı ay hüküm giyip hapse atılır.

Zeliş, her gün Cemal'i ziyarete gider. "Babam benim ölümü Bekir'e versin" diye ağlar durur. Köylüler bu işe bir çözüm yolu bulmak için araya girerler. Sonunda babasının gönlü olur. Davadan vazgeçer. Böylece gözü yaşlı, gönlü yanık iki sevgili birbirine kavuşup evlenir.

İkisi de Cesurdu

Y.: Ferit Ceylan/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Dinçer Onal/O.: Yılmaz Güney, Semra Sar, Samim Meriç, Ersun Kazançel, Yaşar Tunalı, Hilal Esen/1963 yılında çekilmiş bir Meriç Film (Samim Meriç) yapımı/Sb.

5. *İkisi de Cesurdu* –Yılmaz Güney

ÖYKÜSÜ: Ali Duran (Yılmaz Güney), cinayet suçuyla yattığı hapishaneden çıkar. Ancak, cezasının son bölümünü sürgünde geçirecektir. Sürgün edildiği kasabaya gelip karakola teslim olur. Her gün yoklamasını yaptıran kabadayı bir otelde kalmaktadır. Hayatta en sevdiği insan annesidir. Çerçeveli bir fotoğrafını odasının duvarına astığı annesini yıllar var ki görmemiştir. Annesi gözünde tüter Ali Duran'ın.

Genç adamın kasabaya gelişi o yörenin ün salmış bir kabadayısı olan Kara'nın (Samim Meriç) keyfini kaçırır. Adamlarıyla Ali Duran'ın üzerine üzerine giderler. Ama, yalnızca annesine kavuşmak için, cezasını vukuatsız bitirmeyi amaçlayana Ali Duran, tüm bu belalardan kaçar. Ne var ki, kaçtıkça üzerine gelir Kara ve adamları... Sessiz, suskun ve bir başına yaşayıp kimsenin etlisine sütlüsüne karışmayan genç adam, otelin karşısındaki evlerden birinde oturan küçük kızın (Hilal Esen) ilgisini çeker. Küçük kız ilkokul talebesidir. Pencereye çıkıp mandolin çalar, sürekli düşünceli düşünceli çerçeveli bir fotoğrafı süzen adamı izler. Ona tatlı tatlı gülümser penceresinden... Ve bir gün kasabanın parkında oturan Ali Duran'ın yanına gelir. Koşurlar, sokaklarda dolaşırlar. Sürgündeki adamın yabancısı olduğu bu kasabada, dostu yalnızca bu küçük kızdır... Aradan aylar geçer... Ali Duran sürgündeki cezasını tamamlamıştır. Yıllardır özlemini çektiği nur yüzlü annesine kavuşmak üzere hazırlanır. Bavuluna eşyalarını ve duvardaki annesinin çerçeveli fotoğrafını yerleştirir. Son bir kez karşısındaki evin penceresine bakar. Küçük kız, yoktur penceresinde, daha hava aydınlanmamıştır, kız da uykudadır. Yazık ki ona veda edemeden sabah trenine binip gidecektir. İçinde garip bir acı vardır... Ali Duran, otelin hemen yakınındaki gara gitmek üzere çıktığında Kara'yla karşılaşır.... Kara'nın elinde silah vardır. Ama Ali Duran'ın silahı yoktur. Yalvarırcasına "beni bırak, gideyim" der... Kara acımasızdır. Birkaç el silah sesi duyulur sabahın karanlığında. Sonra uzaklardan gelen bir tren sesi... Ali Duran, elini göğsüne götürür. Şimdi yüreğinde iki acı vardır. Biri kurşunların yarası, biri de annesine kavuşamama korkusudur. Duvarlara tutunur. Düşe kalka yüremeye çalışır. Gara geldiğinde, gözü yaşlı annesine kavuşturacak tren gitmiştir... İstasyonda bavulu elinden düşerek açılır... Anasının çerçeveli fotoğrafı yerdedir, camı kırılmıştır... Bu ara silah sesleri üzerine evinden çıkıp delicesine koşan bir kız görülür garda. Kanlar içinde yerde yatan kabadayının üzerine kapanır... Hıçkırır, ağlar. Ve Ali Duran, küçük kızın kollarında son defa gülümser...

NOTLAR: İkisi de Cesurdu, Yılmaz Güney'in Ekim 1956 sayılı *Onüç* adlı edebiyat dergisinde yayınlanan "Üç Bilinmeyenli Eşitsizlik Sistemleri" adlı öyküsü nedeniyle birbuçuk yıl hapis ve altı aylık Konya sürgünü mahkumiyeti dönüşünde çevirdiği "ilk film"dir. Ve özellikle de filmin finalindeki duyarlı ve "solo oyun"uyla dikkati çektiği *İkisi de Cesurdu*, Güney'in "atlanmış film"lerinden biridir.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Agah Özgüç, "Sokaktaki Adam ya da Yılmaz Güney", *Sinema 65*, s. 7, Temmuz 1965.

Prangasız Mahkumlar

Y.: Orhon M.Anburnu/S.: Anburnu, Yılmaz Güney/G.y.: Ali Uğur/O.: Yılmaz Güney, Filiz Akın, Yusuf Sezgin, Erol Taş, Şükrü Rodop, Hakkı Haktan, Hayri Caner/1964 yılında çekilmiş bir Omay Film (Ömer Aykut) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Yılmaz, bir süreden beri yattığı Bursa hapishanesinden çıkar. Af kanunundan yararlanmıştır. Geride bıraktığı hasta annesine ve tarlasına kavuşmak için yola çıkar. Annesini tedavi ettirecek, çok sevdiği kuşunu da kafesten çıkarıp salıverecektir.

Yılmaz bu düşler içinde köyüne döndüğünde beklenmedik bir sürprizle karşılaşır. Tarlaya köyün ağası el koymuştur. Delikanlının köye dönmesi ağa ve adamlarının hiç hoşuna gitmez. Ve sonunda tarladan çekilmek zorunda kalırlar.

Yılmaz, önce annesini tedavi ettirir. Tarlada çalışmaya başlar. Toprağı sürer, eker... Ağanın kızı (Filiz Akın), Yılmaz'a öteden beri aşıktır. Gizli gizli buluşup konuşurlar. Amaçları evlenmektir. Ama aralarında kötü ruhlu bir baba vardır. Ağa, evlenmelerine karşı çıkar. Yılmaz, bir gün tarlasını sürerken ağa ve adamları gelir. Traktörlerle ekinleri ezmek isterler. Delikanlı onları engellemeye çalışırken aralarında çatışma çıkar. Ağa, boy vermiş ekinlerin üzerine traktörüyle yürürken Yılmaz atılır. Bu sırada ağa yere düşer ve kendi traktörünün altında kalıp ezilir.

Olayı korkulu gözlerle izleyen ağanın kızı çıldırır. Ağlar, kahkahalar atar. Yılmaz üzgündür. Sevdiği kızı dönme dolaba bindirir. Gene de kahkahaları dinmez. Ama, Yılmaz umutludur, sabırlıdır. Bir gün yavuklusunun sıhhatine kavuşacağına inanarak bekler.

On Korkusuz Adam

Y.: Tunç Başaran/S.: Recep Ekicigil (John Sturges'in The Magnificent Seven – 7 Silahşörler *filminden/1960) G.y.: Mustafa Yılmaz/O.: Tamer Yiğit, Yılmaz Güney, Erol Taş, Işın Kaan, Adnan Şenses, Tunç Oral, Oktar Durukan, Özkan Yılmaz, Sevda Ferdağ, Tijen Par, Selma Güneri, Devlet Devrim, Mehmet Ali Akpınar/1964 yılında çekilmiş bir Artist Film (Recep Ekicigil) yapımı/Sb.*

6. *On Korkusuz Adam* –Yılmaz Güney, Tamer Yiğit

ÖYKÜSÜ: Olaylar Kıbrıs'ta geçer. Rum çeteleri Kıbrıs'ta bir Türk köyüne saldırırlar. Türk kadınlarının ırzına geçip masum çocukları da acımasızca öldürürler. Bu vahşet en kanlı biçimde sürüp giderken Türkler'in yaşadığı diğer köylerden ve kasabalardan gönüllü kahramanlar aranır. Gözü dönmüş Rum çetecilerine karşı Türkleri savunmak için Antalya'da on genç biraraya gelir. İçlerinde Konyakçı, Kadın Katili, Veremli ve Kürt adlarıyla anılan korkusuz gençler vardır. Bu on Türk genci Antalya'dan yola çıkar.

Kıbrıs'taki Türk köyüne vardıklarında büyük bir çatışma başlar. On mücahit Rum çetelerine karşı kahramanca mücadele ederken köy halkı da toplu direnişe geçer. Rumlar beklenmedik bir yenilgiye uğrayarak dağlara sığınırlar. Peşlerindeki mücahitler ise düşmanlarını öldürüp köy halkını Rum çetelerinin vahşetinden kurtarırlar.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Giovanni Scognamillo, "On Korkusuz Adam", *(Akşam); Sinema 65*, s.5, Mayıs 1965.

NOTLAR: Tamer Yiğit'in başrolünü üstlendiği bu filmde Yılmaz Güney, hiç konuşmayan, yalnızca sürekli konyak yudumlayan suskun adam rolüyle dikkati çekip büyük alkış aldı. Ve ayrıca Yılmaz Güney'in başlangıçta silik gibi görünüp ve giderek de açılan garip, etkileyici oyunuyla film, büyük iş yaptı.

Zımba Gibi Delikanlı

Y. ve S.: Remzi Jöntürk/G.y.: Ali Uğur/O.: Yılmaz Güney, Nilüfer Aydan, Tuncer Necmioğlu, Hüseyin Peyda, Feridun Çölgeçen, Samim Meriç, Alev Koral, Hakka Haktan/1964 yılında çekilmiş bir Eren Film (Ali Uğur) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Kentin caddelerinde garip bir adam (Yılmaz Güney) dolaşmaktadır. Sokak satıcıları, vızır vızır işleyen lüks otomobiller, vitrin önlerindeki şık giyimli kadınlara şaşkınlıkla bakar durur. Genç adam

sanki çelişkilerle dolu bir dünyada yaşamaktadır. Gerçekten de öyledir. Tüm bu güzellikler içinde delikanlının parası yoktur, karnı açtır ve mahallesindeki bir kıza da sevdalıdır.

Aç susuz, cebi boş ama gönlü dolu olan delikanlı, bir gün bir işyerinin yaşlı veznadarını soyar. İstemeyerek de adamı öldürür. Veznedar namuslu ve fakir bir adamdır. Genç adam, cenazede veznedarın ailesiyle karşılaşır. Bir tuhaf olur. Acır onlara... Perişandır...

Cenazenin hemen ardından çaldığı paraları bir gazete kağıdına sarar. Ve gidip veznedarın ailesine teslim eder. Delikanlı gene açtır, ama mutludur, yüreği huzur doludur. Yeniden kendini kentin caddelerine vurur. Köşe başlarında gene simitçiler, gene vızır vızır işleyen otomobiller, gene vitrin önlerinde şık giyimli kadınlar.. Yaşam aynen sürüp gitmektedir.

NOTLAR: Filmin final sahnesi, daha sonradan, yapımcısı tarafından değiştirilip "mutlu son" eklendi.

Mor Defter

Y.: Nuri Ergün/S.: Erol Aksoy (Çetin Altan'ın aynı isimli oyunundan) G.y.: Necati İlktaç/O.: Yılmaz Güney, Evrim Fer, Aliye Rona, Cahit Irgat, Ali Şen, Serih Orkan, Devlet Devrim, Mürüvvet Seyfioğlu/ 1964 yılında çekilmiş bir Fer Film (Fahriye Tamkan) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Ruhsal dengesi bozulan genç bir adam (Yılmaz Güney), şizofreni teşhisiyle akıl hastanesine yatırılır. Genç adam, sürekli hayal görmektedir. Çevresiyle, gerçek yaşamla tüm bağlarını koparmıştır. Tüm çevresine de kuşkuyla bakan adam, yalnızca kafasının içindeki gerçeklere göre yaşamaktadır.

Hastahanede kendisine hizmet eden asistan kıza aşık olur. Onu

herkesten kıskanır. Ve bir gün, hastayı ziyarete ablası ve eniştesi gelir. Bu kez de asistan kızı eniştesinden kıskanır. Bir ara kafasında kurguladığı hayallerin seyri değişir. Ablasının, eniştesinin ve asistan kızın, birlik olup kendisine bir tuzak hazırladıklarını kurar.

Hasta, eniştesine de bir katil gözüyle bakmaktadır. Herkesi suçlar... Türkiye'nin ekonomik durumunu eleştirir. Hayallerinde, suçlu gördüğü herkesi öldürür. Sonra da tutuklandığını görür birden. Tam bu noktada hasta hayallerinden sıyrılıp gerçek yaşama döner. Çevresine bakar. Kafasının içinde suçladığı, öldürdüğü insanları birden karşısında canlı olarak görünce bu kez tam çıldırır.

Halime'den Mektup Var

Y. ve S.: Süha Doğan (Alexandre Dumas'nın Üç Silahşör *adlı romanından)/G.y.: Şevket Kıymaz/O.: Yılmaz Güney, Sevda Ferdağ, Ahmet Mekin, Turgut Özatay, Zuhal Tan, Nurlan San, Kadir Savun, Semih Orkan, Hüseyin Baradan, Necdet Tosun, Muharrem Gürses/1964 yılında çekilmiş bir Ünal Film (Ali Ünal) yapımı/Sb.*

ÖYKÜSÜ: Kurtuluş Savaşı sonlarında beş asker arkadaş terhis olur. Memleketlerine dönmeden önce son bir kez toplanırlar. Vedalaşacaklardır. Cephede düşmana karşı omuz omuza kahramanca savaş veren dört asker, her ne pahasına olursa olsun birbirlerini unutmayacaklardır. Vedalaşırlarken, kimin başı derde girerse birbirlerine en kısa zamanda haber vermeye ve zor durumda olanın yardımına koşmaya söz verirler.

Aradan yıllar geçer. Asker arkadaşlardan birinin başı derttedir. Üç serseri kızlarına göz koymuştur. Çevreyi haraca kesip kızlarını da rahatsız eden bu kötü adamlardan kurtulmak için eski asker, arkadaş-

larını yardıma çağırmaktadır. Ne var ki, arkadaşları da kendi gibi artık yaşlanmışlardır. Bu nedenle kendi yerlerine yetişkin oğullarını göndermeye karar verirler. Üç genç adam, Adanalı (Yılmaz Güney), Erzurumlu (Ahmet Mekin) ve İstanbullu (Turgut Özatay) yola çıkar. Dördüncü genç, aslında kızdır. Oğlu olmayan baba, kızı Halime'yi (Sevda Ferdağ) erkek gibi giydirip göndermiştir. Dört genç, çiftliği haraca kesen serserilerle mücadele ederken Halime'nin kız olduğu ortaya çıkar. Halime, Erzurumlu gence aşık olmuştur. Çiftlik kötü adamlardan temizlendikten sonra Erzurumlu Halime ile, İstanbullu ve Adanalı da çiftlik sahibinin kızlarıyla (Nurlan San ve Zuhal Tan) evlenirler.

Kamalı Zeybek

Y.: Nuri Akıncı/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Cezmi Ar/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Ahmet Tarık Tekçe, Remzi Jöntürk, M. Alev, Barbaros Erbesler/1964 yılında çekilmiş bir Televizyon Film (Nuri Akıncı) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Ağa'nın oğlu, fakir bir köylü kızına (Nebahat Çehre) aşıktır. Delikanlı sevdalısını istetmek için babasını gönderir. Ne var ki kız, Ağa'ya ret cevabı verir. Ağa kızar. Ve o yörenin en babayiğit efesi olan Kamalı Zeybek'i (Yılmaz Güney) çağırtır. Kızı oğlu için kaçırmasını ister. Ancak elin namuslu kızını kaçırmak, Kamalı Zeybek gibi bir yiğite ters gelir. Ama, yiğit delikanlıya vaktiyle Ağa'nın iyiliği dokunmuştur. Geçmişteki "vefa borcu"nu ödemek zorunda olduğu için Ağa'nın teklifine "hayır" diyemez. Üzgün ve çaresizdir...

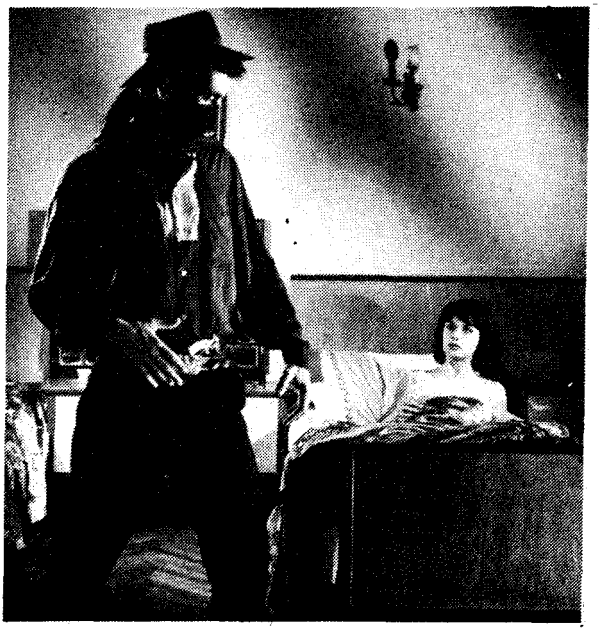
Kamalı Zeybek, kızı kaçırıp dağlara çıkar. Ve kızı teslim etmek

için Ağa'nın adamlarını bekler. Dağda kız, delikanlıya sevdalanır. Ağa adamlarıyla gelince kızı gönderir. Kız üzgün ve isteksizdir. Bu ara Kamalı Zeybek bir nara patlatır. Ve ardından "kızı size teslim ettim, şimdi de onu sizden geri alıyorum" der. Tek başına Ağa'ya ve adamlarına saldırır.

Kamalı'nın kardeşi de kıza aşıktır. Kamalı Zeybek de kızı gizlice sevmesine karşılık onu kardeşiyle evlendirecektir. Düğün gecesi Ağa ve adamları evi basarlar. Kardeşi gerdeğe girmeden öldürülür. Bu kez Kamalı kızı kurtarır ve gece yarısı bir imamı yatağındana kaldırarak evlenirler. Sonra da kızı anasına götürür. Bir süre sonra Ağa ve adamları annesinin evini basıp ihtiyar kadını döverler.

Ağa ve adamları delikanlının da peşindedir. Bir dağ kulübesinde onu kıstırırlar. Çıkan çatışmada Ağa'nın oğlu vurulur. Ağa kaçar.

Dağda yaşayan eşkiyanın düze inmesi için af çıkar. Kamalı Zeybek de silahlarını teslim ettiği sırada Ağa pusu kurar. Silahını çekip ateş eder. Kamalı Zeybek, kendini yere atarken kamasını çıkartıp Ağa'yı vurur. Ve delikanlı karısıyla toprağa bağlanıp yeni bir hayata başlar.

Kara Şahin

Y.: Nuri Akıncı/S.: Remzi Jöntürk (Rouben Mamoulion – The Mark of Zoro*/1940 adlı filmden)/G.y.: Cezmi Ar/ O.: Yılmaz Güney, Semra Sar, Hüseyin Baradan, Ahmet Tarık Tekçe, Zuhal Tan, Ali Şen, Nurlan San, Barbaros Erbesler/1964 yılında çekilmiş bir Televizyon Film (Nuri Akıncı) yapımı/Sb.*

ÖYKÜSÜ: Zengin Hacı Ömer, bir çiftliğin adamları tarafından öldürülür. Bunun üzerine İstanbul'da Polis Kolejinde okuyan oğlu Şahin (Yılmaz Güney), köye döner. Ve babasının katillerini bulmak için aptal bir yanaşma kimliğiyle çiftlikte çalışmaya başlar. Geceleri de kılık değiştirip çevrede bir kovboy gibi dolaşmaktadır. Tümüyle siyahlara bürünüp belindeki tabancasıyla korku salan bu yüzü maskeli genç adam, yavaş yavaş çiftlikte dönen kirli oyunları ortaya çıkarır. Bu ara geceleri gizlice buluştuğu Ağa'nın (Ahmet Tarık Tekçe) kızı da (Semra Sar), bu esrarengiz adama aşıktır. Şahin, kızın aracalığıyla her şeyi öğrenir: Babasının katili çiftliğin kahyasıdır.

Ve bir gün kahya, kızı kaçırır. Adamlarını da Ağa'ya gönderip para ister. Ağa kızını kurtarması için Şahin'e yalvarır. Bir süre sonra genç adam, hem babasının katilini yakalamak hem de sevdiği kızı kurtarmak için kaçakların peşine düşer. Bir süre iz sürdükten sonra kızı haydutların elinden kurtarır.

Bu takip sırasında jandarmalar çiftliğe gelir. Şahin, babasının katilini jandarmalara teslim ettikten sonra kızı babasından ister. Ve sonunda evlenirler.

NOTLAR: Filmin finalini ve bazı sahnelerini Yılmaz Atadeniz çekti.

Koçero

Y.: Ümit Utku/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Ali Uğur/O.: Yılmaz Güney, Muhterem Nur, Hüseyin Baradan, Sevim Emre, Muharrem Gürses, Mehmet Ali Akpınar, Fatoş Öztan, Danyal Topatan, Enver Dönmez, Hayri Gülnar/1964 yılında çevrilmiş bir Kervan Film (Ümit Utku) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Çevresinde "dağların kurdu" adıyla anılan Koçero (Yılmaz Güney), iyi yürekli bir eşkiyadır. Fakir köylü, bu amansız eşkiyadan korkmaz. Çünkü Koçero, onlardan yanadır. Toprak sahibi ağalar ve tefeciler ise bucak bucak kaçarlar. Çünkü Koçero, köylünün kanını sömürenlerden aldığı parayı, fakir köylülere dağıtır.

Fakirlerin koruyucusu eşkiya, dağlarda pusu kuran jandarmaya yakalanıp hapse girer. Bu ara, Koçero'nun hapiste olmasından yararlanan toprakağası Beşiro (Muharrem Gürses), Koçero'nun kızkardeşini kaçırır. Çiftliğinde tecavüz eder. Koçero, durumu öğrenince hapisten kaçar. Köylüleri sömüren Beşiro'ya kötü bir ders verecektir. Ve düşmanını çiftliğinde kötü bir şekilde kıstırır. Beşiro, masum köy kızlarını zorla biraraya toplayıp oturak alemi yapmaktadır. Bu ani baskın sonucunda Koçero, Beşiro'nun kulaklarını keser, bacaklarını kırar. Hem kızkardeşinin hem de köylülerin intikamını almıştır.

Olaydan sonra yüreği serinleyen eşkiya, tekrar dağa çıkar. Soygunlarını sürdürür. Köylüye yardım eden Koçero, giderek onların gözünde büyür. Onu gözü gibi korumaktadırlar. Ne var ki, bu arada çevrede Koçero adıyla bir sürü eşkiya belirmiştir. Koçero, köylüleri bu sahtelerinden korumaya çalışır. Ve bir gün, civar köylerden bir adam Koçero'ya bir soygun teklifinde bulunur. Toprak işçilerine dağıtılmak üzere kasada duran maaşlara el koyacaklardır. Önceleri Koçero bu soyguna karşı çıkar. Alın teriyle kazanılan parayı gaspet-

mek Koçero'ya yakışmaz diye düşünmektedir. Ama adam diretir. Parayı gene fakir köylülere dağıtmasını önerir.

Gerçekte bu teklifin altında bir tuzak yatmaktadır. Tam soygunu gerçekleştirecekleri sırada Koçero'nun çevresini jandarmalar sarar. Onu bu işe kışkırtan adam, onu jandarmalara ihbar ederek tuzağa düşürmüştür. Koçero, büyük bir çatışmaya girer ve kaçamaz. Ölmekten başka çaresi yoktur...

NOTLAR: Yılmaz Güney ile Ümit Utku, filmin öyküsünü, 1964 yıllarında Siirt dağlarındaki mağaralarda yaşayan eşkiya Koçero ile yaptıkları görüşmeye dayandırmışlardır.

Kocaoğlan

Y.: Ziya Demirel/S.: Z. Demirel, Orhan Asena/G.y.: Orhan Çağman/O.: Yılmaz Güney, Evrim Fer, Şeref Gürsoy, Kenan Pars, Senih Orkan, Ali Şen, Hayri Caner/1964 yılında çekilmiş bir Fer Film (Fahriye Tamkan) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Bir gün kasabaya gezginci bir çadır tiyatrosu gelir. Topluluğun en güzel kızı Belma'dır (Evrim Fer). Tam bir dişidir. Kasabanın tüm ileri gelenleri, hatta geri zekalı Kocaoğlan (Şeref Gürsoy) bile Belma'ya tutkundur. Kasabanın serserileri genç kadını dağa kaçırmak ister, fakat Kocaoğlan her defasında onları engeller. Kocaoğlan sürekli kavalını çalarak Belma'nın peşinde dolaşır.

Belma ise, kasabadaki hukuk öğrencisi Kemal'e (Yılmaz Güney) aşık olmuştur. Bu ilişkiyi tüm kasaba halkı bilmektedir. Ancak kasabalı bu durumdan hiç memnun değildir. Ve Belediye Reisi, Kemal'i çağırıp derhal kasabayı terketmesini söyler. Kemal önce direnir, sonra da çekip gitmeyi kabullenir.

Ne var ki, Belma'nın Kocaoğlan'la gönderdiği mektubu alan Kemal, trenden inip tekrar kasabaya döner. Tiyatro topluluğunun patronu da Belma'ya aşıktır. Çıkarları için genç kadını birtakım kişilere peşkeş çekmekten de geri durmaz.

Belediye Reisi de Belma ile ilgilenmektedir. Bir gün birlikte dolaşırlarken karşılarına Kocaoğlan çıkar. Kıskançlıkla Reisin üzerine atılır. Ve Belma'yı dağa kaçırır. Olay kasabada duyulunca polisler kaçağın peşine düşerler. Kocaoğlan ise dağda Belma'yı boğarak öldürür.

Kemal üzgündür. Ve polis çemberini yararak Kocaoğlan'ın yanına varır. Kocaoğlan'ın elinde Belediye Reisi'nin silahı vardır. Belma'nın cesedine bakıp bakıp ağlar. Kemal'e kadının Reisle olan ilişkisini hatırlatıp "o kötü oldu, kötü" der.

Kemal, Kocaoğlan'ın silahını elinden alır. Polisler onu götürürlerken Kemal de Belma'nın cesedini kollarına alıp dağdan iner.

Her Gün Ölmektense

Y.: Ferit Ceylan/S.: Yılmaz Güney (Dostoyevski'nin Suç ve Ceza *adlı romanından)/G.y.: Dinçer Önal/O.: Yılmaz Güney, Pervin Par, Levent Kıral, Muazzez Arçay, Ferit Ceylan/1964 yılında çekilmiş bir Kent Film (Levent Kral) yapımı/Sb.*

ÖYKÜSÜ: Fakir bir genç olan Bekir (Yılmaz Güney), Adana'dan kalkıp büyük hayallerle İstanbul'a gelir. Amacı iyi bir iş bulup yaşamını kazanmaktır. Büyük kentin yabancısı olan Bekir, uzun süre aç ve susuz dolaştıktan sonra başını sokabilecek tek bir odaya yerleşir. Aynı mahallede oturan genç bir kızla (Pervin Par) tanışır. Ve birden aralarında bir dostluk doğar. Yoksul bir yaşam süren genç kızın

annesi, tefecilik yapan bir kadının yanında hizmetçi olarak çalışmaktadır. Tefeci kadının (Muazzez Arçay) oğlundan başka kimsesi yoktur. Serseri ruhlu oğlu, annesinden tehditle para sızdırmaktadır... Bu arada Bekir, aynı mahallede oturan bir serseriyle tanışır. Serseri genç, tefeci kadını soyması için Bekir'i ikna eder. Ve birlikte soygun gününü saptarlar. Bir rastlantı sonucu aynı gün oğlundan korkan kadın mücevherlerini saklaması için hizmetçisine teslim eder.

Aynı gece Bekir'le arkadaşı tefeci kadının evine girerler. Ne var ki, evi didik didik aramalarına karşılık bir şey bulamazlar. Bu arada kadın uyanır. Bekir, kadını ittirir ve korkuyla evi terkeder, arkadaşı ise kadını öldürür. Polis öldürülen kadının mücevherlerini hizmetçide bulunca onu katil zanlısı olarak tutuklar. Oysa Bekir, tefeci kadını kendisinin öldürdüğünü sanıp teslim olmak ister. Asıl katil olan serseri Bekir'i engeller.

Polisin yaptığı tahkikat sonunda hizmetçinin suçsuz olduğu anlaşılır. Polislerden biri bunun üzerine gerçek katili bulmak için Bekir'le arkadaş olur. Bekir, hiçbir şeyden şüphelenmez. Olayları tek tek anlatıp rahatlar. Serseri genç, yeni bir soygun yaparken yakalanır.

Kanlı Buğday

Y.: Ferit Ceylan/S.: İlhan Engin/G.y.: Dinçer Önal/O.: Yılmaz Güney, Nurlan San, Atilla Ergün, Oktar Durukan, Atilla Dinçer/1965 yılında çekilmiş bir Kent Film (Levent Kral) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Dört kardeşin babasını öldüren bir delikanlı (Yılmaz Güney), hapiste cezasını çekerken af çıkar. Sabırsızlıkla özgürlüğüne kavuşacağı günü bekliyordur ki bir mektup alır. "Af'dan yararlanıp sakın buraya gelme. Kan davası yüzünden seni öldürülecekler. Senden sonra oğlumu da öldürecekler. Eğer gelirsen, herkesten önce seni ben

öldürürüm" sözlerinin yer aldığı mektubu, hapisteki delikanlının öldürülen kardeşinin dul karısı göndermiştir. Kocası, dağa çıkan kan davalı dört kardeş tarafından öldürülmüştür. Kadın hiç değilse oğlunu bu işe karışmamasını istemektedir.

Delikanlı hapisten çıkıp kasabaya gelir. Kardeşinin dul karısı onu kasabanın meydanında silahıyla karşılar. Kadın silahını doğrultur. Meydana toplanan kasaba halkı korkuyla kaçışır. Küçük oğlan çocuğu silahlı annesinin bacaklarına saldırır. Delikanlı kadının üzerine atılır. Silah patlar... Çocuk, "amca, amca" diyerek yere yıkılan genç adamın üzerine kapanır...

Yaralanan delikanlı evde yatmakta, kadın ise buğday tarlalarında çalışmaktadır. Bunu fırsat bilen kan davalı dört kardeş, küçük çocuğu kaçırır. Delikanlı, kardeşlerin peşine düşer. Beraberinde kasabadan altı kişi vardır...

Çatışma sırasında dört kardeş birbirine düşer ve silahları birbirlerine doğrulturlar. Bunun üzerine dördüncü kardeş çıldırarak kaçar. Çocuğu alıp kasabaya dönen delikanlı bir kahraman gibi karşılanır. Çünkü, kasabayı kötü adamlardan temizlemiştir. Tüm köylüler gencin kasabada kalmasını isterlerse de delikanlı "ben belalı bir adamım" deyip gider.

Beyaz Atlı Adam

Y. ve S.: Remzi Jöntürk/G.y.: Cezmi Ar/O.: Yılmaz Güney, Tülin Elgin, Gülsün Kamu, Tuncer Necmioğlu, Avni Dilligil, Cahide Sonku/1965 yılında çekilmiş bir Televizyon Film (Nuri Akıncı) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Beyaz atlı adam mutluluk arayan bir mutsuzdur. Beyaz atıyla garip bir yaşam sürdüren genç adam, bir gün bir köyde konaklar. Tüm köy halkı da tıpkı kendisi gibi bir mutluluk arayışı içindedir.

Büyük bir umutla yaşarlar. Bekledikleri beyaz atlı adam gelmiştir. Beyaz atlı adamın gelişi tüm köy sokaklarında, düşkünler yurdunda, zengin konaklarda duyurulur. Beyaz atlı adam, herkesin derdini dinleyecek ve sorunlarını çözecektir.

Ve bu esrarengiz adam destansı havasıyla gelir, herkesi dinler. Vurar kırar, sever sevilir.... Herkese umut dağıtır ve sonra da geldiği gibi beyaz atıyla çekip gider.

NOTLAR: Filmdeki bazı sahneler çıkarıldı. Ve kesilen bu sahneler yıllar sonra aynı filmin şutlarıyla kurgulanarak yapımcı Nuri Akıncı tarafından *Hızır* adlı uyduruk bir film olarak piyasaya sürüldü.

Kasımpaşalı

Y.: Nuri Akıncı/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Cezmi Ar/kO.: Yılmaz Güney, Tijen Par, Selma Güneri, Devlet Devrim, Cahit Irgat, M.Ali Akpınar, Mine Soley/1965 yılında çekilmiş bir Televizyon Film (Nuri Akıncı) Yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Kasımpaşa'nın kenar sokaklarından birinde yaşayan Recep (Yılmaz Güney) işsiz güçsüz bir delikanlıdır. Mahallede babası zengin olan bir kıza (Tijen Par) aşıktır. Hep onu düşler. Oysa kız Recep'e ilgi duymaz, onunla "serseri" diye alay eder.

Bir gün kızın motosikletli, kızlı erkekli bir grup züppe arkadaşı Recep'i yolda çevirirler. Hakaret ederler. Recep'in çevresinde dönerler. Delikanlıyı itekleyip yere düşürdükten sonra da kahkahalarla çekip giderler.

Recep, Kasımpaşa'da bir kahvede gene aşık olduğu kızı düşlerken, semtin en büyük kabadayısı Süleyman (M.Ali Akpınar) adamlarıyla içeri girer. Tüm kahvedekiler ayağa kalkar. Recep ise hiç umur-

samaz. Süleyman kahveciye "kim bu tıfıl?" diye sorar. Ertesi gün de adamlarını gönderip Recep'i çağırtır. Adamları Süleyman'dan özür dilemesini söylerler. Ne var ki Recep ne gider ne de özür diler. Süleyman fena bozulur. Ve delikanlının peşini bırakmaz.

Recep'in kabadayı olmak zamanı artık gelmiştir. İki arkadaşıyla birlikte Süleyman'ın kumarhanesini basarlar. Adamlarını da bir güzel döverler. Olay semtte duyulunca Recep'in şöhreti artar. Bir süre sonra da kumarhane ve randevuevi gibi yasadışı faaliyet gösteren mekan sahiplerinden haraç almaya başlar. Artık Recep'in kılığı kıyafeti düzelmiştir. Parası vardır. Şimdi ise sıra bazı kişilere hesap sormaya gelmiştir.

Önce arkadaşlarıyla birlikte bir süre önce kendisiyle alay eden motosikletli züppe gençleri kıstırıp döver. Bu kez Recep'in bıçkınlığı aşık olduğu kızın hoşuna gider. Bu arada Süleyman da boş durmamaktadır. Recep'e bir barda çalışan dostuyla bir tuzak hazırlar. Kadın (Mine Soley) Recep'i evine davet eder. Recep, kurulan tuzağı bildiği halde korkmaz ve gider. Pusuya yatan Süleyman ve adamları eve gelince silahını çeker, hepsini masaya oturtur. Silah zoruyla sarhoş edinceye kadar içirir, onları yerlere yatırır. Ve derslerini verdikten sonra da çıkıp gider.

Recep, ünlü bir kabadayı olarak çevresine kan kustururken, randevuevine düşürülen küçük bir kızı (Selma Güneri) kurtarır. Adı Ufaklık'tır kızın. Fakat randevuevinin satıcıları Ufaklık'ı kaçırıp Recep'e gelmesi için haber gönderirler. Recep tek başına bara gidip hepsini temizler ve kızı da alır.

NOTLAR: Kasımpaşalı aynı anda iç-içe çekilen *Kasımpaşalı Recep*'in birinci bölümüdür. Filmin bazı sahneleriyle finali de Yılmaz Atadeniz çekti

Kasımpaşalı Recep

Y.: Nuri Akıncı/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Cezmi Ar/O.: Yılmaz Güney, Selma Güneri, Tijen Par, Devlet Devrim, Cahit Irgat, Hüseyin Peyda, Nuri Ergün, Mine Sun, Ali Şen, M.Ali Akpınar, Mine Soley, Danyal Topatan, Hasan Ceylan/1965 yılında çekilmiş bir Televizyon Film (Nuri Akıncı) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Yıllardır Amerika'da yaşayan eski ünlü kabadayılardan Kemal (Cahit Irgat), İstanbul'a döner. Havaalanında İstanbul'un ileri gelen kabadayıları ve kumarhane sahipleri Kemal'i karşılarlar. Polis, bu eski kabadayıyı müdüriyete çağırıp olay çıkarmaması için kulağını büker. Oysa Kemal, yıllardır görmediği oğlunu bulmak için yurda dönmüştür.

Kemal oğlunu ararken eski dostları İstanbul'u haraca bağlayan yeni türeyen kabadayı Recep'ten sözederler. Ve Recep, bir gün haraç almak için kumarhaneye gelir. Kemal ile karşılaşır. Eski kabadayı Recep'e nasihat edip bu işlerde daha çok genç olduğunu söyler. "Sana yazık olur" der.

Recep, eski düşmanı Süleyman'ı (M.Ali Akpınar) unutmamıştır. Süleyman analığının evinde adamlarıyla birlikte kız oynatırken baskın yapar. Her yeri dağıtır. Kemal ise oğlunu ararken, Recep'in analığını bulur. Ve Recep'in öz oğlu olduğunu anlar.

Recep, adamlarıyla Kemal'e haber gönderip "ikimizden birinin ölmesi şart" der. Ve düellonun yapılacağı yerde randevu verir. Recep, randevu yerine saatinden önce gider. Tabancasındaki kurşunları çıkarır sonra da mezarını kazmaya başlar. Çünkü kendisini öldürte-

cektir. Çünkü, analığının düşmanına yataklık etmesi ağrına gitmiştir. Sevdiği kız (Tijen Par) kızkardeşiyle gelip düello etmesine mani olmaya çalışır. Ama Recep kararlıdır, vazgeçmez.

Kemal gelir. Recep, silahını çıkarmak isterken Kemal elinden vurur. Öldürmek istemez. Bu ara olay yerine polisler gelir. Kemal oğluna sarılır... Gerçek meydana çıkmıştır.

Konyakçı

Y.: Tunç Başaran/S.: Yılmaz Güney (George Stevens'in Shane/*1953) adlı filminden)/G.y.: Feridun Kete/O.: Yılmaz Güney, Neriman Köksal, Kadir Savun, Oktar Durukan, Atilla Ergün, Ayfer Feray, Tuncel Kurtiz, Talat Gözbak, Devlet Devrim, Ali Şen, Kazım Kartal, Ercan İnangiray/1965 yılında çekilmiş bir Fer Film (Fahriye Tamkan) yapımı/Sb.*

ÖYKÜSÜ: Küçük bir çocukları olan bir karı-koca güçlüklerle sahip oldukları toprakları üzerinde mutlu bir yaşam sürerler. Ne var ki, bu topraklarda, komşu arazinin sahibi ağanın gözü vardır. Ağanın amacı, küçük toprak sahiplerini ezip kendi topraklarını genişletmektir. Baba Kadir (Kadir Savun) dişli bir adamdır. Ağaya direnir. Tehditleri umursamaz.

Ağanın komşu köylülere baskı yaptığı sırada kasabaya uyuz bir at üzerinde garip bir delikanlı gelir. Kara şapkalı, sakallı ve sürekli konyak yudumlayan delikanlının kim olduğu bilinmememektedir. Yabancı, Kadir'in çiftliğinde kahya olarak çalışmaya başlar. Kadir'in oğlu kahyayı çok sever. Ona, büyük bir sevgiyle bağlanmıştır.

Bir gün yabancı, düşmanlarının karşısında yenik düşünce çocuk delikanlıyı birden dışlar. Artık bu garip adam, onun için bir korkak-

tır. Oysa yabancı kasabaya gelirken yemin etmiştir. Kesinlikle silah kullanmayacaktır.

Çevrede Konyakçı adıyla tanınan delikanlı, ağanın köylülere yaptığı zulum karşısında yeminini bozar. Ağaya karşı çıkar. Tüm kötülükleri ortadan kaldırır. Böylece de çocuğun gözünde yeniden kahramanlaşır.

Torpido Yılmaz

Y.: Cevat Okçugil/S.: Temel Tezol/G.y.: Nejat Okçugil/O.: Yılmaz Güney, Tülin Elgin, Avni Dilligil, Atıf Kaptan, Renan Fosforoğlu, Enver Dönmez/1965 yılında çekilmiş bir Seher Film (Mehmet Çaydamar) yapımı/Sb.

8. *Torpido Yılmaz* –Yılmaz Güney, Tülin Elgen

ÖYKÜSÜ: Yılmaz (Yılmaz Güney), çok iyi dövüşen korkusuz bir gençtir. Ve bu nedenle de çevresinde Torpido adıyla anılır. Çocukluğu sokaklarda geçen korkusuz kabadayıya, köydeki annesinden bir mektup gelir. Annesi oğlundan, yıllardır kayıp olan babasını bulmasını ister.

Torpido Yılmaz, çocukluğundan beri yüzünü görmediği babasını aramaya başlar. Bu ara güzel bir kızla tanışır. Sevişirler. Bu macerada kız da peşine takılır. Bir gün Torpido Yılmaz, içi eroin dolu bir çanta bulur. Kaçakçılar peşine düşerler kabadayının. Torpido Yılmaz, bu kovalamaca sırasında polise sığınıp onlarla işbirliği yapar.

Yılmaz, bir yandan kaçakçılarla mücadele ederken bir yandan da babasını aramaktadır. Sonunda kaçakçıları yakalar, babasını da bulur. Babası çok zengin biridir artık ve büyük konakta oturmaktadır. Torpido Yılmaz'ın sevdiği kızla evlenmesine hiçbir mani kalmamıştır.

Yaralı Kartal

Y.: Tarık Dursun K./S.: İlhan Elgin, Safa Önal, Tarık Dursun K/G.y.: Orhan Kapkı/O.: Yılmaz Güney, Pervin Par, Muhterem Nur, Hüseyin Peyda, Hayati Hamzaoğlu, Reha Yurdakul, Meral Sayın, Danyal Topatan/1965 yılında çekilmiş bir Atlas Film (Nejat Duru) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Olaylar dizisi, Kurtuluş Savaşı öncelerinde başlar. Köylüleri koruyan ve padişah kuvvetleriyle çarpışan bir Deli Ahmet vardır. Köy ağası Ahmet'in üç çocuklu karısına göz koyar. Ve bir gün kadına saldırıp tecavüz eder. Olaydan sonra Deli Ahmet'in durumu sarsılır. Bir süre sonra da genç kadın alnına sürülen kara lekeden kurtulmak için canına kıyar. Deli Ahmet de öldürülür.

Aradan geçen zamanda çocuklar büyürler. Gözlerinin önünde

canına kıyan anneleriyle öldürülen babalarının intikamını almak üzere Ağa'nın ardına düşerler. İz süren kan davalı üç delikanlı Ağa'yı saklandığı yerde kıstırırlar. Ağa, pişmandır, ama çaresi de yoktur. Sonunda Ağa öldürülür, intikam alınmıştır artık.

Gönül Kuşu

Y.: Hayri Gülhan/S.: Safa Önal (Bir Hint filminden)- /G.y.: Ali Yaven/ O.: Yılmaz Güney, Yıldız Tezcan, Münir Ozkul, Avni Dilligil, Mine Soley, Necdet Çağlayan, Yavuz Karakaş/1965 yılında çekilmiş bir Kervan Film (Ümit Utku) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Zengin bir işadamı, üniversiteye giden kızını (Yıldız Tezcan) evlendirmek için gazetelere ilan verir. İlan, kızın babasına düşman bir gangster çetesinin dikkatini çeker. Çete elemanları, hapisten yeni çıkmış bir serseriye (Yılmaz Güney) zengin süsü vererek kızı babasından isterler. Bir süre sonra da serseri, kızla evlenir. Gangsterlerin zengin babaya yem olarak kullandıkları genç serseri, gerçekte temiz kalpli bir insandır. Kızı otele götürdükten sonra bırakıp kaçar. Kız otelde rehin kalınca masraflara karşılık kocasının düğün gecesi verdiği pırlantaları ve elmasları vermek ister. Ancak otel sahibi bu ziynetlerin sahte olduğunu söyler. Baba, telefonla durumdan haberdar edilir.

Genç kadın babasının evine dönmez, kocasını arayacaktır. Çünkü, onun kötü bir adam olmadığına inanmaktadır. Gangsterler de oyunlarını bozan serserinin peşindedir. Genç kadın, kocasını İstanbul'un kumarhanelerinde ve batakhanelerinde ararken, çete babasını öldürmek için harekete geçer. Ama serseri olayı haber alınca karşılarına çıkar. Ve aileyi kötü adamların elinden kurtardıktan sonra nikahlı karısına döner.

Tehlikeli Adam

Y.: Hasan Kazankaya/S.: Bilge Olgaç (Şişli'de meydana gelen "İlyas Şoris Cinayeti"nden) G.y.: Feridun Kete/O.: Yılmaz Güney, Selma Güneri, Samim Meriç, Gülsün Kamu, Zuhal Tan, Yavuz Caner, Seher Şeniz, Tansu Sayın/1965 yılında çekilmiş bir Kazankaya Film (Hasan Kazankaya) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Tımarhaneden bir deli (Yılmaz Güney) kaçar. Çevresine dehşet saçan adamın üzerinde deli gömleği vardır... Polis alarma geçer. Bu kaçış süresi içinde adam, çeşitli yerlere girip çıkar, sonra da gizlenir. Bu sırada genç bir kızla (Selma Güneri) karşılaşır. Kız ürkünce adam gerçeği anlatır.

Genç kızın evine sığınan adam, gerçekte bir deli değildir. Bir evin banyosunda bir cinayet işlenmiştir. Bıçakla delik deşik edilip boğulan genç kadın (Gülsün Kamu) deli rolü oynayan adamın kızkardeşidir. Bu korkunç cinayetin işlenmesinden bir süre sonra adam, katil zanlısı olaraka yakalanmıştır.

Genç adam tutuklandıktan sonra deli rolü yapmış, bunun üzerine tımarhaneye kapatılmıştır. Kaçma amacı ise kendini temize çıkarmak ve kızkardeşinin katilini bulmaktır. Tüm bu itiraflardan sonra genç kızla adam arasında bir yakınlaşma başlar. Ve genç adam, katilin peşine düşer.

Uzun ve sıkı bir takip sonunda, katilin kim olduğunu öğrenir. Gizlendiği yeri bulduktan sonra da sevgilisini yem olarak kullanarak oraya gönderir. Katil eve döndüğünde kızı görür. Genç kızı öldürmek için üzerine çullanır. Bu boğuşma sırasında adam yetişip sevgilisini kurtarır. Gerçek katil ortaya çıkar, deli rolü oynayan katil zanlısı adamın da suçsuz olduğu anlaşılır.

Üçünüzü de Mıhlarım

Y.: Bilge Olgaç/S.: Yücel Uçanoğlu/G.y.: Feridun Kete/O.: Yılmaz Güney, Pervin Par, Hayati Hamzaoğlu, Tuncel Kurtiz, Aliye Rona, Sevinç Pekin, Atilla Yurdesin/1965 yılında çekilmiş bir Kazankaya Film (Hasan Kazankaya) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Yılmaz, kan davalı bir ailenin tek çocuğudur. Babası, o henüz kundaktayken öldürülmüştür. Babasız büyüyen Yılmaz, olayları pek hatırlayamaz. Bir gün annesinin baskısıyla, babasının katilini camiden çıkarken öldürür. Ve genç adam hapse girer.

Olayın üzerinden yıllar geçmiştir. Yılmaz, cezasını tamamlayıp hapisten çıkar. Ne var ki, dışarıda daha huzursuz olur. Çünkü, öldürdüğü adamın üç oğlu silahlanıp peşine düşmüştür. Kardeşlerin dördüncüsü ise bir kızdır. O da babasının kanının yerde kalmaması için öç almaya and içmiştir. Yılmaz'ı köye girdiklerinde vuracaklardır.

Yılmaz'ın annesi, oğlunu köye girmeden bulur. Ve durumu anlatarak köye girmesine mani olmaya çalışır. Mahpus damı altında bilinçlenen genç katil, kan davasının insanlık açısından yanlışlığını anlamıştır. Amacı düşmanlarıyla barışmaktır. Yılmaz, annesini dinlemez ve doğru hasımlarının çiftliğine gider. Korkusuz genç, kızkardeşle karşılaşır. Genç kız, Yılmaz'ın barış teklifini anlayışla karşılar. Ağabeyleri ise bu teklife yanaşmazlar. Akan kan yerde kalmamalıdır... Ve Yılmaz, boynunu büküp çekip gider.

Yılmaz dağa çıkar... Küskündür. Üç kardeşten Hayati, Yılmaz'ın yaşlı annesine tecavüz eder. Kadın kendisini asar. Olayı duyduktan sonra çılgına dönen Yılmaz, düşmanlarının evini basar. Kızı yataktan kaldırıp dağa kaçırır. Erkek kardeşleri peşlerine düşerler. Kız, Yılmaz'a aşık olur. Genç kız, bir gece kaçıp ağabeylerini bu kan davasın-

dan vazgeçirmek için çiftliğe gider. Yılmaz'dan hamile olduğunu söyleyince de kızı döverler. Kız, tekrar Yılmaz'a kaçar. Yılmaz, peşlerinde iz süren üç kabadayıyı dağlarda kıstırır. Çıkan çatışmada kızın ağabeylerini vurup öldürür. Kendisi de kurşun yaralarına yenik düşer...

Krallar Kralı

Y.: Bilge Olgaç/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Vedat Akdikmen/O.: Yılmaz Güney, Gülsün Kamu, Tülin Elgin, Orhon M. Arburnu, Tuncel Kurtiz, Senih Orkan, Mümtaz Ener, Fatma Bilgen/1965 yılında çekilmiş bir Kazankaya Film (Hasan Kazankaya) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Murat (Yılmaz Güney), arkadaşları Yusuf, Sabri ve Afrikalı namıyla tanınan bir kabadayı ile birlikte bir soygun yapar. Ancak beklenmedik bir baskın sonucu polislere yakalanır. Yusuf ve arkadaşları ise paralarla kaçmayı başarırlar. Murat suçu üstüne alır. Yusuf, Murat'a olan sözünü yerine getirmez. Oysa, Murat suçu üstlenip hapse düştüğü takdirde, Yusuf hakkına düşen payını ayırıp hapisanede ona bakacağını dair söz vermiştir. Yusuf, uzun yıllar Murat'ı unuttuğu gibi sevgilisi Oya'yı da elinden alır. Ayrıca soygun çetesi içinde bekçilik yapan Mustafa da kovulur ve hakkına düşen pay verilmez. Karısı ve kızıyla yoksul bir yaşam sürdüren Mustafa, Yusuf ve adamlarına karşı koyamaz.

Aradan uzun yıllar geçmiştir. Murat, cezaevinde günlerini korkunç bir kin besleyerek doldurur. Tahliye olduktan sonra da bir sabah İstanbul'a gelir. Eski arkadaşlarıyla buluştuğu bir meyhanede acı gerçekleri öğrenir. Önce Mustafa'yı bulup onun evinde kalır. Murat, Yusuf'u fellik fellik aramaktadır. Paniğe kapılan Yusuf ve adamları peşlerine düşen Murat'tan kurtulmak için bir çare ararlar.

Kabadayılar arasında büyük bir savaş başlamıştır. Murat önce Afrikalıyı sahibi olduğu dükkanın önünde bulur. Müşterilerinin gözleri önünde iki kurşunla onu vurup öldürür. Olayı duyan diğer soyguncular dan Sabri, büyük bir korku içinde trene atladığı gibi izini kaybettirmeye çalışır. Tehlikeden uzaklaştığını sanan Sabri, trende birden Murat'ı karşısında görür. Şaşırır. Korkuyla kaçmak isterken trenden düşüp parçalanır. Yusuf ise, bir ardiyede büyük bir kasanın içinde saklanır. Soygundan aldıkları paraların bir kısmı bu kasanın içindedir. Bir süre sonra ardiyenin bekçileri kasanın içinde havasızlıktan ölen Yusuf'un cesedini bulurlar. Murat, zor durumda olan Mustafa'ya ve ailesine maddi yardımlarda bulunduktan sonra tekrar cezaevine döner.

Haracıma Dokunma

Y.: Hasan Kazankaya/S.: Yücel Uçanoğlu/G.y.: Vedat Akdikmen/O.: Yılmaz Güney, Gülsün Kamu, Hayati Hamzaoğlu, Tuncel Kurtiz, Danyal Topatan, Handan Adalı, Necip Tekçe, Hakkı Haktan, Celal Ersöz, Asım Nipton/1965 yılında çekilmiş bir Kazankaya Film (Hasan Kazankaya) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Olaylar Osmanlılar döneminde İstanbul'da geçer. Osman, çarşı içinde bakırcılık yapmaktadır. Bir gün, kendisi yokken dükkana gelen kabadayılar kardeşinden haraç isterler. Osman'ın (Yılmaz Güney) kardeşi (Celal Ersöz), kabadayılara direnip haraç vermez. Bu kez dükkanı yakarlar, Osman'ın kardeşi de çıkan çatışmada ölür.

Kendi halinde, sessiz bir adam olan Osman, kardeşinin ölüm haberini alınca dayanamaz. Hemen silahlanıp harekete geçer. Kısa bir süre içinde Osman da intikam uğruna sayılı kabadayılardan biri olmuştur. O da yoldan çıkmış, haraç almaya başlamıştır. Ancak, işleri

bozulan diğer kabadayılar Osman'ı ortadan kaldırmak için çare aramaktadırlar.

Osman, hasımlarından kabadayıların reisi olan Hayati ile karşılaşır. Hayati, aynı zamanda kardeşinin de katilidir. Osman, tüm kurşunlarını Hayati'nin üstüne boşaltır.

Sayılı Kabadayılar

Y.: Hasan Kazankaya/S.: Yücel Uçanoğlu/G.y. Vedat Akdikmen/O.: Yılmaz Güney, Gülsün Kamu, Tuncel Kurtiz, Necdet Çağlar, Atilla Ergün, M. Ali Akpınar, Danyal Topatan, Haydar Karaer, Handan Adalı, Mehmet Bahadır, Hüseyin Güler, Necip Tekçe, Selahattin İçsel, Hasan Ceylan/1965 yılında çekilmiş bir Kazankaya Film (Hasan Kazankaya) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Yıllardır hapiste yatan kabadayı Osman (Yılmaz Güney), Meşrutiyet'in ilanı ile çıkan genel aftan yararlanıp serbest bırakılır. Osman'ın hapiste yattığı süre içinde İstanbul'da birçok yeni kabadayı türeyip köşe başlarını tutmuştur.

Osman'ın hapisten çıkışı, bölgeleri paylaşıp haraca kesen kabadayıları ürkütür. İşler karışacaktır, çünkü Osman da haraççı kabadayılardan hakkını istemektedir. Osman'a bazı bölgeleri terk ederek küçük bir pay verirler. Ama Osman, tüm İstanbul'un yarısını istemektedir. Osman'la baş edemeyeceğini anlayan beş büyük kabadayı birleşir. Onu ortadan kaldırmak isterler. Ama, Osman'ın gücü ve zekası buna imkan vermez. Osman, sonunda kendine karşı çıkan kabadayıları tek tek temizler ve İstanbul'daki tüm bölgelerin tek hakimi olur.

NOTLAR: Sayılı Kabadayılar, daha önce çekilen *Haracıma Dokunma*'nın devamı olarak çevrilmiştir.

Davudo

Y.: Hasan Kazankaya, Yücel Uçanoğlu/S.: Yücel Uçanoğlu/G.y.: Vedat Akdikmen/O.: Yılmaz Güney, Pervin Par, Hayati Hamzaoğlu, Kuzey Vargın/1965 yılında çekilmiş bir Kazankaya Film (Hasan Kazankaya) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Davudo (Yılmaz Güney), bir parça toprağı olan kendi halinde bir köylü çocuğudur. Annesiyle birlikte yaşamaktadır. Köyün ağası, Davudo'nun toprağına göz dikmiştir, ne var ki, Davudo satmaya yanaşmaz. Çünkü, bu topraklar babasından kalmıştır. Üstelik çocukluğu bu baba yadigarı topraklar üzerinde geçmiştir.

Davudo, ağaya, "biz burada doğduk, burada öleceğiz" diye haber salar. Zalim ağa bu kez Davudo'nun annesini öldürür. Bunun üzerine Davudo, dağa çıkar. Ağadan anasının intikamını alacaktır. Dağlarda plan kurarken, Kürt Kerim (Hayati Hamzaoğlu) adlı ünlü bir eşkiya ile tanışır. Kürt Kerim, elinde zengin bir kızı rehine olarak tutmaktadır. Davudo, bir gece kızı (Pervin Par) eşkiyanın elinden kaçırıp köyünün yakınlarında serbest bırakır.

Kürt Kerim, Davudo'nun peşine düşer. Davudo, kan davası nedeniyle dağa çıkan ürkek yapılı bir genç eşkiya ile birlik olup Kerim'i bir mağara kenarında kıstırır. Çatışmada Kerim ölür. Jandarma peşlerine düştüğü sıra, Kerim'in elinden kurtardığı rehine kız Davudo'ya haber verir. Kızın babası da Davudo'dan yanadır. Onu korur... Ancak, kızın babası bir katildir. Çünkü, Davudo'nun babasını öldürmüştür. Davudo, babasının katiliyle bir çatışmaya girmek üzereyken kızın ısrarıyla vazgeçer ve jandarmaya teslim olur.

NOTLAR: Filmin çekimine önce Hasan Kazankaya başladı. Fakat bazı nedenlerle çekim yarım kalınca filmi Yücel Uçanoğlu bitirdi.

Silaha Yeminliydim

Y.: Kemal İnci/S.: Yücel Uçanoğlu/G.y.: Kenan Davutoğlu/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Hayati Hamzaoğlu, Nuran Aksoy, Atilla Ergün,/1965 yılında çekilmiş bir Kazankaya Film (Hasan Kazankaya) yapımı/Sb.

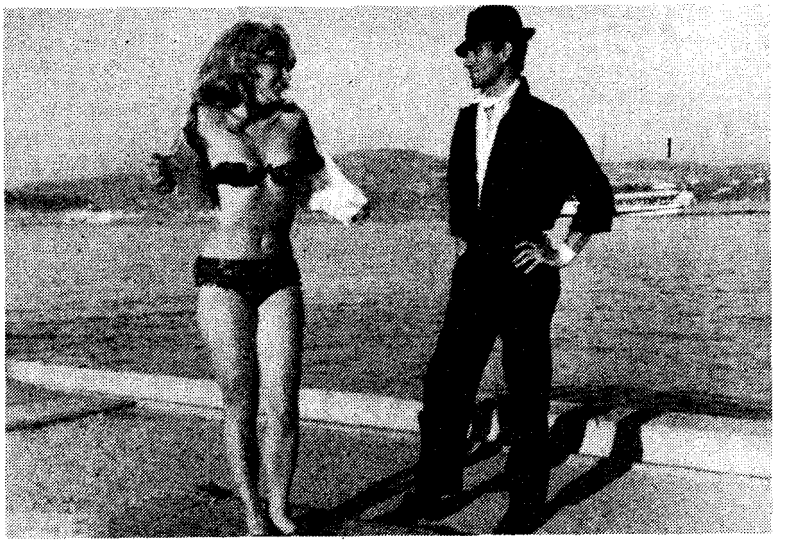
ÖYKÜSÜ: Bir kasabada fakir bir ailenin ilkokul talebesi olan kızına tecavüz edilir. Küçük kızın kardeşi bu sapık adamın peşine düşer. Ve adamı gizlendiği yerde bulunca da silahını çekip öldürür. Çocuk tutuklanıp hapse girer. Aradan yıllar geçer, kirletilen kız büyür, kardeşi de hapisten çıkar.

Öldürülen adamın iki oğlu kan davası nedeniyle delikanlının (Yılmaz Güney) peşini bırakmazlar. Aralarında büyük bir mücadele başlamıştır. Bir kaçak gibi dolaşmaktan yorgun düşen genç adam, bu sırada bir köy öğretmeni hanımla (Nebahat Çehre) tanışır. Onunla evlenip mutlu bir yuva kurmak ister. Ne var ki, acı yazgısı bu mutluluğu engeller. Delikanlı, iz süren iki kan düşmanını bir çatışmada vurup öldürmek zorunda kalır. Kendi de aldığı ağır yaralar sonucu ölür.

Kan Gövdeyi Götürdü

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.: Bülent Oran/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Gülsün Kamu, Gülbin Eray, Münir Özkul, Ergun Köknar, Ali Seyhan, Haydar Karaer/1965 yılında çekilmiş bir Metin Film (Işık Toraman) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Kabadayıların birbirlerine pusu kurduğu kentte terör havası esmektedir. Çevrede dürbünlü silahlı adamlar dolaşır. Alınan gizli emirlerle adamlar öldürülür. Öldürülen her adamın üzerine ise maça kızı kağıdı bırakılmaktadır.

9. *Kan Gövdeyi Götürdü* – Yılmaz Güney, Gülbin Eray

Tüm bu esrarlı cinayetlerin işlendiği günlerde kente yabancı bir adam gelir. Bu, eroin kaçakçılarını yakalamakla görevlendirilmiş bir polistir (Yılmaz Güney). Polis, hedef olarak seçtiği mahallede bir adamla dostluk kurar. Herkesi yavaş yavaş tanımaya başlar. Bu arada bir telefon kulübesinde bir adam daha öldürülür. Polisi, katil zanlısı sanıp yakalamak isterler. Polis bir şaşırtmacayla yoldan geçen bir kadının arabasına binip kaçar.

Gizli polis, araştırmalarını daha rahat sürdürebilmek için musluk tamircisi kılığına girer. Ve eroin kaçakçılarının evinde çok önemli bir evrak bulur. Evraktaki adrese gider. Ne var ki, evin sahibi öldürülmüştür. Sonunda beyaz kadın ticareti ile eroin kaçakçılığını yürüten şefi kadın giysileri içinde bulunca düğüm çözülür. Tüm kaçakçılar kısa bir süre sonra yakayı ele verir.

Kahreden Kurşun

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.:Enis Rıza Olcayto/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Sevda Ferdağ, Münir Özkul, Suzan Avcı, Gülbin Eray, Gülsün Kamu, Ergun Köknar, Kemal Kan/1965 yılında çekilmiş bir Metin Film (Işık Toraman) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Yılmaz, bir arkadaşıyla birlikte Maça Kızı adlı bara gider. Barda, esmer güzeli bir kızla tanışırlar. Kızın esrarengiz bir hali vardır. Bir şeyler bilmektedir.

İki arkadaş bir süre sonra kızı gizlice takip ederler. Kız, bir eroin imalathanesine girer. Eroin imal eden adam da kızın babasıdır. Büyük bir takip sonucu ortaya çıkan gizli şebekeye bir baskın düzenlemeye karar verdikleri sıra, Yılmaz tuzağa düşürülüp yakalanır. Kaçakçılar genç adamı, mermer kesme makinelerinin bulunduğu ardiyeye götürürlerken arkadaşı durumu farkeder. Ve bir takip sonucunda Yılmaz'ı kurtarır.

Suçları ortaya çıkan eroin kaçakçıları Yılmaz'ı öldürmek için tekrar bir pusu kurarlar. Ancak Yılmaz, tuzaktan kurtulur, Silahlı çarpışmada kızın babası öldürülür. Kaçakçılar da yakalanır.

Dağların Oğlu

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.: Bülent Oran/G.y.: Mahmut Demir/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Erol Taş, Reha Yurdakul, Danyal Topatan, Hüseyin Zan/1965 yılında çekilmiş bir Metin Film (Işık Toraman) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Yılmaz (Yılmaz Güney) ve Erol (Erol Taş) iki arkadaştırlar. Güney illerinde büyük bir otelin kumarhanesini soyup kaçarlarken jandarmalar dağlık bir bölgede yollarını keser. Yılmaz jandarmalarla çarpışırken Erol arkadaşını bırakıp paralarla kaçar. Yılmaz teslim olur.

Yılmaz, cezaevinde tanıştığı Danyal ile birlikte af kanunundan yararlanarak özgürlüklerine kavuşurlar. Yılmaz'ın ilk işi kalleşçe kaçan arkadaşı Erol'un peşine düşmek olur. Erol, kaçırdığı paralarla büyük bir çiftliğin sahibi olmuştur. Yılmaz çiftliğe gelir. Kahya, durumu Erol'a bildirir. İki eski arkadaş yıllar sonra ilk kez karşılaşırlar. Yılmaz'ın çevresi Erol'un adamlarıyla çevrilmiştir. Yılmaz zor durumdadır. Erol'a misafir geldiğini söyler. Erol'un kızı (Nebahat Çehre) yemekler hazırlar ve hep birlikte bir masaya otururlar.

Düşmanın kızı Yılmaz'a ilgi duyar ve birkaç gün daha kalmasını teklif eder. Ertesi gün köyde büyük bir düğün vardır. Düğün gecesi çeşitli eğlenceler düzenlenir. Yılmaz o gece kızla ilgilenir. Amacı, kızı babasına karşı bir silah olarak kullanmaktır. Yılmaz'ın Erol'un kızıyla fazla yakınlaştığını gören kahya Reha, derhal durumu kızın babasına yetiştirir. Yılmaz, pusuya düşürülür. Çiftliğin adamları Yılmaz'ın ellerini kırıp silah kullanamayacak hale getirirler. Erol da kızını çiftliğin bir odasına kapatır.

Yılmaz, hapishane arkadaşı Danyal'ı bulur. Kırılan elleri arkadaşının yardımıyla iyileşir. Artık silahını kullanabilecek duruma gelmiştir. Yılmaz, büyük bir kinle intikam gününü beklerken kız, babasının baskılarına dayanamaz, çiftlikten kaçar. İki sevgili buluşurlar.

Yılmaz, bir süre sonra düşmanının kızını sevdiğini hisseder. Genç kız, koynuna girdiği erkeğine bu intikamdan vazgeçmesini ve birlikte uzaklara kaçmalarını önerir. Tam kaçacakları sırada karşılarına Erol çıkar. Kız, Yılmaz'ın önüne geçip silahını çeker babasına: "Öldüreceksen üçümüzü birden, karnımdaki çocuğu da öldür" diye haykırır. Ama, zalim baba kızını dinlemez, adamlarına haber salar. Büyük bir çatışma başlar. Yılmaz, arkadaşı Danyal'la birlikte hepsini

teker teker temizlerler. Geriye bir Erol kalmıştır.

İki düşman silahlarını çekerler. Erol, vurulup yere düşerken "bütün kabahat bendeydi" der. Son sözleri olur bu. Jandarmalar gelip Yılmaz'ı götürürlerken karnında çocuğunu taşıyan kadınla göz-göze gelirler...

Korkusuzlar

Y. ve S.: Semih Evin (John Sturges'in The Gunfight At O.K. Corol-Kan Davasının Sonu *adlı filminden)/G.y.: Rafet Şiriner/O.: Yılmaz Güney, Fikret Hakan, Erol Taş, Asuman Arsan, Cahide Sonku, Aliye Rona/1965 yılında çekilmiş bir Roket Film (Sebih Evin) yapımı/Sb.*

ÖYKÜSÜ: Çok konuşan annesi (Cahide Sonku) yüzünden bunalım geçirip karısını ve çocuklarını bir trafik kazasında yitiren genç kabadayı (Yılmaz Güney) ezik bir yaşam sürmektedir. Sık sık karısının

mezarını ziyarete giden kabadayı, yıllar sonra bir askerlik arkadaşıyla (Fikret Hakan) karşılaşır. Arkadaşı bir polis memurudur. Aslında, kabadayının peşindedir. Kanunsuz işler yapmaması için onu uyarır.

Polis memurunun ölen karısından bir oğlu vardır. Çocuklarının özlemi içinde yaşayan kabadayı, polisin oğlunu çok sever. Ve bir gün kanunsuz işler yapan bir pavyoncuyla (Erol Taş) çatışır. Pavyoncu, kabadayıyı öldürmek istemektedir. Polis memuru olaya müdahale edip bu düşmanlığa son vermeleri için her ikisini uyarır.

Bir gün kabadayılar polisin çocuğunu kaçırırlar. Olaya çok üzülen genç kabadayı arkadaşını bulur, birlikte çocuğu canilerin elinden kurtarmak için harekete geçerler. Çocuğu sakladıkları yeri bulurlar. Silahlar çekilir... Çatışma sırasında kabadayı vurulur. Çocuk dışarıya fırlar. Baba-oğul yaralı kabadayıya büyük bir acı içinde sarılırlar. Polis, arkadaşını yerden kaldırıp kucağına alır. Ve kabadayı arkadaşının oğluyla göz-göze geldikten sonra "korkusuzlar ölmez" deyip son nefesini verir.

Sokakta Kan Vardı

Y. ve S.: Vedat Türkali/G.y.: Mahmut Demir/O.: Yılmaz Güney, Esen Püsküllü, Tülin Elgin, Tunç Oral, Tuncer Kurtiz, Necdet Çağlar, Mümtaz Ener/1965 yılında çekilmiş bir Sibel Film (Müfit İlkiz) yapımı/Sb.:

ÖYKÜSÜ: Anadolu'da gazetecilik yaparak hayatını kazanan bir genç (Yılmaz Güney), bir arkadaşıyla (Tuncer Kurtiz) birlikte İstanbul'a gelir. Genç adam evlidir ve bir kızı vardır. Ancak gazeteci mutlu değildir. Çünkü zengin bir adamın kızı olan karısı (Tülin Elgin) sosyeteye düşkündür. Kocasını ve kızını ihmal eder. Giderek de renkli bir yaşamın tutsağı haline gelir. Gazetecinin kayınpederi ise karanlık işler çeviren bir çeteyle gizlice işbirliği yapmaktadır. Çete, genç kızları fu-

huşa itmekte, düşürülen kızları zengin adamlara pazarlamaktadır.

Genç adam, gizlice çetenin içine girip gerçekleri öğrenir. Bu arada genç bir kadın (Esen Püsküllü) İstanbul'a gelir. Kayıp kızkardeşini aramaktadır. Genç kadın gazeteciyle tanışır. Ve birlikte kayıp kızın izini bulmaya çalışırlar. Genç kız, beyaz kadın ticareti yapan çetenin eline düşmüştür. Bir evde seks alemi yapıldığı sırada aşırı alkol alan kız, balkondan aşağı düşer ve ölür. Gazeteci olayı meydana çıkarır, fuhuş tüccarları tarafından ölümle tehdit edilir. Ve gazeteciyle yasadışı örgüt arasında büyük bir mücadele başlar.

Genç adam amansız mücadelesiyle örgütü sindirir. Ama bu arada, karısı geçirdiği bir trafik kazası sonucunda yaşamını yitirmiştir. Çok sevdiği kızıyla yalnız kalmıştır. Sonunda suçlular da yakalanır. Ve gazeteci kızını ve kızkardeşi ölen kadını yanına alır, Anadolu'daki işinin başına dönmek üzere hep birlikte yola çıkarlar.

NOTLAR: Vedat Türkali'nin ilk yönetmenlik denemesi. Kurgu işlemine geçilmeden film, yapımcısı tarafından kısaltıldı. Film, böylece de tanınmaz bir hale geldi (Bkz.: Agah Özgüç, "Bir Suçlu Aranıyor", *Akşam*, 26 Mart 1966.)

BASIN DOSYASI: Bkz.: Nezih Coş, Engin Ayça; "Vedat Türkali ile Konuşma", *Yedinci Sanat*, s. 16, Haziran 1974.

Ben Öldükçe Yaşarın

Y. ve S.: Duygu Sağıroğlu/G.y.: Cengiz Tacer/O.: Yılmaz Güney, Selma Güneri, Tuncel Kurtiz, Gülbin Eray, Şükriye Atav, Hamdi Şarlıgil, Hasan Ceylan, İhsan Bayraktar, Hakkı Haktan, Tuncer Necmioğlu, Hüseyin Zan, Abdullah Ataç/1965 yılında çekilmiş bir Efes Film (Mualla Özbek) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Ahmet'in (Yılmaz Güney) babası yıllar önce öldürülmüş-

tür. Askerden döndüğünde anası (Şükriye Atav) ona babasının kabzası oymalı, sedef kakmalı silahını verir. Akan kanlar yerde kalmamalıdır. Ama Ahmet, kan davasına karşı çıkar. Adam öldürmek istemez. Amacı büyük bir kente gidip iş bulmak, çalışmaktır.

Ahmet, anasına veda edip yola koyulur. İstanbul, hiç bilmediği ve tanımadığı büyük bir kenttir. Anasının boynundan çıkarıp verdiği altını bozdurur. İşportacılık yapacaktır. Bir toptancıdan göz boncuğu, çorap lastiği, çengelli iğne alır. Ve Mahmutpaşa yokuşundaki insan selinin arasına karışıp tezgahını açar.

Ahmet, yabancısı olduğu bu kentte tersliklerle karşılaşır. Parasını ve tezgahını çaldırır. Ama polisler Ahmet'i götürür.

Delikanlı, bir gece tezgahını çalanlara rastlar. Gece kulübünde üç hırsızı bir güzel döver. Olayı uzaktan izleyen gece kulübünün sahibi Cemal (Tuncel Kurtiz) bu güçlü delikanlıya fedailik teklifinde bulunur. Ahmet kabul eder.

Ahmet, uzaktan hayranlık beslediği Zeynep'i (Selma Güneri) barda dansözlük yaparken görünce yüreği dayanamaz. Çünkü, Zeynep bu yaşama düşürülen küçük bir kızdır. Onu kurtarmaya çalışır. Cemal'in dostu Belkis'in de (Gülbin Eray) Ahmet'te gözü vardır. Belkis, Zeynep'i zorla zengin ve yaşlı adamlara kiralamaktadır. Tüm bu kirli işlerden habersiz olan Ahmet, satın aldığı bir saka kuşunu kesekağıdı içinde Zeynep'e götürür. Aralarında bir dostluk başlamıştır...

Cemal'in rakibi olan pavyon sahibi Topal Rasim ve adamları dansöz kızı kaçırırlar. Ahmet deli gibidir. Kızı kurtarır evine götürür. Banyoya sokar. Amacı tüm kirlerinden arındırmaktır. Ahmet, pavyon fedailiğini bırakıp, tekrar işportacılık yapmaya başlar. Ama Cemal peşini bırakmaz. Pavyon'a gittiğinde silahını çeker, ama Cemal'i vurmaz. Bu kez, Zeynep'le ilişkisi olduğunu bilen Belkis, kıskançlık krizi içinde onun gitmesine mani olmaya çalışır. Ahmet'in elinden kaptığı gibi tetiğe basar.

Zeynep, sabırsızlıkla Ahmet'i beklemektedir. Ahmet, döne döne

merdivenleri çıkar. Eli karnının üzerinde, gömleği kanlıdır. Zeynep, Ahmet'e doğru atılır. Ahmet, masanın üzerinde duran beyaz gelinliğe bakar ve düşer.

Yaşlı bir kadın koca şehirde tertemiz yürekli, karayağız bir delikanlıyı aramaktadır. Kadın, Ahmet'in ihtiyar anasıdır...

BASIN DOSYASI: Bkz.: Erdoğan Tokatlı, "*Ben Öldükçe Yaşarım* ve "Biz", *Yön*, 20 Mayıs 1966, *Ses*, Mayıs 1966.

Ve Silahlara Veda

Y. ve S.: Remzi Jöntürk/G.y.: Yılmaz Gürbüz/O.: Yılmaz Güney, Nilüfer Aydan, Necdet Çağlar, Mümtaz Erer/1966 yılında çekilmiş bir Kervan Film (Ümit Utku) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Bir gizli polis (Yılmaz Güney), yurtdışından İstanbul'a gelen bir casus şebekesini izlemekle görevlendirilmiştir. Casusların amacı Boğaz sularıyla ilgili çok önemli bir planı ele geçirmektir. Yaşamı çeşitli maceralarla geçen polisin bu son görevi olacaktır. Artık silahından bıkmıştır.

Casus şebekesinin izini sürerken ilginç olaylara tanık olur. Bir pavyonda tanıdığı kız peşini bırakmaz. Gizli polise aşık olmuştur. Genç adam bir dolu maceradan sonra casusları yakalayıp görevini yerine getirir. Ve peşindeki kıza da kendisini bırakmasını önerir. "Sen pavyonuna dön" der. Yaşamı boyunca taşıdığı silahını da belinden çıkarıp atar.

Anası Yiğit Doğurmuş
(Kerimo)

Y. ve S.: Nazif Kurthan (Yordan Yorkov'un bir öyküsünden)/G.y.: Yılmaz Gürbüz/O.: Yılmaz Güney, Nilüfer Aydan, Hüseyin Peyda/1966 yılında çekilmiş bir Kervan Film (Ümit Utku) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Attığını vuran keskin bir nişancı olan eşkiya Kerimo (Yılmaz Güney), yıllar önce dağa çıkmıştır. Yaşamını adamlarıyla birlikte dağlarda, mağaralarda geçiren Kerimo, özellikle de fakir halk tarafından çok sevilir. Çünkü eşkiya Kerimo, zenginden aldıkları paranın büyük bir kısmını fakirlere dağıtmaktadır. Muhtaç, fakir halktan yana olan Kerimo, toprak ağalarına ve tefecilere, köylüyü sömürenlere karşıdır. Onlara kan kusturur...

Kerimo'nun, her eşkiya gibi okuma yazması yoktur, cahildir. Ama kendince birtakım kuralları vardır. Örneğin adamları kimsenin ırzına, namusuna göz dikemez. Hele bir gönül macerasına hiç izin vermez. Kuralları katı ve acımasızdır Kerimo'nun. Irz düşmanlığı eşkiyaya yakışmaz... Kadın da eşkiyanın başına ancak dert açar.

Acımasız ve katı kuralların adamı olarak bilinen Kerimo, ilk kez oyundan şaşar. Bir soygun sırasında tanıştığı bir köylü kızına sevdalanıp, kendi koyduğu kuralları kendisi ihlal eder. Bu gönül bağı nedeniyle, uzun bir süre kendi kendisiyle hesaplaşır ve sonunda sevdaya yenik düşer. Kerimo, bundan böyle eşkiyalığa son verip dağlardan düze inecek ve de yavuklusunu babasından isteyecektir.

Kızın babası, büyük bir toprak ağasının yanında kahyalık yapmaktadır. Kerimo ile kahya kızının gönül macerası hemen o yörede dillere düşer. Toprak ağasının Kerimo'ya eski günlerde kalan bir düş-

manlığı vardır. Ve kızın babası kahya ile başbaşa verip Kerimo'ya bir tuzak kurarlar. Kerimo, kızı istemeye geldiğinde tüm adamlarıyla birlikte kurşunlanıp yok edilecektir.

Ne var ki, yiğit Kerimo, kızı istemeye adamlarıyla değil, tek başına gelir. Üstelik silahsızdır. Kerimo'nun silahsız ve tek başına çiftliğe bir gelişi vardır ki, Ağa'yı müthiş etkiler. Kahya'ya dönüp "vazgeçelim bu işten, böyle bir yiğite kıyılmaz" deyip kahyayı fikrinden caydırmaya çalışır. Fakat, kahya buna razı olmaz. Sevgilisine kurulan tuzağın farkına varan kahyanın kızı, durumu Kerimo'ya anlatmak için avluya koşar. Avlu, kahyanın adamları tarafından sarılmıştır. Silahları ateşe hazır, kahyanın işaretini beklemektedirler. Aşıklar avlunun ortasında kurşun yağmuruna tutulurlar. Kerimo, son bir gayretle kızın üzerine kapanır. Onu hain kurşunlardan korumaya çalışır. Her şey boşunadır. Ölümden kurtulamazlar...

11. *Yedi Dağın Aslanı* –Yılmaz Güney, Sevda Ferdağ

Yedi Dağın Aslanı

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Cengiz Tacer, Ali Uğur/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Erol Taş, Kadir Savun, Sevda Ferdağ, Cahit Irgat, Danyal Topatan/1966 yılında çekilmiş bir Dadaş Film (Kadir Kesemen) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Bizans devrinde Türklerin Anadolu'ya ilk yerleştikleri günler... Bir oduncu arkadaşı ile köyüne döner. Köy, bir ölüm sessizliği içindedir. Bir tek canlı insana rastlayamazlar. Bizanslılar oduncunun karısı dahil bütün köylüleri öldürmüşlerdir.

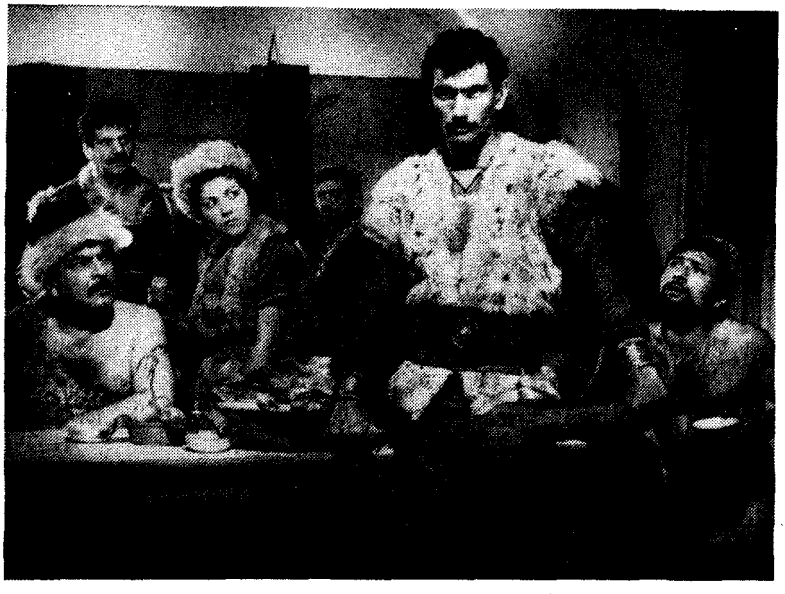
Oduncu saraya gittiğinde Bizans tekfuru ile karşılaşır, ama derdini anlatmak bir yana orada kendi çocuğu Gökçen'in gözü önünde öldürülür. Çocuk kaçarak köye döner. Gökçen (Yılmaz Güney), büyür. Babasının yakın arkadaşı ünlü bir silahşördür. Erkek gibi dövüşen, Alanya (Nebahat Çehre) adlı cesur bir kızı vardır. Gökçen, Alanya'nın babasından savaş dersleri alır. Eski silahşör, Gökçen'e çok kıymetli bir kılıç hediye eder. Gökçen de bu kılıçla babasının intikamını almaya yemin eder.

Gökçen, yola çıkar. Alanya da genç adamı yalnız bırakmaz. Yollarının üzerinde karşılaştıkları Boncuk da (Erol Taş) onlara katılır. Daha sonra bir insan azmanı olan Yamtar'a rastlarlar. Yamtar'ın (Kadir Savun) en büyük derdi ağrıyan çürük dişidir. Gökçen, bir yumrukta ağrıyan dişini çıkarınca dost olurlar. Ve Yamtan da bu minnet duygusuyla onların safına geçer. Daha sonra da bir çarşıda karşılaştıkları Albir (Danyal Topatan) adlı bir hırsızı yanlarına alırlar.

Beş Türk, günler sonra Bizans sarayına varırlar. O sırada Bizans tekfuru'nun (Cahit Irgat) kızı (Sevda Ferdağ) sarayın bahçesinde yaşgününü kutlamaktadır. Bu nedenle bir yarışma düzenlenir. Bu mızrak atma ve kılıçla düello yarışına katılan Gökçen birinci gelir. Tekfur, Gökçen'i madalya vermek için huzuruna çağırdığında delikanlı tüm kinini yüzüne karşı söyler. Yakalanmak üzereyken arkadaşları tarafından bir oyunla kaçırılır.

Gökçen, bu aráda Bizans zindanlarında esir olan bir Türk beyini kurtarmak için harekete geçer. Arkadaşlarıyla birlikte rahip kıyafetine bürünerek zindana girerler. Türk beyini kaçırırlarken Gökçen bir aksilik sonucu Bizanslılara esir düşer. Sarayın bahçesinde kafası baltayla kesileceği sırada arkadaşları yetişir. Gökçen'i kurtarırlar.

NOTLAR: İki ayrı bölümden oluşan tarihi dizinin "birincisi" olup, ikincisi de *Aslanların Dönüşü*'dür.

12. *Aslanların Dönüşü* –Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Kadir Savun, Erol Taş, Danyal Topatan

Arslanların Dönüşü

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Ali Uğur,/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Sevda Ferdağ, Erol Taş, Kadir Savun, Cahit Irgat, Danyal Topatan, Tuncer Necmioğlu, Faruk Panter, Necati Er/1966 yılında çekilmiş bir Dadaş Film (Kadir Kesemen) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Bizanslılar, Türk köylerine ağır vergiler koymuşlardır. Köylüler zor durumdadır. Gökçen (Yılmaz Güney) ve arkadaşları tüm köylüleri meydana toplayarak atış talimleri yaptırırlar. Savaşabilmeleri için ders verirler. Bu arada çok gizli bir mektubu, Türk beyi Kurtcebe'ye ulaştırdıktan sonra köylüleri de silahlandırırlar.

Bizans tekfuru Mihailo (Cahit Irgat), kızı Aleksandra (Sevda Ferdağ) şerefine sarayda bir tören düzenler. Törene ünlü kişiler katılacaktır. Bu sırada saraydaki davete giden bir arabanın yolunu kesen Gökçen, içindeki elçi ile karısını esir alır. Onların yerine geçip saraya girerler. Ancak, elçi ile karısının dönüşüyle durum ortaya çıkar. Gökçen ve arkadaşları kaçmayı başarırlar.

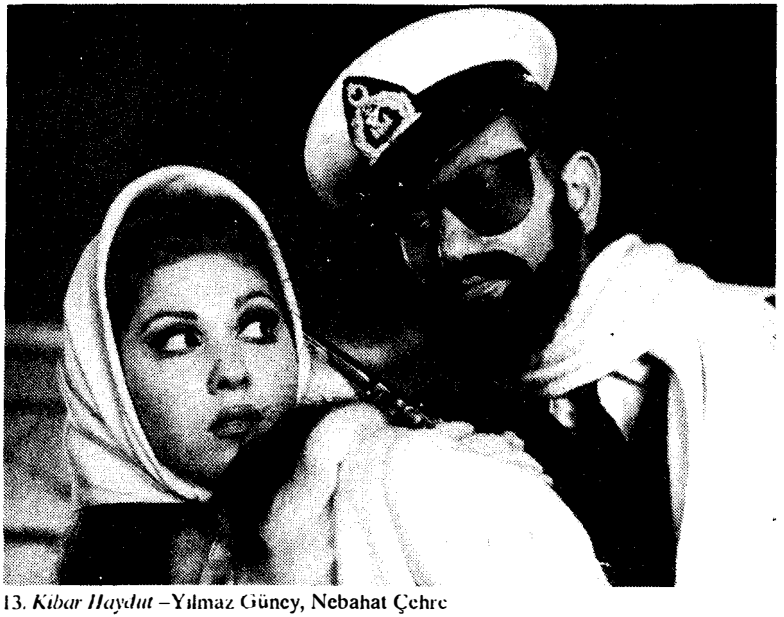
Gökçen'in bütün amacı, Bizans zindanlarında ölüme terkedilen Türk esirlerini kurtarmaktır. Ve bu konuda tek seçenekleri Prenses Aleksandra'yı kaçırmaktır. Babasına haber gönderilir. Esir Türkleri bıraktıkları takdirde Prenses'i bağışlayacaklardır. Çaresiz kalan Bizanslılar Türkleri serbest bırakırlar.

Aleksandra ise gitmek istemez. Çünkü Gökçen'e aşık olmuştur. Türk köylü kadınlarına benzemeye çalışır. Törelere uyar, tenekelerle su taşır. Alanya (Nebahat Çehre) ise, Prenses'i kıskanır. Gökçen, Alanya'ya "sen benim için bir bacısın" der.

Gökçen, uzun bir süreden beri düşlediği büyük baskını gerçekleştirmek için silahlandırdığı köylüleri biraraya toplar. Ve büyük bir ordu halinde Mihailo'nun sarayına dayanırlar. Gökçen, önce Bizans tekfurunu öldürüp, babasının intikamını alır. Bu arada Mürsel Gazi de süvari birlikleriyle savaşa katılınca Bizanslılar yenilirler. Artık, Gökçen ve arkadaşlarının görevi bitmiştir. Ve beş atlı Toroslara doğru yola çıkarlar.

Kibar Haydut (Yalnız Adam)

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.: Bülent Oran/G.y.: Ali Uğur/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Tunç Oral, Devlet Devrim, Danyal Topatan, Erol Günaydın, Feridun Çölgeçen, Muammer Gözalan, Sunay Sun, Ali Seyhan/1966 yılında çekilmiş bir Ni-Va Film (Nişan Hançer) yapımı/Sb.

13. *Kibar Haydut* –Yılmaz Güney, Nebahat Çehre

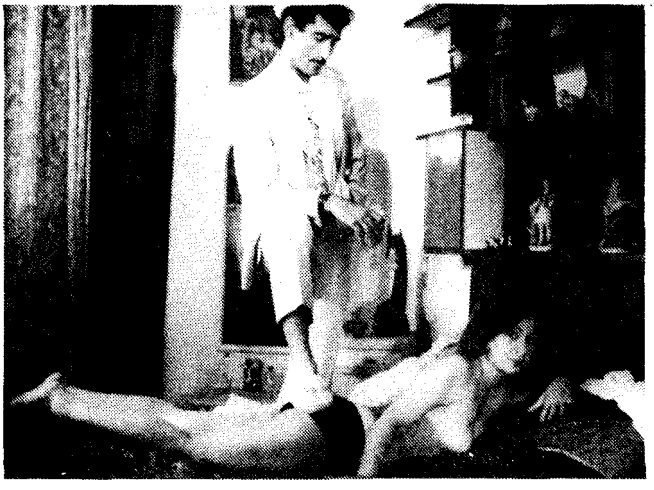
ÖYKÜSÜ: Polisin uzun süredir aradığı bir adam (Yılmaz Güney), çımacı kılığına girip bir yolcu gemisinde saklanır. Gizlendiği kamaranın sahibi, nişanlısı tarafından terk edilen zengin bir ailenin şımarık kızıdır (Nebahat Çehre). Şımarık kız, adamdan hoşlanır. Yolculuk boyu onunla birlikte olan kız, İstanbul'a geldiklerinde onu ailesine tanıştırır.

Zengin aile, bir davet verirler. Tüm dostlarının katıldığı bu eğlenceye kızın babasının işortağı ve oğlu da gelmiştir. Kızın gemide tanıştığı adam bu tür sosyetik toplantılara alışık olmadığı için bir tür havaya uyamaz, yabancılaşır. Kıza göre, genç adam çok kabadır.

Kızın babasının işortağı, bu ara çeşitli oyunlara girer. Gayesi ortak oldukları iş yerine tek başına sahip olmaktır. Ve sonunda kızın babasının tüm malına el koyar. Oturdukları ev bile haraç mezat satılacaktır. Genç kızın babası işortağı yüzünden tüm servetini kaybetmiştir.

Kızın sevgilisi tüm bu oyunları çözmek için çeşitli kılıklara girer. İşortağını ve oğlunu sıkıştırır. Böylece tutulan defterlerin ve senetlerin sahte olduğu ortaya çıkar. Ve satışın yapılacağı gün, garip bir adam gelir. Yüklü bir çek yazarak evi ve diğer malları satın alır. Bu esrarengiz adam, kızın sevgilisidir.

Genç adam mahkemede kızın babasının suçsuzluğunu belgelerle ortaya koyar, asıl suçlunun işortağı olduğu anlaşılır. Bu işi bitirdikten sonra da sevdiği kızla evlenir.

Tilki Selim

Y.: Nişan Hançer/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Nejat Okçugil/O.: Yılmaz Güney, Birsen Menekşeli, Kenan Pars, Tuncer Necmioğlu, Mümtaz Erer/1966 yılında çekilmiş bir Ni-Va Film (Nişan Hançer) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Tilki Selim (Yılmaz Güney), İstanbul'un namlı kabadayılarından biridir. Ve hasımlarıyla sürekli başı derde girmektedir. Bu nedenle kendine iyi bir avukat bulmak zorundadır.

İstanbul'un ünlü kabadayılarından Tuncer (Tuncer Necmioğlu) de boş durmaz. Tilki Selim'e özenerek çeşitli olaylar çıkarır. Ayrıca zengin bir ailenin kızından da (Birsen Menekşeli) tehditle para sızdırmaktadır. Bir gün kızın babasını öldürürler.

Olaydan sonra avukat, Tilki Selim'i bir sevgilisinin evinde bulup durumu anlatır. Öldürülen adam, yıllar önce Tilki Selim'e iyilik yapmış eski bir kabadayıdır. Tilki Selim, bu eski dostun intikamını almak için harekete geçer. Önce kızını bulur. Kız, Selim'e aşık olur.

Tilki Selim'e zaafı olduğunu bilen Tuncer ve adamları kızı kaçırırlar. Kabadayıların amaçları kızı yurtdışına götürmektir. Tilki Selim, tren yolunda kabadayıları kıstırır. Vuruşma sırasında polis yetişir.

Gerçekte Tilki Selim, polisin emrinde çalışan bir kabadayıdır. Suçlular yakalanır, kız da kurtulur.

NOTLAR: Filmin kavga sahnelerini Yılmaz Atadeniz yönetti.

At Avrat Silah

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Vedat Akdikmen/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Cahide Sonku, Mümtaz Erer, Danyal Topatan, Tuncel Kurtiz, Sedef Türkay, Sami Tunç/1966 yılında çekilmiş bir Kazankaya Film (Hasan Kazankaya) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Bir dağ evinde yaşayan fakir bir adamın karısı doğum yapmak üzeredir. Aile erkek ister, ama bebek kız doğar. Bebeğe Alicik (Nebahat Çehre) adını koyarlar. Dedesi (Danyal Topatan) Alicik'i bir erkek çocuğu gibi büyütür.

Alicik, erkek gibi kısa kestirilmiş saçlarıyla, üzerindeki erkek giysileriyle kasabaya iner. Ölen babasının borçlularını bulur. Ama paraları alamaz. Üstelik babasının borçluları Alicik'le alay ederler. Oysa Alicik, bir erkek gibi güçlü ve tüfeğiyle attığını vurabilecek kadar da keskin bir nişancıdır. Ve onunla alay edenleri bir güzel döver. Çevresine korku saran bu belalı kızdan kasabanın tüm kabadayıları yaka silkmeye başlar. Çaresiz kalınca da borçlarını ödemek zorunda kalırlar.

Aynı kasabadan yakınlarındaki bir köyde Yusufçuk (Yılmaz Güney) adlı saf bir delikanlı vardır. Ölümü bekleyen yaşlı babası bir gün nasihat ederken şöyle der: "Oğlum, benim sana verebileceğim bir silah, bir de at var. Avradı da kendin bul."

Ve Yusufçuk, baba yadigarı atı ve silahıyla kasabaya iner. Kasabanın kötü adamlarıyla dövüşen Alicik'le karşılaşır. Yusufçuk, onu

kötü adamların elinden kurtarmak için uzaklara kaçırır. Bir süre sonra karşısına bir kadın olarak çıkınca Yusuf'çuk şaşırır. Birden aşık olur. Artık atı ve silahından sonra avradı da vardır. Ve sonunda evlenirler.

NOTLAR: Yılmaz Güney, yönetmen olarak ilk kez kamera arkasına bu filmle geçti.

Silahların Kanunu

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.: Bülent Oran/G.y: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Nilüfer Aydan, Reha Yurdakul, Aysel Tanju, Ayfer Feray, Tuncel Kurtiz, Nurlan San, Mine Sclcy, Danyal Topatan, Aysel Gilda/1966 yılında çekilmiş bir Metin Film (Işık Toraman) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Yabancı bir ülkede bir adam öldürülür. İki yıl önce bir soygun yapıp yurtdışına kaçan adamı polis de aramaktadır. Bir süre sonra ise Almanya'dan İstanbul'daki soyguncuların şefine bir haber gelir. Paralarla kaçan adam ölmemiştir. Oysa, Almanya'daki ikinci adam (Yılmaz Güney), öldürülen adamın bir benzeridir.

Soyguncunun ikizi İstanbul'a gelmek üzere uçağa atlar. Çete tedbirini almıştır. Almanya'dan gelen adam bir arabaya biner. Çetenin iki adamı peşine takılır. Otele geldiğinde gangsterlerle karşılaşır. Silahlar konuşur. Polis de oteli sarınca genç adam tutuklanır. Müdüriyete götürülüp sorguya çekilir.

Yapılan tahkikat sonucunda Almanya'da öldürülen soyguncunun yurtdışına kaçarken paraları bir kadına teslim ettiği ortaya çıkar. Ama paralar hangi kadındadır?

Gangsterler Yılmaz'ı ölen adamın sık sık gittiği pavyona götürürler. Hangi kadın Yılmaz'ı tanırsa para ondadır. Pavyondaki dört kadın da Yılmaz'a ilgi gösterir. Kadınları toplayıp Yılmaz'la birlikte bir depoya götürürler. Yılmaz'a kadınların önünde işkence yaparlar, sonra da bağlarlar.

Bu ara kadınlardan biri (Nilüfer Aydan) her şeyi itiraf eder. Gangsterlerle kız paraların saklandığı yeri öğrenmek için giderlerken Yılmaz, iplerini keser. Onları takip eder. Polise haber verir. Polis tam vaktinde gelince suçlular teslim olur.

Çirkin Kral

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.: Bülent Oran/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Nilüfer Aydan, Reha Yurdakul, Suzan Avcı, Ayfer Feray, Enver Dönmez, Ali Ekdal, Ömer Kayam/1966 yılında çekilmiş bir Metin Film (Işık Toraman) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Bir gece sabaha karşı dört kabadayı bir bara girip olay çıkarır. Barın altını üstüne getirip bar sahibinin karısını da döverler. Kara Nara adıyla anılan lokalin sahibi ise hapiste yatmaktadır. Kabadayıların amacı bara sahip olmaktır.

Ardından gene aynı dört serseri, Kara Nara'nın kızını kaçırmaya teşebbüs ederler ama bu sefer karşılarına ince yapılı, beyaz ceketli papyonlu biri çıkar. Bu delikanlı Çirkin Kral'dır (Yılmaz Güney). Kabadayılar, iki dirhem bir çekirdek delikanlıyla onunla alay ederler. Oysa Çirkin Kral, göründüğü gibi bir salon adamı değil, bıçkın bir delikanlıdır.

Hiç beklenmedik bir anda delikanlı, kabadayıları yumruklarını hiç kullanmadan, yalnızca tekme atarak bir güzel döver. Çirkin Kral'ın kolay yutulur cinsinden bir dolma olmadığını anlayan kabadayılar hemen sinerler. Bir süre sonra Kara Nara hapisten çıkar. Ve olayları çıkarıp karısını dövenin Çirkin Kral olduğunu zanneder. Karşı karşıya geldiklerinde önce kapışırlar, sonra da gerçekler ortaya çıkıp dost olurlar.

Kabadayılar Kara Nara'nın karısını ve kızını kaçırınca ortalık tekrar karışır. iki dost, kabadayıların üzerine giderler. Ana-kız kurtulur. Kabadayıların tümü teslim olurken Çirkin Kral'ın da polis olduğu anlaşılır.

Eşrefpaşalı

Y.: Erdoğan Tokatlı/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Mustafa Yılmaz/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Kadir Savun, Atilla Ergün, Serih Orkan, Renan Fosforoğlu, Sevinç Pekin, Ali Şen, Erol Günaydın, Tuncer Necmioğlu, Feridun Çölgeçen, Aydemir Akbaş, Ömer Aydın, Faruk Panter, Yadigar Ejder/1966 yılında çekilmiş bir Dadaş Film (Kadir Kesemen) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: İri yarı genç adam ünlü bir semt kabadayısıdır. Semtteki kahvede kendine ait bir koltuğu vardır. Bu koltuğa kimse oturmaya cesaret edemez. Oturan dayağı yer.

Mahallenin yeni yetme delikanlılarından Kudret (Yılmaz Güney), bir gün gelip bu koltuğa oturur. Herkes delikanlının feci bir dayak yiyeceğini düşünürken tam tersi olur. Kudret, dev yapılı kabadayıyı bir güzel döver. Artık eski kabadayının büyüsü bozulmuştur. Bundan böyle semtin kabadayısı yalnızca Kudret'tir.

Mahallede kabadayılığını ilan eden delikanlı açık fikirli ve bilgilidir. Zamanla etrafında, çevredeki etkinliğinden yararlanmak isteyen insanlar türemeye başlar. Üniversiteyi yarım bırakıp uzaklardan gelen bir genç (Tuncer Necmioğlu), Kudret'in hiç tanımadığı amcaoğlu (Senih Orkan) ve ötekiler bir çete oluştururlar.

Aynı semtte yaşayan ve uyanıklığı nedeniyle zengin bir işadamı olan Ali bey (Feridun Çölgeçen) bu kez de gecekondu arsalarına gözünü dikmiştir. Amacı, bu arsaları ucuz fiyatla kapatıp Amerikalılarla ortak bir turşu fabrikası kurmaktır. Fakat Kudret, bu arsaları yok pahasına ele geçirmesine engel olur.

Bir süre sonra Kudret'le Ali Bey arasında amansız bir savaş başlar. Bu ara delikanlı, Ali Beyin kızıyla (Nebahat Çehre) tanışır. Bir-

birlerini severler. Düşmanının kızıyla birliktelikleri sürerken Ali Bey, Kudret'e tuzak kurar. Ve çevresindeki adamları kullanarak Kudret'i harcatır.

Yiğit Yaralı Olur

Y.: Ertem Göreç/S.: Lütfi Ö.Akad/G.y.: Ali Yaver/o.: Yılmaz Güney, Hülya Koçyiğit, Muhterem Nur, Kenar Pars, Tuncel Kurtiz/1966 yılında çekilmiş bir Metin Film (Işık Toraman) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Yusuf (Yılmaz Güney), dürüst ve çalışkan bir taşra delikanlısıdır. Çalışmak için İstanbul'a gelip, bir fabrikada iş bulur. Bir yandan annesine yardım ederken bir yandan da para biriktirmeye başlar. Bu arada aynı mahallede oturan Gül'le (Hülya Koçyiğit) tanışır. Birbirlerini severler.

İki genç evlenmeye karar verirlerse de Gül'ün eski bir kabadayı olan babası Recep buna karşı çıkar. Recep, işsiz güçsüz, ayyaş bir adamdır. Fabrikada çalışan kızının kazandığı parayla meyhanelerde sabahlamaktadır. Eğer kızı evlenip giderse, içki alemlerinden yoksun kalacaktır. Bu nedenle kızını elinden kaçırmak istemez.

Yusuf, nikah hazırlıklarına başlamak üzere fabrikada birikcn parasını almak ister. Fakat, muhasebecinin ve patronunun çıkardığı hesap, hakkı olan paranın çok altındadır. Yusuf şaşkındır. Bu işin içinde bit yeniği olduğunu sezer. Ve alnının teriyle kazandığı paraları onlara yedirmemek için bir gece gizlice fabrikaya girer. Muhasebe bürosunda etrafı araştırırken vergi defterlerini bulur. Ancak, bunlar maliyeye az vergi vermek için düzenlenmiş sahte defterlerdir. Asılla-rını bulduğu sıra, patronuyla (Tuncel Kurtiz), eski kalpazanlardan

Hakkı Usta içeri girerler. Patron silahını çeker, Yusuf atılır. Boğuşma sırasında Hakkı Usta vurulup düşer. Yusuf defterleri alıp kaçar.

Genç adam çeşitli olaylardan sonra tutuklanıp hapse girer. Başlarına gelen bu beladan kurtulma çarelerini arayan Gül, babası vasıtasıyla tanıdığı Melahat'a (Muhterem Nur) gider. Melahat, dost hayatı yaşadığı Kenan'ın (Kenan Pars) pavyonunda dansözlük yapmaktadır. Fabrikanın patronu da Kenan'ın gizli işortağıdır. Bu görüşmelerden kısa bir süre sonra Gül'den Yusuf'un aldığı sahte vergi defterlerinin iadesini isterler. Karşılığında da Gül'e dolgun bir maaşla iş vereceklerini ve Yusuf'un da kurtulması için yardımcı olacaklarını söylerler. Oysa, Kenan'la Melahat'in amaçları başkadır. Gül'ü yeni açılacak bir batakhanede sermaya olarak kullanacaklardır. Üstelik, Kenan'ın Gül'de gözü vardır.

Gül, Yusuf'un kendisine teslim ettiği vergi defterlerini götürüp iade eder. Kenan ve Melahat, Gül'ü berberlere ve terzilere taşırlarken, ayyaş babasını da bol paraya boğarak elde ederler. Yusuf, duruşma günü adliyenin penceresinden atlayıp kaçar. Eve geldiğinde Gül'ü bulamaz. Nişanlısının Melahat'in evinde olduğunu, kendisine ihanet ettiğini sanır. Oysa genç kız kullanıldığını anlamıştır.

Kenan, Melahat'in evinde Gül'e tecavüz etmek isterken Yusuf yetişir. Ardından adamları gelir. Boğuşma sırasında kız kaçar. Ve iyice dövülen Yusuf'u ıssız bir yere atarlar. Gül, ölüm halindeki sevgilisini bulup kurtarır. Tüm gerçeği anlatır. Ve Yusuf, silahını alıp fabrikaya gider. Kenan'ı, Melahat'ı ve patronunu kalp para bastıkları fabrikanın gizli odasında bulur. Ve üçünü de öldürür.

Kovboy Ali

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.: Aykut Düz/ G.y.: Ali Uğur/O.: Yılmaz Güney, Müjgan Ağralı, Yıldırım Gencer, Aydemir Akbaş, Hüseyin Peyda, Ali Şen, Cahide Sonku, M.Ali Akpınar/1966 yılında çekilmiş bir Dadaş Film (Kadir Kesemen) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Hasta bir kadın, kocasıyla birlikte arabayla şehre giderken, dört eşkiya tarafından baskına uğrarlar. Eşkiya reisi (Yıldırım Gencer) para ister. Vermeyince de adamı ve kadını yaralarlar. Bu ara kasabaya kovboy kıyafetli, beli tabancalı ve atlı garip bir adamın geldiği görülür. Hasta kadın, çizmeli adamı görünce jandarmalara ihbar eder. Kadın, atlı adamı baskın yapan eşkiyaların reisine benzetmiştir. Jandarmalar adamı yakalayıp sorguya çekerler. Oysa ismi Ali (Yılmaz Güney) olan kovboy giysili adam hapisten yeni çıkmıştır.

Soruşturma sonucunda Ali'nin yıllar önce gittiği bir sinemada izlediği bir kovboy filmini etkisinde kaldığı anlaşılır. Yani Ali, sinemadan çıktıktan sonra izlediği kovboy gibi üç kişiyi dövüp hapishaneye girmiştir. Üzerindeki giysileri de filmdeki kovboyun etkilerini taşır. Suçsuz olduğu anlaşılınca Ali'yi serbest bırakırlar.

Ali, yoluna devam eder. Bir mola sırasında eski bir dostuyla karşılaşır. Arkadaşı büyük bir çiftlikte kahyalık yaptığı günlerde zengin ağasının çocuğunu eski bir intikam nedeniyle kaçırmıştır. Ancak daha sonra çocuğu kaybetmiş ve bir daha izini bulamamıştır. Şimdi kahyanın tüm amacı, sırtında nal izi olan kayıp çocuğun yerine birini bulup çiftlik sahibinin mirasına konmaktır.

Kahya, Ali'nın sırtına bir nal izi yapıp çiftliğe işçi olarak gönderir. Ali, durumu hiç belli etmez. Çiftlik sahibiyle iyi geçinmeye çalışır. Ve bir gün Ağa, İstanbul'dan kasabaya gelecek olan kızını karşılaması için delikanlıyı görevlendirir. Kızda gözü olan komşu çiftlik sahibi de adamlarıyla kızı karşılamaya gelir. Kız (Müjgan Ağralı) trenden inince Ali'yle Ağa'nın adamları arasında kavga çıkar. Ve Ali, kızın gözleri önünde hepsini döver. Kız, Ali'ye aşık olur. Sevişirler. Bir gün kız, koynuna girdiği erkeğin sırtında nal izini görünce çılgına döner. Erkek kardeşiyle seviştiğini sanıp kendini asmak isterken Ali tarafından kurtarılır. Durum anlaşılır. Çiftlik sahibinin kayıp oğlu ünlü bir eşkiya olmuştur. Bu kez Ali, dağdaki eşkiya ile çarpışır. Ve çeşitli maceralardan sonra Ali, tekrar hapishaneye döner.

Hudutların Kanunu

Y.: Lütfi Ö.Akad/S.: Yılmaz Güney, L.Ö.Akad/G.y.: Ali Uğur/M.: Nida Tüfekçi/O.: Yılmaz Güney, Pervin Par, Erol Taş, Tuncel Kurtiz, Osman Alyanak, Atilla Ergün, Kadir Savun, Muharrem Gürses, Tuncer Necmioğlu, Aydemir Akbaş, Hikmet Olgun, Danyal Topatan/1966 yılında çekilmiş bir Dadaş Film (Kadir Kesemen) yapımı/Sb.

18. *Hudutların Kanunu*

ÖYKÜSÜ: Urfalı Hıdır (Yılmaz Güney), yaşamını kaçakçılık yaparak sürdürmektedir. Koyun sürülerini sınırdan geçirir... Bu yasadışı eylem tehlikelidir, her an ölümle burun burunadır... Ağabeyi bu yolda, sınır boylarında vurulup öldürülmüştür. Hıdır, ağabeyinin ölümünden sonra oğlu Yusuf'la (Hikmet Olgun) bir başına kalmıştır.

Hıdır kasabaya yeni atanan jandarma kumandanını (Atilla Ergün) bir gün ziyarete gider. Kumandan, Hıdır'a ilgi gösterir, yakınlık duyar. Doğru yola dönmesini, yalnız toprakla uğraşmasını önerir. Ne var ki, Hıdır için dönüş mümkün değildir. Gene bildiğini okur. Duran Ağa'nın (Muharrem Gürses) beşyüz davarlık sürüsünü sınırdan geçirir. Duran Ağa, uçsuz bucaksız toprakların sahibi ve de kaçakçıların beynidir.

Kumandan, Hıdır'ı karakola çağırır. Köyde yapılacak okul için yardımcı olmasını ister. Genç adam tüm yüreğiyle katılır bu işe. Çünkü, oğlu da okuyacaktır. Ancak köylüler okul yapımına karşı çıkarlar, direnirler. Köye okul yapılırsa devlet görevlisi öğretmen gelecek ve böylece de kaçakçılık eylemi güçleşecektir... Tüm direnişe karşın köy odası, okul olarak hizmete girer. Bu ara kumandan, Duran Ağa'dan köylünün topraklarında çalışması için izin alır. Böylece başta

Hıdır olmak üzere köylüler, toprak sürerler, tohum ekerler. Bir yandan da Duran Ağa, toprağa bağlanan Hıdır'a kaçağa dönmesi için baskı yapar... Ama Hıdır, kararlı ve sabırlıdır... Tekliflere yanaşmaz. Ve gece gündüz ektiği tarlanın başında yağmur bekler.

19. *Hıdutların Kanunu* –Yılmaz Güney, Erol Taş

Bir gün okulu yakarlar. Hıdır, okulu yakan Bekir'i (Tuncel Kurtiz) vurup öldürür. Kum gibi kurak topraktan hayır görmeyen Hıdır, zorunlu olarak tekrar kaçakçılığa döner. Sürülmüş tarlaları davarlara çiğneten Duran Ağa'nın da peşini bırakmaz. Onu da Bekir gibi kıstırıp öldürür. Daha sonra da büyük paralar karşılığında Derviş Ağa'nın (Osman Alyanak) büyük sürüsünü sınırdan geçirmeyi kabul eder. Ancak, sınırdaki mayınların temizlenmesini şart koşar. Bu kez de Ali Cello (Erol Taş) ve adamları mayıncıya baskı yapıp temizleme işini engellerler. Sınırı geçiş sırasında çobanlar ve sürü büyük kayıp

verir. Tuzağa düşürülen Hıdır ile Ali Cello ve adamları arasında büyük bir çatışma çıkar. Çatışmada Ali Cello ve adamları öldürülür. Peşindeki jandarmalardan kaçmaya çalışan Hıdır ise mayın tarlalarında sıkışıp kalır. Mayınlara patlar, Hıdır yaralanır... Babasını arayan Yusuf, jandarma kumandanının kollarından kurtulup dikenli telleri aşarak mayın tarlasına girer. Babasının kollarına atılır. Hıdır, oğlunun kolları arasında son nefesini verir...

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: Yılmaz Güney, 4. Antalya Film Şenliğinde (1967) "En Başarılı Erkek Oyuncu" ödülünü aldı. *Yedinci Sanat* dergisinin düzenlediği "Konusuyla, Anlatımıyla Ulusal Nitelikler taşıyan Bütün Zamanların (1914-1972) En İyi On Türk Filmi" soruşturmasında 4.üncü oldu.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Nijat Özön, Arkın Sinema Ansiklopedisi, c.2, s. 475 Atilla Dorsay, *Cumhuriyet*, 28.3.1973; Ali Gevgilili, "Akad'ın Catastrophe'u", *Yeni Sinema*, s. 6, Mayıs 1967, Agâh Özgüç, "*Hudutların Kanunu* ve Türk Sineması", *Akşam*, 24 şubat 1967; "*Hudutların Kanunu* Üzerine, L.Ö. Akad ve Yılmaz Güney'le Bir Konuşma", *Görüntü*, s. 4, Şubat 1968; Halit Refiğ, *Ulusal Sinema Kavgası*, Hareket Yayınları 1971; Giovanni Scognamillo, *Türk Sinemasında Altı Yönetmen*, s. 37/40, Türk Film Arşivi Yayını 1973; Doç.Dr. Alim Şerif Onaran, *Lütfi Ömer Akad Sineması*, s. 99/104, E.Ü.-Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir 1977; Agâh Özgüç, *Türk Sineması Sansür Dosyası*, s.29/31, Koza Yayınları 1976; Engin Ayça, *Hudutların Kanunu*, "Y.Güney, L.Akad, Seyirci", *Yedinci Sanat*, s.4, Haziran 1973; *Hudutların Kanunu*, Senaryo Dizisi 11, Güney Filmcilik Yayınları 1977.

Bomba Kemal

Y. ve S.: Nazif Kurthan/G.y.: Yılmaz Gürbüz/O.: Yılmaz Güney, Figen Say, Tuncer Necmioğlu/1967 yılında çekilmiş bir Kervan Film (Ümit Utku) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Kemal (Yılmaz Güney), amansız bir kabadayıdır. Bir süreden beri nikahsız yaşadığı kadınını, kucağında üç aylık çocuğuyla bı-

rakarak ortadan kaybolur. Yeraltı mafyasının hesabına çalışıp cinayetler işleyen Kemal, bir süre sonra tutuklanır. Hapse girer...

Üç aylık çocuğuyla ortalarda kalan, baba evine de dönemeyen bahtsız kadın ise Kemal'in hasımlarından korkarak bucak bucak kaçar. Kemal adını verdiği çocuğuyla zorlu bir yaşam süren genç kadın, geçirdiği bunalım sonucunda intihara teşebbüs eder. Ama son anda, eski bir sabıkalı tarafından ölümden kurtarılır. Eski sabıkalı, yıllar önce geçen bir olayda, yediği kurşunlarla sakat kalmıştır. Geçmişteki bu olay nedeniyle erkekliğini yitiren sabıkalı, hayatını kurtardığı kadına karşı ilgi duymaya başlar. Ve birlikte kendilerine yeni bir hayat kurmayı düşlerler. Mutludurlar... Eski sabıkalı, fıstıkçılık yaparak hayatını kazanır ve bu arada küçük Kemal'e babasızlığını unutturmaya çalışır.

Küçük Kemal büyümüş, yedi yaşına girmiştir. Yıllar sonra, karanlık güçlerin "İnsafsız" adıyla tanıdığı ve gerçek babası olan Kemal hapisten çıkar. Yıllar önce kaybettiği nikahsız karısını arayıp bulur. Eski günleri anımsayarak tartışırlar. Tüm bu olaylar gelişirken "İnsafsız Kemal"in adını kullanan bir mafya çetesi ortaya çıkar. Ortalığa dehşet salıp herkesten haraç isterler. Haraç vermemek için direnen sabıkalı fıstıkçıyı da öldürürler. Küçük Kemal çok üzgündür. Fıstıkçıyı baba olarak tanımakta ve onu çok sevmektedir. Olaydan sonra küçük Kemal, kalleşçe öldürülen babasının öcünü almak için yemin eder.

Uzaktan tüm bu gelişmeleri gizlice izleyen baba Kemal ise zor durumdadır. Oğluna gerçek babasının kendisi olduğunu söylemeye cesaret edemeyecektir. Ve bu nedenle fıstıkçının katili sandığı insafsızdan öç almak için harekete geçer. Kemal, oğlu ile arasına giren her şeyi parçalamayı dener. Fakat her şey öylesine yozlaşmıştır ki... Kemal yetersiz kalır ve ezilir... Ve yüreğinde gizlediği gerçekle birlikte alıp başını uzaklara gider. Oğlu acılarıyla yapayalnız kalmıştır.

Eşkiya Celladı

Y.ve S.: Remzi Jöntürk/G.y.: Mahmut Demir/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Tülin Elgin, Tuncer Necmioğlu, Danyal Topatan, Ayton Sert/1967 yılında çekilmiş bir Dadaş Film (Kadir Kesemen) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Satılmış (Yılmaz Güney), zengin bir toprak ağasının kapısında ırgat olarak çalışmaktadır. Hayattaki tek amacı çok sevdiği kardeşini okutup bu zalim çevreden kurtarmaktır. Çünkü, ağa da zalimin biridir. Ağa'nın da bir oğlu vardır. Oğlu, okuyup imam olacaktır.

Yılmaz, yıllar sonra, bir olayda babasını gammazlayanın kapısında çalşıtığı Ağa olduğunu öğrenir. Babasının intikamını almak için Ağa'yı gözünü kırpmadan vurur. Ve ardından da dağlara çıkar.

Yılmaz'ın okuttuğu kardeşi Durali, öğretmen olmuştur. Köyüne döner. Ağa'nın oğlu da imam olarak köye gelir. İki genç arasında bir sürtüşme başlar. Yılmaz, kardeşi Durali'ye yardım etmek ister. Ama öğretmen, eşkiya olan ağabeyinin yardımına karış çıkar. Durali, yalnız kalıp ezilince pişman olup "eşkiya" diye küçümsediği ağabeyinin yanına sığınmak zorunda kalır. Öğretmenle eşkiya birleşip geri kafalı imamı intikam düşüncesinden vazgeçirmeye çalışırlar.

NOTLAR: Bu filmde Yılmaz Güney, eşkiya Satılmış'ın dışında öğretmen Durali ve Baba Ömer rollerini de oynadı.

Bana Kurşun İşlemez

Y.ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Cengiz Batuhan/O.: Yılmaz Güney, Mine Mutlu, Nihat Ziyalan, Tuncel Kurtiz, Naci Erhun, Ayfer Feray, Orhan Elmas, Sevgi Can/1967 yılında çekilmiş bir Şafak Film (Alaeddin Perveroğlu) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Güney illerinde yaşayan bir delikanlı, aynı köyden bir kızı sever. Kız da delikanlıya (Yılmaz Güney) sevdalıdır. Köy delikanlısı fakir olduğu için sevdiği kızla (Mine Mutlu) evlenemez. Gencin tek çaresi büyük bir kente gidip iş aramaktır.

Delikanlı kente iner. Aynı kentte bir benzeri yaşamaktadır. Parasının hesabı bilemeyecek kadar zengin olan adamı, bir soyguncu şebekesi öldürmek istemektedir. Zengin adam ise her türlü tehlikeye karşı önlem olarak hayatını sigortalamıştır. Şebeke, taşradan gelen delikanlıyı zengin adam sanıp, onun peşine düşer.

Delikanlının köydeki yavuklusu ise, sevgilisinin hasretine dayanamayıp kente gelir. Bir evde hizmetçi olarak çalışmaya başlar. Evin sahibi ise öldürülmek istenen zengin adamdır. Kız, adamın yavuklusuna benzemesi nedeniyle şaşırır. Adam çok korkaktır. Ve kendisini koruyacak bir muhafız arar. Bir süre sonra kendine benzeyen taşralı delikanlıyı bulur.

Şebeke elemanları zengin adam sandıkları delikanlıyı bir depoda yakalayıp vururlar. Sonra da depoda toprağı kazıp delikanlıyı çukura atarlar. Tüm bu olayları, zengin adamın hayatını sigortalayan şirketin memuru (Orhan Elmas) yakından izlemektedir. Sigortacı, yaralı delikanlıyı üzeri toprakla örtülü çukurdan çıkarır. Ve iyileştikten sonra da sigortacı ile birlikte adamları ararlar. Böylece bir mücadele başlar. Delikanlı şebeke adamlarından kimini öldürür, kimini de polise teslim eder. Benzeri olan zengin adamı kötü adamlardan kurtardıktan sonra yavuklusuna "büyük kent bize göre değil" deyip birlikte köylerine geri dönerler.

Benim Adım Kerim

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Birsen Menekşeli, Yıldırım Gencer, Tuncer Necmioğlu/1967 yılında çekilmiş bir Şahinler Film (Nami Dilbaz) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Uzun süreden beri polis tarafından aranan bir şebeke, şehir dışındaki bir çiftlikte yuvalanmıştır. Çiftlikte tüm kentlere dağıtmak üzere eroin imal edilmektedir. Bir gün çiftliğe işçi olarak hırpani kıyafetli bir adam gelir. Adamın ismi Kerim'dir (Yılmaz Güney).

Kerim, çiftlikte çalışmasını sürdürdüğü sırada meçhul bir kişinin eroin imalatçılarını polise ihbar ettiği haberi gelir. İhbarı yapan içlerinden biridir. Ama kimdir? Şebekenin adamları Kerim'den şüphele-

nirler. Genç adamı konuşturmak için işkence yaparlar. Ağzını burnunu kırıp, çamurlarda sürüklerler. Değirmene bağlarlar...

Kerim'in tüm bu işkencelere tahammül etmesinin bir nedeni vardır. Çünkü, büyük bir baskının yapılacağı günü sabırla beklemektedir. O gün, gelip çatar. Bu büyük baskın sonucu eroin şebekesi tüm suç delilleriyle yakayı ele verir. Böylece Kerim'in polis olduğu anlaşılır.

Büyük Cellatlar

Y.: Yılmaz Duru/S.: Türkan Duru/G.y.: Rafet Şiriner/O.: Yılmaz Güney, Nilüfer Koçyiğit, Tunç Oral, Naci Erhun/1967 yılında çekilmiş bir Şafak Film (Alaettin Perveroğlu) yapımı/Sb.

21. *Büyük Cellatlar*

ÖYKÜSÜ: Şamil (Yılmaz Güney) yaşamı boyunca insanlardan kötülük görmüş bir delikanlıdır. Genç yaşında, düşman işgali altında bulunan bir Türk kasabasından kaçan Şamil'in gördüğü işkenceleri, çektiği eziyetleri unutabilmesi mümkün değildir. Genç adam büyük bir kinle, insanlara kötülük yapanları ortadan kaldırmak üzere bir cinayet şebekesi kurar. Hedefi yalnızca bu kötü insanlardır. Masumlara ise kesinlikle dokunmaz. Şamil, ellibin lira karşılığında kötü ve topluma zararlı insanları temizlemeye başlar. Eğer öldürülmesi istenen adam, yaptığı soruşturma sonucunda temiz, yani iyi yürekli ve mert çıkarsa, cinayet için aldığı parayı iade eder. Öldürmekten de vazgeçer...

Günün birinde bu cinayet şebekesine Cengiz (Tunç Oral) adlı yeni yetme bir genç katılır. Cengiz, Şamil'in kızı Lale (Nilüfer Koçyiğit) ile gizlice ilişki kurar. Fakat Cengiz, Şamil'i Lale'nin amcası olarak tanımaktadır. Bir gün Cengiz'le Şamil tartışır. Cengiz, Şamil'i kötü bir adam olmakla suçlar, aslında o da öldürülmesi gereken insanlardan biridir. Şamil, Cengiz'in korkusuzca dile getirdiği bu düşüncesine katılır. Bir süre sonra da adamlarına kendisinin öldürülmesi için emir verir. Ancak Şamil, kendi kendine verdiği bu ölüm cezasından kurtulmak için sürekli tip değiştirir, saçlarını boyar... Ölmemek için öldürmeye devam eder. Ama, cinayetlerine ortak ettiği şirketin adamları peşindedir. Kısa bir süre içinde hepsini tek tek temizler.

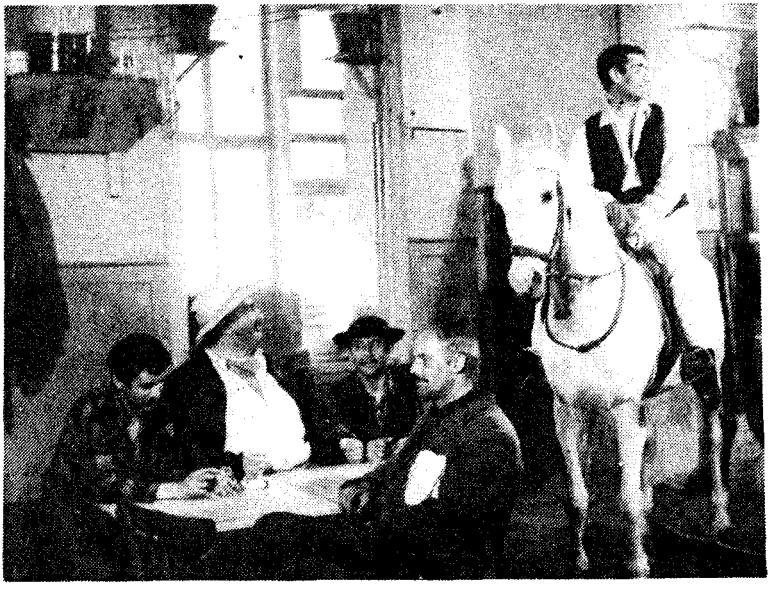
Kızı Lale, babasının kirli işler çevirdiğini çok geç öğrenir. Önce babasını suçlar, sonra da polise ihbar eder. Şamil, bir baskın sonucu saklandığı deniz fenerinde kıstırılır. Polislerin teslim olma çağrısına silahla cevap verir. Hayatta tek sevdiği varlığı kızı Lale'yi fenerin altında polislerle görünce tüm yaptıklarına pişman olur. Gene de teslim olmaz. Gizlendiği fenerin tepesinden kızına haykırarak şöyle der:

"Seninle ideallerimiz aynı, fakat yollarımız ayrı. Fakat ikisi de insanlık içindi. Sen haklı çıktın sonunda. Benimki belki çılgınlıktı. Bütün iyileri seven babanı sakın unutma."

Bu arada Şamil, fenerin penceresinden dışarı çıkarken bir polis kurşunu ile vurulur. Genç adam, boşlukta döne döne aşağıya düşer ve ölür...

At Hırsızı Banuş

Y.: Remzi Jöntürk/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Cengiz Batuhan/O.: Yılmaz Güney, Semiramis Pekkan, Nihat Ziyalan, Hüseyin Zan, Mümtaz Erer, Danyal Topatan, Ali Şen/1967 yılında çekilmiş bir Efes Film (Mualla Özbek) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Büyük bir çiftlik ağasının (Ali Şen), çok güzel bir kızı (Semiramis Pekkan) vardır. Ağa, kızını çok sevdiği yanaşmasına (Yılmaz Güney), her şeyi ile ilgilenmesi için teslim eder. Diğer bir

çiftlik ağası (Danyal Topatan) kıza aşıktır. Kızla evlenmek için haber gönderir, zorbalık yapar. Oysa kızın gönlü genç yanaşmadadır.

Ağa bir gün kızı adamlarıyla kaçırtır. Kızın babası yanaşmaya, kızını kurtarması için emir verir. Yanaşma hemen yola koyulup kızı gece-gündüz arar. Bir süre sonra kızı bulur. Ağa traş olmuş gerdeğe girmek üzeredir. Yanaşma gizlendiği yerde acaip sesler çıkararak büyük bir gürültü koparır. Dışarıdaki gürültüye, adamlarından biri çıkar. Yanaşma adamı haklayıp kızın odasına girer. Ağayı da yere serdikten sonra kızı atının arkasına alıp kaçırır. Çiftliğe geri dönerlerken etraflarının Ağa'nın adamları tarafından çevrili olduğunu görürler. Adamlar yanaşmayı döverler, ayaklarından bir ağaca bağlayıp aşağı sarkıtırlar.

Sevgilisini kaçıranların tekrar peşine düşen yanaşma ile Ağa'nın adamları arasında amansız bir vuruşma başlar. Çatışmada kız kaçmak isterken vurulur. Yanaşma da ağır yaralıdır, sürünerek sevgilisinin beyaz gelinlik içindeki cesedine yaklaşır. Kucağında son nefesini verirken delikanlının elinde bir papatya vardır.

Şeytanın Oğlu

Y.: Mehmet Aslan/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Rafet Şiriner/O.: Yılmaz Güney, Birsen Menekşeli, Peri-Han, Hayati Hamzaoğlu, Cenk Er, Süha Doğan/1967 yılında çekilmiş bir Şahinler Film (Hami Dilbaz) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Tüm polis örgütünün peşine düştüğü ve çevresinde Baba Kazım diye anılan ünlü soyguncu, nihayet yakayı ele verir. Kazım, garip bir adamdır. Suskundur... Ve polis, sorgulama sırasında ağzından bir tek laf alamaz Kazım'ın. Oysa, gizli kalmış bazı olayların

aydınlanması için Kazım'ın konuşması şarttır. Çünkü, düğümü o çözecektir.

Uzun bir bekleyişten sonra polis örgütü Kazım'ın konuşması için bir çare bulunur. Bu iş için görevlendirilen bir polis, hüküm giymiş bir mahkum gibi hapishaneye sokulacak ve Kazım'la dostluk kurmaya çalışacaktır.

Görevli genç polis, Kazım'la hücre cezasını bitirdikten sonra tanışır. Polis, sürekli Kazım'a yaklaşıp dost olmaya çalışır. Oysa Kazım, kimseyle dost olamayan, samimiyetten kaçan bir adamdır. Kazım, yalnızca aynı koğuşta yattığı idam mahkumu bir suçluyla ilgilenmektedir. Gizli polis, bu ara Kazıma kaçma teklifinde de bulunur. Ama Kazım, bu teklife kesinlikle yanaşmaz. Çünkü onun beklediği ve planladığı başka bir şey vardır. Kaçmayı koğuş arkadaşı idamlıkla birlikte gizlice gerçekleştirecektir.

Ve bir süre sonra Kazım'la idamlık harekete geçerler. Zuladan şişler ayarlanır. Aynı gece yemekte iki arkadaş mahsustan hır çıkarır. Bu çatışmada İdamlık'la Kazım yaralanır. Olaydan sonra ikisi de hastanededir. Kaçmamaları için sıkı tedbir alınır, kapılarında polisler bekler. Kazım, çişe çıktığı bir gece nasıl olduysa bir eğe temin eder. Aynı gece hastane odasının demir parmaklıkları yavaş yavaş kesilir. Birlikte kaçarlarken İdamlık, polis kurşunuyla vurulur ve arkadaşına: "Kurşunla ölmek, asılmaktan daha iyidir, sen kaç" der. Kazım kaçmayı başarır. Kazım'ın yaşamı soygunlarla geçer. Hapishanedeki gizli polis de bu arada Kazım'ın peşine düşmüştür. Kazım da onu öldürmeyi planladığı sırada, yıllar önceki ilk karısıyla karşılaşır. Ve acı gerçeği öğrenir. Öldürmek istediği genç polis, Kazım'ın öz oğludur. Birgün baba-oğlu karşı karşıya gelirler. Polis babasını teslim almak ister. Kazım "bu işi bırak dön evlat" der. Polis, görevini yapmakla direnir. Sonunda ikisi de silahına sarılır. Kazım bir kurşunla yere yığılır. Soyguncunun silahı ateş almamıştır. Çünkü tabancasında kurşun yoktur...

Çirkin Kral Affetmez

Y.: Yılmaz Atadeniz/S.: Y. Atadeniz, Yılmaz Güney/G.y.: Rafet Şiriner/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Yıldırım Gençer, Tuncer Necmioğlu, Nuran Aksoy/1967 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Bir çeltik fabrikasının kasası soyulur. Soygun sırasında bekçiyi de öldürürler. Polis, soygun yerinde yaptığı soruşturma sırasında bir yüzük bulur. Yüzük, fabrikanın veznedarına (Tuncer Necmioğlu) aittir. Veznedarın suçsuz oluduğunu söylemesine karşılık parmak izlerinin de kendisine ait olduğu anlaşılır.

Duruşmada karısı dahil olmak üzere fabrikanın eczacısı, berberi veznedarın aleyhinde ifade verirler. Ve adam mahkum olur.

Veznedarın kızkardeşi (Nebahat Çehre) hapishaneye ziyarete gittiğinde yeni bir isim ortaya atılır. Bütün düğüm bu kişiyi bulmakla çözülecektir. Ancak bu kişi veznadarın kan düşmanıdır. Kızkardeşi kendilerine yardımcı olacak kişinin ismini aldıktan sonra adamın (Yılmaz Güney) bulunduğu kasabaya gelir.

Kız, aradığı adamı bir mezarın başında, arkası dönük olarak bulur. Ağabeyinin selamlarını ilettikten sonra kendilerini tek kurtaracak kişinin o olduğunu söyler. Adam, "bu gördüğünüz mezarlardaki kişileri sizin ailenizden kişiler öldürdü. Ağabeyini kurtaracağım, ama onu kurtardıktan sonra da öldüreceğim" der. Ve kızla birlikte Adana'ya dönerler.

Adam, hapishaneye veznedarı ziyarete gider. İki kan düşmanı müdüriyet odasında görüşürler. Bir süre sonra da adam, veznedarın aleyhine ifade veren tanıkları tek tek konuşturur. Fabrika sahibinin

veznedarın karısıyla ilişkisi vardır. Gerçekleri açıklayan berber ertesi gün ölü bulunur. Ardından ikinci tanık eczacı öldürülür. Tanıklar birbiri ardına ortadan kaldırılırken veznedarın da idamı yaklaşmaktadır.

Adam son çareyi veznedarı hapishaneden kaçırmakta bulur. Ve birlikte fabrikaya giderler. Fabrika sahibi onlara pusu kurmuştur. Polisler gelir. Veznedarın suçsuzluğu ortaya çıkar. Suçlu, fabrikanın sahibidir. Olaylardan sonra iki kan düşmanı barajın önünde buluşurlar. Son anda kız yetişir. Ve kan davasının gereksizliğini vurgular. Adam da veznedarı öldürmekten vazgeçip silahını barajın sularına fırlatır.

Kuduz Recep (Aslan Arkadaşım)

Y. ve S.: Duygu Sağıroğlu/G.y.: Cengiz Batuhan/O.: Yılmaz Güney, Figen Say, Tuncel Kurtiz, Metin Serezli, Danyal Topatan, İsmet Erten/1967 yılında çekilmiş bir Efes film (Mualla Özbek) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Olaylar Osmanlı İmparatorluğu döneminde geçer. Çevresinde "Kuduz" adıyla anılan Recep (Yılmaz Güney) milliyetçi, yürekli ve herkesin çekindiği bir adamdır. Ayrıca keskin nişancılığıyla da ün yapan Kuduz Recep, kendini bir kumandan olarak düşler. Sırmalı elbisesinin göğsünde bol madalya taşır, özentili giyinir...

Kuduz Recep, düşman işgali altında olan memleketi kurtarmak için bir örgüt kurar. Arkadaşlarıyla birlikte düşmana karşı amansız bir savaşa girer. Recep, dağlarda çarpışırken köyü basan düşmanları kadınları öldürüp çocukları da asarlar. Bu vahşet sırasında Recep'in ailesi de öldürülmüştür.

Recep, büyük bir kinle dağdan köye iner. Pusuya düşürülen genç adam düşmanları tarafından alaya alınır. Onu kollarından bağlayıp

bir köprüden aşağı sarkıtırlar. Her mavzer atışında ipler kopar. Son ipin kopuşundan sonra Recep, nehre düşer. Ve düşmanları onu öldü sanıp bırakırlar. Oysa Recep, kendini akıntıya bırakarak karşı sahile çıkar.

Recep'in ölmediğini öğrenen düşmanları bu kez de köyündeki sevdiği kızı (Figen Say) kaçırıp işkence yaparlar. Recep delirmiş gibidir... Birden tüm arkadaşlarına evlerine ve çocuklarına dönmeleri emir verir... Arkadaşları bu emir üzerine boyunların büküp gitmek zorunda kalırlar. Recep, sehpalı makineli tüfeğini bir dağ geçidine yerleştirip tek başına pusuya yatar. Düşman uzaktan görünür. Yakına geldiklerinde tetiğe durmadan basar. Tüm gücüyle bağırır, haykırır... Recep, kurşun değil içindeki biriken kinini kusmaktadır.

İnce Cumali

Y.: Yılmaz Duru/S.: Türkan Duru (Bir Çin efsanesinden) G.y.: Rafet Şiriner/O.: Yılmaz Güney, Tijen Par, Erol Taş, İrfan Atasoy/1967 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Büyük bir toprakağası olan Ömer'in gözü, Mehmet Ağa'nın çiftliğindedir. Ömer, Mehmet Ağa'ya çiftliğini satması için bir adam gönderir. Fakat Mehmet Ağa ecdatlarından kalan bu toprak parçasını satmak istemez, direnir. Sonunda Ömer Ağa, kaba kuvvete başvurarak bir bayram günü Mehmet Ağa'nın çiftliğini adamlarıyla basar. Bu baskında Mehmet Ağa, ırgatları ve o sırada doğum yapan eşi öldürülür. Yeni doğan bebeği kaçırmak isteyen ebe de ağanın adamları tarafından vurulur. Kundaktaki çocuk böğürtlenlerin arasına

yuvarlanır. Ebenin kocası değirmenci Mustafa, karısını almaya gelince korkunç olaya tanık olur. Çocuğu alır, büyütür, yetiştirir, silah atmayı öğretir.

Dağlarda büyüyen Cumali (Yılmaz Güney), değirmenciyi babası olarak tanımaktadır. Yıllar sonra Cumali, bir gün değirmende babasının kanlı gömleğini ve silahını bulur. Dürbünüyle karşı tarafları gözetlerken, Ömer Ağa'nın kızını (Tijen Par) görür. Ve Cumali, bir gece kabakları beline bağlayıp, ırmağa yüzerek karşıya geçer. Gizlice Ömer Ağa'nın çiftliğine girip kızı yakından görür ve ona aşık olur. Hacdan dönmesi nedeniyle Ömer Ağa'nın şerefine eğlence düzenle-

23. *İnce Cumali* –Yılmaz Güney, Tijen Par

nir. O gece Cumali, araba tekerleği üzerindeki yanan meşaleleri teker teker silahıyla vurup söndürür, ödül olarak yirmibeş adet öküz kazanır. Cumali, öküzleri değirmene götürünce ilk kez korkunç gerçeği öğrenir. Değirmenci Ali, tüm olayı anlatır. Cumali'nin gözleri dolar ve hayattaki en büyük düşmanının kızını sevdiğini anlar.

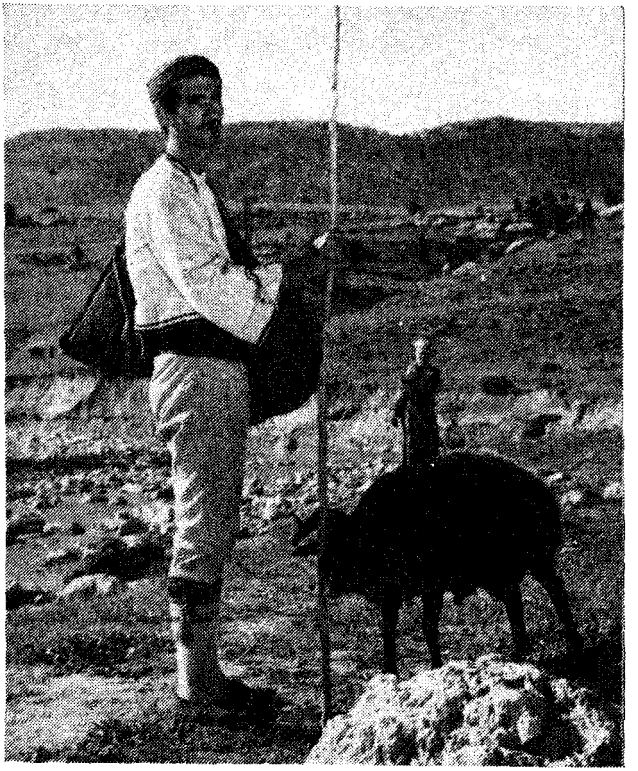
Değirmenci öküz sürüsünü önüne katıp geri götürür. Yıllar önce Cumali'nin babasının öldürüldüğü çiftliğe, başı kesilmiş bir çift beyaz horoz atar. Ömer Ağa'nın adamları değirmenciye işkence yapıp başaşağı kör bir kuyuya sarkıtırlar. Ertesi gün Cumali, gene kabakları beline bağlayıp karşıya geçer. Ve rehine olarak Ömer Ağa'nın kızı Gülnaz'ı kaçırır. Ömer Ağa, Cumali'nin ardına adamlarını salar. Cumali, bir mağarada kızla saklanmaktadır, orada Gülnaz'a babasının zalimliğini anlatır. Genç kız da gerçeği öğrendikten sonra babasından tiksinir. Aralarında yeniden duygusal bir yakınlaşma başlar.

Ömer Ağa, hâlâ kızını kaçıran Cumali'nin yıllar önce öldürdüğü Mehmet Ağa'nın oğlu olduğunu bilmemektedir. Ancak bir süre sonra değirmencinin kızından her şeyi öğrenir. Çılgına dönen Ağa, değirmencinin kızının eline değirmen taşı altına koyarak ezer. Bu arada ise Cumali, Ömer Ağa'nın tarlalarını yakar. Ömer Ağa, bu kez muhtarla Cumali'ye bir haber salıp kızını ona vereceğini söyler. Gerçekte bu bir tuzaktır. Yiğit Cumali bu tuzaktan habersiz, çiftliğe gelir. Ömer Ağa'ya yakında dede olacağını müjdeler. Ömer Ağa da "kız senin olsun" der. Bu sözleri duyan Cafer, amcası Ömer Ağa'ya "hani kızı bana verecektin" der. Ve bir süre sonra da Cafer, kıskançlıktan amcasını öldürür. Çevrede, amcasını Cumali'nin öldürdüğünü yayar.

Jandarmalar Cumali'nin Gülnaz'ı sakladığı mağarayı sararlar. Gülnaz doğum yapmak üzeredir. Cafer de Cumali'yi vurmak için dağlara çıkar ve mağaranın bulunduğu yeri ateşe verir. Cumali'nin kurşunu biter. Jandarma Cumali'yi ele geçireceği sırada muhtar yetişir, Ömer Ağa'yı Cafer'in öldürdüğünü kumandana bildirir. Bu kez de Jandarma Cafer'le çatışmaya girer. Böylece Cumali'nin suçsuzluğu ortaya çıkar, Gülnaz doğurur...

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: 5. Antalya Film Şenliğinde (1968) "En Başarılı Film" seçildi. Türkan Duru "En Başarılı Senarist", Yılmaz Duru "En Başarılı Yönetmen" ve Erol Taş da "En Başarılı Yardımcı Erkek Oyuncu" ödülleri kazandılar.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Turhan Gürkan, "Festival Filmleri", *Cumhuriyet*, 29.6.1968.

24. *Kızılırmak Karakoyun*

Kızılırmak - Karakoyun

Y. ve S.: Lütfi Ö.Akad (Ercüment Er'in -Nazım Hikmet- yazdığı İki Anadolu Efsanesi'*nden)/G.y.: Ali Uğur/M.: Abdullah Nail Bayşu, Orhan Gencebay/O.: Yılmaz Güney, Nilüfer Koçyiğit, Kadir Savun, Osman Alyanak, Tuncer Necmioğlu, Senih Orkan, Haluk Orçun, Murat Tok, Osman Türkoğlu/1967 yılında çekilmiş bir Dadaş Film (Kadir Kesemen) yapımı/Sb.*

ÖYKÜSÜ: Ali Haydar (Yılmaz Güney), ince uzun, dal gibi bir delikanlıdır. Kızılırmak'ın gürül gürül akan eteklerindeki yörük obalarının birinde çobanlık yapar. Oba beyi Hüseyin Ağa'nın (Kadir Savun) kızı Hatice'ye (Nilüfer Koçyiğit) birden sevdalanır Ali Haydar. Yüreciği öylesine yanmıştır ki... Hep onu düşler durur. Hatice de bu boynu bükük çobana yakınlık duymaktadır. Birbirlerini severler. Ama, o yörenin törelerine göre "bey kız" bir çobana varamaz. Dillere düşen bu kara sevda, obanın erenlerine duyurulur. İki sevdalı genç bir çare ararlar. Ve sonunda erenler aşık çoban için bir çözüm yolu bulurlar. Ali Haydar, Hatice'sine kavuşmak için güç bir sınav verecektir. Ertesi gün obanın tüm koyunlarına tuz yedirirler. Üç gün üç gece tuz yiyen koyun sürüsünü su içmeden derenin karşı kıyısına geçirdiği takdirde Ali Haydar'a Hatice'yi vereceklerdir. Aşık çoban, kavalının içli sesiyle koyunları, derenin karşı tarafına geçirir. Artık Hatice, çobanındır. Ne var ki, bu kez hiç beklemedikleri bir engel çıkar karşılarına. Çerçi Ali (Haluk Orçun), Hüseyin Ağa'nın konakladıkları yaylayı satın almıştır. Ve oba beyinin kızı Hatice'yi de oğlu Ahmet'e ister. Obanın kurtuluşu için Hüseyin Ağa, döneklik yapıp kızını çobana vermekten vazgeçer.

Hatice'yi, çerçi Ali Ağa'nın adamlarına teslim eder. Bunun üzerine oba halkı ayaklanır. Çünkü hak çobanındır. Hatice'nin başkasına verilmesi törelere aykırıdır. Oba halkı, çobanla birlikte atlıların peşine düşer. Bir süre sonra kasabayı yayla ile bağlayan köprüde gelin alayıyla karşılaşırlar. Köprünün tam orta yerinde bir çatışma başlar. Hatice ile çoban tam birbirlerine kavuşacakları sırada Ali Haydar, uğursuz bir kurşunla alnından vurulur. Sonra asma köprünün ipleri kopmaya başlar. Ve gelin alayı ile orada olanlar, Kızılırmak'ın sularına gömülürler. Kimse kurtulmaz...

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: Sinema Yazarları tarafından *Seyyit Han*'la birlikte 1967-1968 sinema mevsiminin "En İyi Film" seçildi. (Bkz.: *Yeni Sinema*,s. 19-20, Haziran-Temmuz 1968); *Yedinci Sanat* dergisinin düzenlediği "Konusuyla, Anlatımıyla, Oyun Düzeniyle Ulusal Nitelikler Taşıyan Bütün Zamanların (1924-1972) En İyi On Türk Filmi" soruşturmasında onuncu oldu. *As* dergisinin sinema yazarları arasında düzenlediği "1965-69 Döneminin En İyi On Filmi" soruşturmasında üçüncü seçildi. (Bkz.: *As*, s.3, Eylül 1969.)

BASIN DOSYASI: Bkz.: Ali Gevgilili, *Yeni Dergi*, s. 47, Ağustos 1968; Giovanni Scognamillo, *Türk Sinemasında Altı Yönetmen*, Türk Film Arşivi Yayını, sh. 4043, 1973; Halit Refiğ, *Ulusal Sinema Kavgası*, sy. 115, 1971; Doç.Dr. Alim Şerif Onaran, *Lütfi Ömer Akad Sinaması*, E.Ü.Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, 1972; Prof Mario Verdone, *Yeni Sinema*,s. 14, Ocak 1968; Turhan Gürkan, *Cumhuriyet*, 1.6.1968.

Balatlı Arif

Y.: Atıf Yılmaz/S.: Ayşe Şasa/G.y.: Rafet Şiriner/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Candan İsen, Sami Tunç, Danyal Topatan, Hakkı Haktan, Ersun Kazançel, Ahmet Kostariga, Tülin Oral, Muadelet Tibet/1967 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Babası arabacılık yapan Arif (Yılmaz Güney), üniversite talebesidir. Amacı iyi bir doktor olmaktır. Derslerden hiç başını kaldırmayan Arif, aynı mahallede oturan fakir kızı Gülşen'e de (Ne-

bahat Çehre) ilgi göstermeye başlar. Ne var ki, bu ilişki yüzünden derslerinde geri kalır ve bir türlü sınıfını geçemez. Arif, mahallede fakri fukarayı, özellikle de düşkün çocukları muayene ederek üniversitedeki başarısızlığının acısını çıkarmaya çalışır. Fakir çocukları kollaması nedeniyle mahallede çok sevilen Arif'in adı "doktor"a çıkar.

Arif, Gülşen'le olan berabcrliğini sürdüre dursun, bu arada da üniversitede birlikte okuduğu Çiğdem'le (Canan İsen) gizlice ilişki kurmuştur. Çiğdem zengin bir kızdır. Ve daha ilk buluşmalarında kendini Arif'e teslim eder. Ancak, Arif'in yetişme tarzı ve ahlak

26. *Balatlı Arif* –Yılmaz Güney, Candan İçen

anlayışına Çiğdem'in bu özgür davranışı ters gelmiştir. Arif, uzun süre beraber oluduğu halde iffetini korumasını bilen fakir kızı Gülşen'e döner. Kızı babasından ister ama bu kez de Gülşen Arif'i reddeder. Bozguna uğrayan Arif, kendini içkiye verir.

Bu kez Arif, inat olsun diye üniversiteli sevgilisini istemek üzere kızın babasına gider. Babası bu evlenmeye razıdır. Ama bir şartı vardır. Bu tanımadığı dclikanlı hakkında bir araştırma yapacaktır. Baba kızıyla birlikte Arif'in oturduğu mahcllcye gelir. Mahalleli ço-

cuklar lüks otomobilin çevresini sararak Arif'i çok sevdiklerini söylerler. Bu arada baba-kız, Arif'in bir arabacının oğlu olduğunu ve babası hasta olduğu için bu işi onun sürdürdüğünü öğrenirler... Arif, boynu bükük ve mahçuptur. Bütün bunlara karşılık gene de kız kendisini sevdiğini söyler. Ama, Arif kıza "ben size layık değilim, gördünüz işte" deyip arabasıyla uzaklaşır.

Bu sırada sevgilisi Gülşen ise nikah dairesinde bir gençle evlenmek üzeredir. Ama üzgündür... Arif yetişir ve silahını çekip nikah dairesini basar. Artık Gülşen mutludur. Arif sevgilisini kapının önünde bekleyen arabaya bindirip kaçırır. Şehrin içinde atını dört nala sürerken arabanın içindeki geline herkes şaşkınlıkla bakar... Ve Arif' le Gülşen evlenirler.

Kurbanlık Katil

Y. ve S.: Lütfi Ö.Akad/G.y.: Ali Uğur/O.Y: Yılmaz Güney, Hülya Darcan, Hayati Hamzaoğlu, Cahit Irgat, Asım Nipton, Muammer Gözalan, Lütfi Ergin/1967 yılında çekilmiş bir Şeref Film (Şeref Gür) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Mustafa (Yılmaz Güney) kısa saçlı, sakallı, yerlerden izmarit toplayan, işsiz güçsüz bir şarapçıdır. Ürkek yüzlü, kambur kambur yürüyen şarapçı, geceleri bir sahil kenarındaki mavuna enkazları arasında kıvrılıp yatar. Bir ayakçı meyhanesinde içki içerken garsonlar tarafından yaka paça dışarı atılır. Horlanır yerlerde sürüklenir... Mustafa taşlarla meyhanenin camlarını kırdıktan sonra da ayaklarını sürüye sürüye mavuna enkazlarına doğru gider.

Her önüne gelenin itip kalktığı ve çevrede bir adı da "ipsiz" olan Mustafa, Niyazi'nin (Hayati Hamzaoğlu) dikkatini çeker. Niyazi, inşaatçı Şefik'in (Cahit Irgat) adamıdır. Mustafa'yı bir kiralık katil olarak yetiştireceklerdir. Hedef ise, büyük bir arsanın sahibi olan emekli Remzi Bey'dir. Çünkü büyük bir inşaat için Şefik'in almak

istediği arsasını Remzi Bey, satmamakta direnmektedir. İşte bu nedenle Mustafa, bir silah olarak kullanılanacaktır.

İpsiz Mustafa, Niyazi'nin teklifini kabul edip Şefik Bey'in çiftliğinde silah talimlerine başlar. Mustafa bir gün, bir kır kahvesinde kendisi gibi serseri ruhlu bir kadınla tanışır. Kadının adı Melahat'tır (Hülya Darcan). Kadını çiftliğe getirir. Çünkü yatacak yeri yoktur. Ancak, Niyazi bozulur, karşı çıkar. Sonunda Şefik'in adamları yumuşamak zorunda kalırlar...

Mustafa, görevini yerine getirdikten sonra yakınlık gördüğü Melahat'la birlikte uzaklara gidecektir. Ne var ki, Mustafa, bir süre sonra

27. *Kurbanlık Katil* –Yılmaz Güncy, Hülya Darcan

korkunç gerçeğin bilincine varır. Öldüreceği arazinin sahibi suçsuzdur. Remzi'ye acır. Onu öldürmekten vazgeçer, sadece yaralar...

Elini kana bulamak istemeyen Mustafa, Şefik ve adamlarının birden hırçınlaması üzerine, bu kez de namluyu, kendini kiralayanlara çevirir. Onlar da Mustafa'yı öldürmeye hazırlanırlar. Tuzağa düşürüleceğini hisseden Mustafa, silahlı çatışmada adamlardan birkaçını temizler. Polis gelir. Mustafa aldığı yaralarla yüzü koyun yere düşer... Bir kadın koşar. Bu, serseri yaşamında ilk kez yakınlık gördüğü ve çamurlu kirli ayaklarını yıkayan Melahat'tır...

BASIN DOSYASI: Bkz.: Agâh Özgüç, *Atlanmış Bir Film:* Kurbanlık Katil, Sine-Roman dizisi 2, Göl Yayınları 1976; Doç.Dr.Alim Şerif Onaran, *Lütfi Ömer Akad'ın Sineması*, E.Ü.Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir 1977.

Kozanoğlu

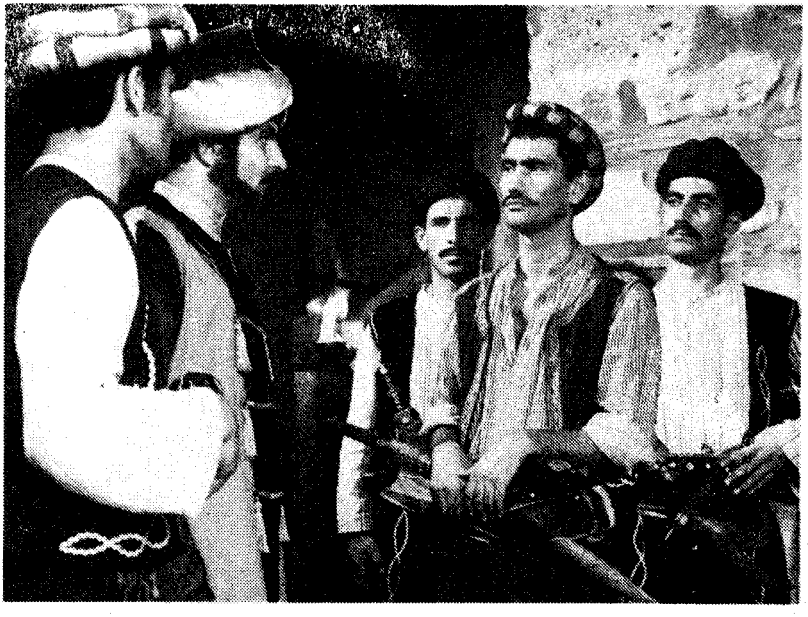
Y.:Atıf Yılmaz/S.: Ayşe Şasa/G.y.: Gani Turanlı/O.: Yılmaz Güney, Suna Keskin, Tuncer Necmioğlu, Hülya Duyar, Canden İsen, Cahit Irgat, İhsan Yüce, Danyal Topatan, Kani Kıpçak/1967 yılında çekilmiş bir Dadaş Film (Kadir Kesemen) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Olay Osmanlı döneminde geçer. Nakkaşlık yaparak hayatını kazanan Kozanlı Hüseyin (Yılmaz Güney), dürüst bir halk çocuğudur. Hüseyin, babası öldürülünce öcünü almak için dağa çıkar. Ve bir eşkiya çetesine katılır. Artık nakkaş Hüseyin'in adı eşkiya Kozanoğlu' dur.

Halkın içinde olan halkını seven Kozanoğlu Hüseyin, halkı sömüren, onlara zulmeden Çomar Bölükbaşı'yı acımadan öldürür. Devlet yönetiminin gözünde bir şaki, halka göre ise bir kahramandır Kozanoğlu. Ve sonunda Osmanlı Paşası (Cahit Irgat), onu affeder,

ardından da Mütesellim yapar. Ne var ki, Kozanoğlu'nun düşmanları çoktur. Başdüşman'ı da Ataullah Ağa'dır (Tuncer Necmioğlu).

Kozanoğlu, sefer akçesi almak için konağa geldiğinde Ataullah'ın kardeşi Esma (Suna Keskin) ile karşılaşır. Kozanoğlu, onu ilk gördüğünde vurulmuştur. Ama Esma'nın düşmanının kardeşi olduğunu bilmez. Kıza aşkını ilan eder. Esma ise bu birleşmenin mümkün olamayacağını söyler.

Cami şadırvanında Kozanoğlu'na pusu kurulur. Bütün bunları tertipleyen Ataullah'tır. Üzerine salınan Kıllı Ebubekir'le (İhsan Yüce) çarpışır. Ebubekir ölür, Kozanoğlu ise yaralanır. Bir süre sonra Kozanoğlu'nun yargılanması için padişahtan ferman gelir. Padişahın buyurduğu ferman, Nasuh Paşadan önce kadıya gitmiştir. Paşa, tevkife gelinmeden önce Kozanoğlu'nun kaçmasını teklif eder. Kozanoğlu kaçmaya yanaşmaz. Kadı askerleriyle gelip Kozanoğlu'yu alır, zindana atılır.

Bu kez Ataullah, zindana inip Kozonoğlu ile görüşür. Ona, bu

sancaktan uzaklaşması için para teklif eder. Kozanoğlu karşılığını verip: "Ben namımı parayla satın almadım ki parayla satayım. Kusura kalma Ataullah Ağa, istesen de istemesen de ben şerefimle öleceğim" der.

Ataullah'ı bir telaş alır, doğru kadıya gider. Tartışırlar. Kozanoğlu'nu muhakeme edemeyeceklerinden korkmaktadırlar. Çünkü halkın mahkemeyi basacağından korkarlar. Tek çare, hapishanede isyan çıkardığı gerekçesiyle Kozanoğlu'nu boğdurmaktadır. Boğdurulacağı gece, Hasan Usta, adamlarıyla zindanı basar. Ve Kozanoğlu kaçar. Hasan Usta askerlerin saldırısıyla ölür. Zindanı basan adamlarından yakalananlar ise çarşı ortasında asılırlar.

Olaylardan sonra Kozanoğlu azledilir, yerini yeni Müsellim Ataullah Ağa alır. Ve Ataullah emir buyurur. Zindanda isyan çıkarıp kaçan Kozanoğlu'nun dirisini getirene altmış kese altın ihsan edecektir. Softa Halil (Danyal Topatan) adamlarını toplar ve Kozanoğlu'nu Hasan Ustanın mezarı başında bulur. Sözde yardına gelmişlerdir. "İşte sana ordu topladım. Kozanoğlu ölürse padişaha bile cenk açarız" derken Kozanoğlu kıskıvrak yakalanır. Ve "kardeşliği kaça sattın Softa ağam" diyerek yüzüne tükürür.

Elleri bağlı Kozanoğlu'nu getirirler. Meydanda ulema, askerler ve halk toplanmıştır. Kadı hazırladığı fetvayı olur. Suçları sıralar... Kozanoğlu biraz sonra asılacaktır. Kadı son diyeceğini sorar. Kozanoğlu, darağacından halka yaşlı gözlerle bakıp "gün akşamlıdır kardeşler, dün doğduk, bugün ölürüz, halimi siz duyurun Osmanlı padişahına, hakkımı siz sorun" der ve ayağının altındaki iskemleye bir tekme atar.

Bu ara halk arasında bir kaynaşma olur. Ataullah kaçmaya çalışırken halktan biri yüzüne tükürür... Halk askerlere saldırır. Çarşı

meydanında kan gövdeyi götürmektedir. İsyan çıkmıştır.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Ahmet Soner, "Kozanoğlu ya da Osmanlı'da Devlet-Halk çıkmazı", *Genç Sinema*, s.: 6-7-8, Nisan-Mayıs-Haziran 1969; Giovanni Scognamillo, *Türk Sinemasında Altı Yönetmen*, sh. 83, Türk Film Arşivi yayını, Ekim 1973.

Azrail Benim

Y.: Yücel Uçanoğlu/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Feridun Kete/O.: Yılmaz Güney, Esen Püsküllü, Nihat Ziyalan, Gülgün Ok, Ünsel Aybek, Atilla Ergün, Meriç Başaran, Sami Turç/1968 yılında çekilmiş bir Amaç Film (Yücel Uçanoğlu) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Büyük Örfi (Yılmaz Güney) ünlü bir kabadayıdır. Acımasız görünmesine karşılık, altın gibi kalbi vardır. Fakirlere yardım eder, ezilenlerin haklarını savunur... Küçük kızkardeşi Cemile'yi (Gülgün Ok), çok zengin bir adamın yanına evlatlık olarak veren Büyük Örfi, yalnız bir yaşam sürer. Kızkardeşi bir polis şefiyle evlenince de gözü arkada kalmaz.

Büyük Örfi'nin çocükluk arkadaşı Recep (Nihat Ziyalan) şöhretli bir kabadayı olma sevdasındadır. Bu nedenle gizli gizli arkadaşını öldürmeyi düşünür. Bu amacını gerçekleştirmek için haince fırsatlar kollar. Ve bir gün herkesin içinde silahını çeker. Büyük Örfi'ye beş kurşun sıkar. Genç adam, ağır yaralı olarak hastaneye yatırılır. Bir süre sonra da çevreye öldüğü haberi gelir.

Oysa Büyük Örfi ölmemiştir. Sevgilisinin yardımıyla hastaneden kaçar. Ölmediği anlaşılınca bu kez de Recep'i büyük bir korku alır. Recep, kendi gibi şöhretli kabadayı olmak isteyen gençleri çevresine

toplar. Hedeflerini gösterir. Kim Büyük Örfi'yi öldürürse o bölgenin "Azrail"i olacaktır.

Örfi, tek başına genç kabadayılarla çatışmaya girer. Yaralanır... Ve yaralı olarak kentten, bir kasabaya kaçar. Burada tanıdığı bir baytarın kızı tarafından evinde tedavi edilir. Kızın babası polise ihbar eder. Ne var ki, polisten önce kabadayılar evi basar. Büyük Örfi, kanayan yarasına karşılık silahına davranır. Hepsini temizler ve kendi de ölür.

Beyoğlu Canavarı

Y.:Ertem Göreç/S.: Safa Önal/G.y.: Nejat Okçugil/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Hayati Hamzaoğlu/1968 yılında çekilmiş bir Er Film (Berker İnanoğlu) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: İstanbul'un sayılı kabadayılarından Kadir (Yılmaz Güney), bir süre hapisde yattıktan sonra özgürlüğüne kavuşur. Kadir'in dönüşü birçok kabadayıyı tedirgin eder. Genç kabadayı eskiden olduğu gibi gene bir saz salonu çalıştıracaktır. Ve görkemli bir salon açar. Kadir'in kabadayılar içinde en büyük can düşmanı İbo'dur. Bir saz salonun sahipleri olan Müslim'le Halil, bunu bildiklerinden rakipleri Kadir'i İbo'ya vurdurtmak isterler. Kadir'in ortadan kalkmasıyla Feriha da (Nebahat Çehre) yalnız Halil'e kalacaktır. Çünkü, öteden beri onda gözü vardır. Oysa, Feriha, Kadir'in nişanlısıdır. Feriha, Kadir'i bir pavyonda çalışırken tanımış ve beraber olmuşlardır.

Kabadayı Kadir'in düşmanlarıyla mücadele ettiği sıralarda ortaya Yaşar adlı bir delikanlı çıkar. Yaşar'ın amacı, kendini gösterip namlı bir kabadayı olmaktır. Bu nedenle önce Kadir'den, sonra da Halil'den iş ister. Ama, bu delikanlıya hiçbiri iş vermez. Feriha ise

sevgilisi Kadir'in öldürüleceğinden korkarak bu işleri bırakması için yalvarır. Birlikte başka bir yere gitmelerini önerir. Kadir, karşı çıkar. Böyle bir davranışın korkaklık olduğunu düşünüp kendine yediremez.

Bu arada kabadayı İbo, Kadir'in peşindedir. Bir gün İbo Feriha'nın yolunu keser. Feriha'ya Kadir'den ayrılıp Halil'in sazında çalışmasını söyler. Kadir, durumu Feriha'dan öğrenince İbo'yu bir yerde sıkıştırıp elinden silahını alır ve iyice döver. Böylece kabadayılar arasında büyük savaş başlar. Ve Kadir, Feriha'ya kendi yüzünden zor durumda kalmaması için ayrılmaları gerektiğini söyler. Genç kadın çok üzgündür. Direnmeyi de gururuna yediremez, ayrılırlar. Feriha, Halil'in saz salonuna döner. Yalnız genç kadın Kadir'den hamile olduğunu gizlemiştir. Çünkü kendisini sevmeyen bir erkeğe yük olmak istemez. Kadir, olayı öğrenince beyninden vurulmuşa döner. Silahını aldığı gibi Halil'in dükkanına gider. Silahlar birbiri ardına patlar. Feriha, birden Kadir'in önüne geçerek kurşunlara hedef olur. İbo, Halil ve Müslim delik deşik olur. Kadir, elindeki silahla saz salonundan tam çıkacağı sıra, bir köşede sessizce bekleyen kabadayı özentisi Yaşar, silahını ateşler. Kadir sırtından vurulmuştur. Yaralı olarak geriye döner ve Yaşar'ı görür. Hayretle açılan gözleriyle Yaşar'a bakarken iki kurşun daha yer ve yere düşer. Ve "onu öldürdüm, Kadir'i vurdum" diye delice haykıran bir başka kabadayının öyküsü başlar...

Marmara Hasan

Y. ve S.: Mehmet Aslan/G.y.: Rafet Şininer/O.: Yılmaz Güney, Birsen Menekşeli, Kemal Aydan, Atilla Ergün, Sami Tunç, Baki Tamer, Necip Tekçe/1968 yılında çekilmiş bir Şafak Film (Alaettin Perveroğlu) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ Marmara Hasan'la (Yılmaz Güney) Muhteşem, yeraltı dünyasının en tehlikeli kabadayılarıdır. Hem arkadaş hem de birbirlerinin düşmanı olan iki kabadayı son karşılaşmalarında oturup bir karara varırlar. Muhteşem, rakibine şöyle der: "Hasan, bu şehir iki güçlü adama dar gelecek. Yani birimiz fazlayız. Ya sen ya da ben bu şehri terketmeliyiz..."

Hasan, direnmez ve şehri terkeder. Uzak bir kentte sürgün gibi yaşarken arkadaşı Muhteşem'in ölüm haberini alır. Yeraltı dünyasının en zengin adamı olan arkadaşı Muhteşem'i hasımları öldürmüşlerdir.

Muhteşem'in vasiyetnamesi açılır. Tüm mirasını eski arkadaşı Marmara Hasan'a bırakmıştır. Ancak ölen adamın bir şartı vardır. Hasan, katili bulup öcünü aldıktan sonra mirasa sahip olacaktır. Genç kabadayı durumu öğrendikten sonra İstanbul'a döner. Ve Hasan'ı İstanbul'un tüm kabadayıları karşılar. Bu mirastan onlar da pay istemektedirler.

Hasan, sıkı bir takip ve uzun bir mücadeleden sonra katili bulup öldürür. Polisler gelir. Yanlarında terkettiği eski sevgilisi de vardır. Hasan katil için üzgündür. Tam kelepçe takılacağı sıra karşısındaki memura: "Bu işi de bitirdik şef" der. Kız şaşırır... Hasan, kabadayı değil, bir polistir...

Can Pazarı (Öleceksin)

Y.: Ertem Göreç/S.: Safa Önal/G.y.: Nejat Okçugil/O.: Yılmaz Güney, Nil Kutval, Hayati Hamzaoğlu, Funda Postacı, Nevzat Okçugil, Osman Alyanak, Kayhan Yıldızoğlu, Hasan Ceylan, Necabettin Yal, Sadri Karan, Kudret Şadra/1968 yılında çekilmiş bir Er Film (Berker İnanoğlu)

ÖYKÜSÜ: İlyas (Yılmaz Güney), taşralı bir gençtir. Bingöl'den yola çıkar. Ve İstanbul'a gelir. Bir otele yerleşir. Müsellim (Hayati Hamzaoğlu) adında bir adamı aramaktadır, içi kin doludur. Çünkü Müsellim, eski bir kan davalısıdır. Her iki aile vaktiyle bu uğurda çok ölü vermiştir. Ve sıra şimdi Müsellim'dedir. Ama, bu koca şehirde onu nasıl ve nerede bulacaktır?

İlyas, uzun bir arayıştan sonra bir balıkçıdan, Müsellim'in bir boya fabrikasında çalıştığını öğrenir. Ancak, balıkçı daha önce davranarak durumu Müsellim'e haber verir. Paniğe kapılan işçi, fabrikadaki hesabını kesip kayıplara karışır.

İlyas, fabrikaya gidip büroda çalışan kızdan (Nil Kutval) durumu öğrenir. Fakat inanmaz... Bir akşam fabrika çıkışında kızı bekler. Ne var ki aldığı cevap gene aynıdır.

Korku içinde yaşayan Müsellim, İlyas'ın kaldığı oteli bulup pusu kurar. O sırada İlyas, kızla bir parkta buluşmuştur. Ve Müsellim'i neden aradığını anlatır. Otele doğru yürürler. İlyas, tam odasına girdiği sırada, Müsellim gizlendiği yerden çıkıp silahını ateşler. Genç adam yere yıkılırken Müsellim kaçar. Silah sesleri üzerine kız gelir. İlyas'ı yaralı olarak evine götürür. Onu tedavi edip kurşunu çıkarır. Bir süre sonra da onu sevdiğini hisseder.

Genç kız, İlyas'a artık bu işten vazgeçmesini ve kan davasının yanlışlığını anlatır. İlyas, kızı dinler ve silahındaki tüm kurşunları çıkarır. Artık öldürmekten vazgeçmiştir.

Evden çıktıktan sonra sokağın öbür başında birden Müsellim'le karşılaşır. Elinde silahı vardır. İlyas'ın üzerine gelir. İlyas "dur ateş etme, sana yemin ederim ki seni öldürmeyeceğim" deyip düşmanını önlemeye çalışır. Müsellim karşı çıkıp "hayır, sana inanmıyorum" der. Silahını ateşler. Boğuşurlar. İlyas Müsellim'in elinden silahını alır. Bu kez Müsellim, öldürmemesi için yalvarmaktadır. Ne var ki İlyas "bu defa ben sana inanmıyorum" deyip tabancadaki tüm kurşunları düşmanının üzerine boşaltır. Müsellim son nefesini verirken İlyas da aldığı kurşun yaraları yüzünden yere yığılıp ölür.

Öldürmek Hakkımdır

Y.: Nuri Ergün/S.: Yahya Berekay/G.y.: Özdemir Öğüt/O.: Yılmaz Güney, Sema Özcan, Ali Şen, Suphi Tekniker, Nedret Güvenç, Şadiye Arcıman, M.Ali Akpınar, Ali Ekdal, Erol Solak, Lami Ateş, Hikmet Olgun, Kudret Karadağ, Faruk Panter/1968 yılında çekilmiş bir Dede Film (Mahmut Dedehayır) yapımı/Sb.:

ÖYKÜSÜ: Nazif (Yılmaz Güney) ve Azize (Sema Özcan), iki kan davalı ailenin çocuklarıdır. Oysa yıllar önce iki aile arasında başlayan bu düşmanlıktan ne Azize'nin ne de Nazif'in bir suçu vardır. Suçlu olan varsa o da birbirine düşman iki ailedir.

Nazif'in annesi durmadan geçmişteki acıların intikamını almak için yeni bir kurban daha istemektedir. Ve ona göre bu kurban Azize olmalıdır. Oysa, Nazif buna karşıdır. Çünkü, düşmanları olan Ağa'nın kızı Azize'yi sevmektedir. Aziz'e de Nazif'e sevdalıdır.

İki aile arasında bu sürtüşme sürüp giderken birden harp patlar. Ve düşmanlar yurda girince tüm ulus silahlanır. Kurtuluş Savaşının en hareketli günlerinde Nazif, "işte şimdi öldürmek hakkımdır" deyip işgalcilere karşı savaş vermek için dağa çıkar. Kahramanca bir savaş verir.

Düşman geriye çekilince Nazif, köyüne döner. Azize onu beklemektedir. Bu ara iki aile barışır ve birbirlerini seven iki genç evlenir.

Kargacı Halil

Y.: Yavuz Yalınkılıç/S:: Yılmaz Güney/G.y.: Kaya Erenez O.: Yılmaz Güney, Nihat Ziyalan, Birsen Menekşeli/1968 yılında çekilmiş bir Objektif Film (Yavuz Yalınkılıç) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Uzun bir süredir kasaba dışında yaşayan Kudret (Nihat Ziyalan), bir gün acı bir haber alır. Babası öldürülmüştür. Acele kasabaya döner. Annesi üzgündür. Ağabeyi Halil'i (Yılmaz Güney) sorar. Halil, dağlarda karga avlamaktadır. Halil'i dağlarda bulur. Bakar ki Halil elinde silah içki yudumlamaktadır. Suskundur. Babalarının ölümüne rağmen Halil'in bu umursamazlığı Kudret'i üzer. Halil: "Onlar o kadar çok ki! Her gün birini öldürsen bitmez. Hapishanelerde de ömrümüz yetmez" der. Kudret, kızıp gider.

Halil'den umudunu kesen Kudret, bu kez tek başına düşmanlarının çiftliğine gider. Hesap soracaktır. Ancak, ağa ile oğlu Kudret'i döverler. Ve bu arada da Halil'in bir sırrı olduğu anlaşılır.

Bir gece düşmanları analarını da öldürürler. Halil perişandır. Kudret, Halil'i anasının mezarı başında bulur. Aralarındaki sırrın ne olduğunu sorar. Halil, "Bu uzun bir hikaye. Öldürülen benim babamdı. Öldürten de senin baban. Anam, bir aşk kazasına uğramış, atılmış çiftlikten. Babam almış yanına, sen olmuşsun. Kardeş bilmişiz seni. İşte böyle. Şimdi, senin babanı vurmaya gidiyorum" der.

Halil, vurur kendini yollara. Ağayı, oğlunu ve adamlarını vurur. Jandarmalar gelir. Halil, teslim olur.

Pire Nuri

Y. ve S:: Yılmaz Güney/G.y.: Gani Turanlı/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Nihat Ziyalan, Sami Tunç, Danyal Topatan/1968 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Büyük bir kentin kenar mahallesinde yaşayan Pire Nuri (Yılmaz Güney), Apo ve Danyal üç arkadaştır. Pire Nuri parkalı, Apo ise şalvarlıdır. Bu işsiz güçsüz üç arkadaşın düşlerinde para ve şöhret tutkusu yatar. Her birinin ayrı ayrı özellikleri olan kafadarlardan Pire Nuri, şeker kamışlarına bıçak atar, arkadaşlarıyla yarışır. Apo'nun düşlerinde sevdiği kız vardır. Dişlerini yaptırıp yavuklusuna kavuşmak ister.

Kavgacı bir kişiliği olan Pire Nuri'den annesi yaka silker. Bu hırçınlığı yüzünden oğlunu defalarca karakoldan almıştır.Ve bir gün üç arkadaş, bir genç kızı (Nebahat Çehre) kaçırırlar. Kızı, bir deniz kenarına götürürler.

Kız tarafı kaçakların peşine düşer. Ve bir süre sonra saklandıkları yeri bulurlar. Aralarında bir çatışma başlar. Apo ve Danyal ölür. Pire Nuri ise hepsini temizler. Sağ kalan yalnızca kızla Pire Nuri'dir. Jandarmalar gelir, Pire Nuri de teslim olur.

Aslan Bey

Y. ve S.: Yavuz Yalınkılıç/G.y.: Kaya Ererez/O.: Yılmaz Güney, Seyyal Taner, Erol Taş, Nuran Aksoy, Remzi Jöntürk/1968 yılında çekilmiş bir Objektif Film (Yavuz Yalınkılıç) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Konu 1875'lerde Kafkasya'da geçer. Buradaki Türk beylerinden Ahmet, perişandır. Bir sel gibi gelerek Türk köylerini basan Rus ordularına karşı koyamamaktadır. Ahmet Bey, kahyasını çağırır. "Küçük oğlum Aslan'ı al git. Yetiştir onu. Dağılan Türklere bir baş gerek" der.

Kahya, Aslan'ı (Yılmaz Güney) geleceğin önderi olarak yetiştire dursun, Rus orduları köyü basar. Karşı koyan bir avuç Türkü şehit eder. Aslan'ın da babası da öldürülür.

Aradan yıllar geçer. Aslan, büyür, bir delikanlı olur. Kahya, babasının atını ve kılıcını ona teslim eder. Rus orduları Türk köylerine baskınlar düzenlediği sırada, Aslan Bey çıkar meydana. Köylülerle birlikte yaptığı savaşta düşman ilk kez bozguna uğrayıp kaçar. Türkler artık kurtarıcısını bulmuştur. Hürriyet uğruna canlarını feda etmeye hazırdırlar. Rus generali, tüm köylere ünü yayılan Aslan Bey'i merak eder. Bu iş için yeni tayin edilen bir subayı Türkler yolda pusuya düşürürler. Onun yerine Aslan Bey, Rus subayı kimliğine bürünerek konağa gider. Düşman karargahı olan bu konakta çocukluk yılları geçmiştir.

Karargahta kimse şüphelenmez Aslan Bey'den. Ancak, salak rolü yaparak Rus generalini deli eder. Rus subayının annesi ortaya çıkınca işler karışır.

Aslan Bey'in kadının oğlu olmadığı ortaya çıkınca zindana atılır. Generalin kızı (Seyyal Taner), Aslan Bey'e aşık olmuştur. Onu sevdiğini söyleyince babası tarafından eziyet görür. Genç adam kurşuna dizilecektir. Bir gece general, şerefine verilen bir ziyafette sarhoş edilir. Köylüler de fırsattan istifade, idam mangasının silahlarındaki kurşunları değiştirirler. Böylece genç adam kurtulur.

Aslan Bey ve ardadaşları konağı basarlar, takviye birliklerini de büyük bir hezimete uğratırlar. Öldüğü sandığı Aslan Bey'i karşısında gören Rus generali çıldırır. Aslan Bey'i öldürmek isterken yanlışlıkla kızını vurur. Kendi de ölür. Ruslar perişan olmuş, Aslan Bey de artık görevini bitirmiştir. Atına atlar ve gider.

Seyyit Han (Toprağın Gelini)

Y.ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Gani Turanlı/M.: Nedim Otyam/O.: Yılmaz Güney, Nebahat Çehre, Hayati Hamzaoğlu, Nihat Ziyalan, Danyal Topatan, Sami Tunç, Hüseyin Zan, Çetin Başaran, Enver Dönmez, İhsan Gedik, Necla Aksoy, Yusuf Çağatay, Ahmet Koç/1968 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/Sb.:

ÖYKÜSÜ: Seyyit Han (Yılmaz Güney), yıllar sonra köyüne dönerken Keje'nin (Nebahat Çehre) şu sözlerini anımsar: "Ben ince bir dalım Seyyit'im. Kurumazsam beklerim. Üstümde toprak çiçek açsa gene beklerim. Üstümde bir karış ot bitse gene beklerim..."

Seyyit, komşu köyün güzel kızı Keje'yi sevmiştir. Onun da yüreği

30. *Seyyit Han* –Yılmaz Güney, Danyal Topatan

yanıktır.Ama, ağabeyi Mürşit (Nihat Ziyalan),Keje'yi vermez Seyyit'e. Çünkü düşmanı çoktur. Kızkardeşinin dul kalmasını istemez Mürşit. Oysa Keje kaçmaya hazırdır. Ve: "Sen bir şahansın, Seyyit Han. Ben küçük bir serçe, al kanadının altına, götür beni" demiştir. Ama, yiğit delikanlı arkadaş bacısını kaçırmaya yanaşmamış, "düşmanlarından kurtul gel, sözüm söz, bacım senindir" diyen Mürşit'i dinlemiştir.

Uzun bir ayrılıktan sonra köyüne dönne Seyyit Han, artık Keje'sine kavuşacaktır. Çünkü düşmanlarından kurtulmuştur. Seyyit, komşu köyde davul zurna seslerini duyar, bir tuhaf olur içi. Hemen, eski arkadaşı olan Hidayet emmiyi (Danyal Topatan) bulmak için türbeye gider. Türbe bekçisi şaşırır. Çünkü yıllar önce Seyyit Han'ın ölüm haberi gelmiştir köye. Oysa Seyyit yaşamaktadır. "Düşmanları tarafından vuruldu" haberi üzerine Mürşit, bacısını Haydar Bey'e (Hayati Hamzaoğlu) vermiştir... Davul-zurna sesleri de Haydar Bey'in düğününden gelmektedir.

Seyyit'in dönüşü duyulur köyde. Keje'nin birden dünyası yıkılır. Gözü yaşlıdır. Sevdiği adam varken, sevmediği Haydar Bey'in koynuna nasıl girecektir? Ama çaresizdir... Keje kaçmak ister, Mürşit engeller.

Gerdek gecesi Keje hep ağlar. Gözü yaşlı, gönlü yaralı bir gelindir... Rızasızdır... Haydar Bey, avradı olacak bir kızın başka erkek için yaralı kuşlar gibi çırpınmasını onuruna yediremez. Ama öcünü de yanına koymayacaktır Keje'nin...

Seyyit, acılarla dolu yüreğiyle köyü terketmeye hazırlanırken türbenin yakınlarında Haydar Bey ve adamlarını görür. Yaklaşır... Haydar Bey, Seyyit'e toprağın üzerinde yüzüstü çevrilmiş bir sepet gönderir. Kamıştan örülü sepetin orta yerinde sarı göbekli, büyücek bir papatya vardır... Papatyanın sarısından kim vurursa Keje onun olacaktır.

İlk kurşunu Seyyit atacaktır. Tüfeğini omuzlar ve tetiğe basar. Papatya göbeğinden vurulmuştur. Haydar Bey ve adamları atlarına binerlerken Seyyit, Keje'yi sorar. Oysa Seyyit, kahpece bir oyuna gelmiştir. Sepet kaldırılınca, gırtlağına kadar toprağa gömülü, bağırmaması için ağzı bağlı Keje'yi görür. Alnı kanlı, boynu büküktür Keje'nin... Kendi eliyle öldürmüştür sevdiğini.

Seyyit Han ve Hidayet emmi, gün doğarken Keje'nin mezarını kazarlar. Keje'yi üzerindeki gelinliğiyle, toprağa indirirler. Üzerini de kır çiçekleriyle örterler. Sonra Seyyit, silahıyla kan kusan bir adam olur... Haydar bey ve adamlarını öldürür ve kendisi de sevdiğinin mezarına varamadan ırmağın sularına kanlı gövdesiyle yıkılır...

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: Seyyit Han, 1. Adana Film Şenliğinde (1969) "En Başarılı Üçüncü Film" seçildi. Gani Turanlı "En Başarılı Kamera", Nedim Otyam "En Başarılı müzik" ve Yılmaz Güney "En Başarılı Oyuncu" ödüllerini kazandılar. *Yeni Sinema* dergisinin sinema yazarları arasında düzenlediği "1967-68 Mevsiminin En İyi Filmleri" soruşturmasında *Kızılırmak-Karakoyun*'la (Lütfi Ö.Akad) birinciliği paylaştı; *Aş* dergisinin sinema yazarları arasında düzenlediği "1965-69 Döneminin En İyi On Filmi" soruşturmasında ise altıncı oldu.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Onat Kutlar, "*Seyyit Han* üzerine bilimsel bir araştırma", *Yeni Sinema*, Kasım 1968; Turhan Gürkan, "*Seyyit Han* Üzerine Kemal Tahir'le Söyleşi"; *Seyyit Han*, Senaryo Dizisi 4, Güney Yayınları 1976; Turhan Gürkan, "5. Antalya Film Şenliği (son yazısına doğru), *Yeni Sinema*, Haziran-Temmuz 1968; Turhan Gürkan, "*Seyyit Han*'ın Sansür Serüveni", *Cumhuriyet*, 2.9.1968; "Film Eleştirmenlerinin Antalya Film Festivaline Gitmeden Elenen *Seyyit Han* İçin Söyledikleri", (Giovanni Scognamillo, Hüseyin Baş, Jak Şalom, Atilla Dorsay), *Neden Yılmaz Güney* (Agâh Özgüç), s. 81-82, Göl Yayınları 1976; Mehmet Ergün, *Bir Sinemacı ve Anlatıcı Olarak Yılmaz Güney*, s. 116-124, Doğrultu Yayınları, 1978.

Aç Kurtlar

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Ali Uğur/O.: Yılmaz Güney, Sevgi Can, Hayati Hamzaoğlu, Bahri Özkan, Türkan Ağralı, Enver Güney, Sırrı Elitaş/1969 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Aç kurtların acımasızca kol gezdikleri günlerinden biridir. Pusuya yatmış eşkiyalar da acımasızdır. Av bekleyen eşkiyalar bir yolcu otobüsünü çevirirler. Yolcuları silah tehdidiyle aşağı indirirler. Ne var ki yolculardan birini inmediği görülür. Eşkiyalardan biri otobüse yaklaştığı an açılan ateşle yere mıhlanır. Ardından ikincisi de... Otobüsün önünde dizilen yolcular ve eşkiya şaşkındır. Kimdir bu adam? Otobüsten yün bereli, sakallı, gocuklu ve silahlı bir delikanlı iner. Bu, Serçe Memet'tir (Yılmaz Güney).

Serçe Memet, bir kanun kaçağıdır, bir eşkiyadır. Öğretmenlik yaptığı günlerde köyünü eşkiya basmış, yeni evlendiği karısını kaçırmışlardır. Kadın dokuz ay dağlarda kalmış, köye ölüsü getirilmiştir. Karısı intihar etmiştir. İşte Siit'in bir köyünde öğretmenlik yapan Serçe Memet, bu olaydan sonra kan kusan bir silah olur. Onbir eşkiyayı gözünün yaşına bakmadan öldürür. Kellelerini heybesine koyar, başlarına binlerce lira koyan Osman Ağa'ya götürür. Serçe Memet'in adı, bu yörede "eşkiya celladı"na çıkmıştır. O günlerden bu yana jandarmalar peşindedir.

Gene kurtların köye indiği günlerden biridir. Eşkiyalar bir öğretmenin karısını kaçırırlar. Üç ay dağlarda eşkiyaların tek tek tecavüz ettiği kadını kurtarır Serçe Memet. Kocasına götürür. Ne var ki, öğretmen karısını kirletildiği gerekçesiyle kabul etmek istemez. Serçe

Memet, başından geçen aynı olayı anlatır. Karısının kötü yola düşeceğini söyler. "Eşkiyaların karını dağa kaldırması erkeklik onuruna dokundu, değil mi? Asıl erkeklik onu bu acı içinde yalnız bırakmamaktır" der. Öğretmen yumuşar, ezilmiş, bitmiş karısını kabul eder.

Gerçekte Serçe Memet, dürüst bir adamdır. Çaresiz kadınların namusuyla oynayan eşkiyayı ortadan kaldırmaktır amacı. İşte geçmişteki olayın etkisiyle eşkiyaları öldürüp öcünü alır. En son vurduğu eşkiya da Kara Aziz'dir (Hayati Hamzaoğlu).

Serçe Memet, bir gün köy kahvesinde jandarmalar tarafından kıstırılır. Tüm ihtarlara karşılık teslim olmaz. Direnir. Ve büyük bir soğukkanlılıkla pencerenin önünde kendine yemek hazırlar. Pencereden jandarmalar onu izler. Teslim olması için verilen süre dolunca jandarmalar testilerin içine benzin doldurarak kahvenin içine atarlar. Sonra de içeri yanan paçavralar fırlatırlar. Keskin bir nişancı olan Serçe, ateş ederek onları parçalayıp dağıtmaya çalışır. Ama kahve tutuşmaya başlamıştır. Ölüm kaçınılmazdır. Ve eşkiya celladı can verir...

NOTLAR: Yılmaz Güney, *Aç Kurtlar*'ı Muş'ta askerliğini yaptığı sırada çevirdi.
BASIN DOSYASI: Bkz.: Nezih Coş, "Filmler-Notlar", *As*, s. 5, Kasım 1969.

Güney Ölüm Saçıyor

Y. ve S.: Yılmaz Atadeniz/G.y.: Rafet Şiriner/O.: Yılmaz Güney, Yılmaz Köksal, Ülkü Özen, Aynur Akarsu, Reha Yurdakul, Nusret Özkaya, İsmet Erten/1969 yılında çekilmiş bir Özleyiş Film (Nami Dilbaz) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Güney'le (Yılmaz Güney) Köksal (Yılmaz Köksal) birbirlerine çok bağlı, iki arkadaştır. Güney'in annesi de Köksal'a gerçek oğluymuş gibi davranır. Onları birbirlerinden ayırmaz...

İki kafadar bir gece pavyonda eğlenirlerken Aynur ile (Aynur

Akarsu) tanışırlar. Güney, davet üzerine kadının evine gider. Sevişirlerken Güney'in gözleri başucunda asılı bir fotoğrafa takılır. Resimdeki, belalı bir adamdır. Bir süre sonra dışarıdan bir araba sesi duyulur. Ve birden kapı açılır. Odaya giren resimdeki belalı, yanındakiler de adamlarıdır. Boğuşma sırasında Güney kendini kaybeder.

Belalı (Reha Yurdakul), adamlarına onu götürüp öldürmeleri için emir verir. Bir arabaya bindirildiği sırada Güney, ayılır. Araba meçhul bir yerde durduktan sonra Güney'e son arzusunu sorarlar. Adamlardan viski ve sigara ister. Ve sigarasını yakmak için yaklaşan adamın üzerine atılır ve sonra koşmaya başlar. Güney'in peşine düşerler. Ama o, izini kaybettirir.

Belalı ile adamlarınının ele geçirmek istedikleri bir paket vardır. İki arkadaş, onlardan önce paketi bulurlar. Paketle birlikte ele geçirilen defterde kaçakçıların tüm kirli işleriyle birlikte para bastıkları gizli imalathane de ortaya çıkar.

Kalpazanlar tehlikeyi sezince Güney'in evini basarlar. Annesini alıp kaçırırlar. Sonra da kadını öldürürler. Güney ve Köksal intikam için çetenin peşine düşerler. Ve sonunda katiller bir kömür deposunda yakalanır.

Kurşunların Kanunu

Y.: Nuri Ergün/S.: Safa Önal/G.y.: Mehmet Ali Özdemir/O.: Yılmaz Güney, Hülya Darcan, Feri Cansel, Kayhan Yıldızoğlu, Hüseyin Baradan, Hasan Ceylan, M.Ali Akpınar, Hakkı Kıvanç/1969 yılında çekilmiş bir Er Film (Berker İnanoğlu) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Çevresinde bileğini gücüyle ün yapan genç (Yılmaz Güney), yaşamını balıkçılık yaparak kazanır. Bir gün arkadaşlarıyla Beyoğlunda kafaları çekmek için bir meyhaneye giderler. Eski günleri

anımsayıp kadeh kaldırırlarken birden baskına uğrarlar. Baskını yapan haraççı kabadayılardır. Balıkçıdan da haraç isterler, ama vermez. Ve aralarından hır çıkar. Sonunda kabadayılar balıkçı ve arkadaşlarından dayak yeyip meyhaneyi terkederler. Meyhaneci, bileğinin gücünden dolayı balıkçıyı sevmiştir.

Bir süre sonra balıkçı, aynı olayları bir barda eğlenirken yaşar. Müşterileri rahatsız eden kabadayıları güzelce döver. Olaydan sonra barın sahibi adamlarını gönderip balıkçıyı buldurur. Ve delikanlıya barın fedaisi olmasını teklif eder.

Balıkçı teklifi kabul edip işe başlar. Bar kızlarından biri fedai ile ilişki kurunca patron bozulur. Ve çaresiz kalan delikanlı da kızı kaçırır. Ardından peşine düşerler. Bir takip sonucunda rıhtım kenarındaki mavunalara gizlenen balıkçı kıstırılır. Artık kurtuluşu yoktur ve sonu ölümdür.

Kan Su Gibi Akacak

Y.: Mehmet Aslan/S.: İrfan Atasoy (Lütfi Ö.Akad'ın Katil*/1953/ adlı filminden) G.y.: Rafet Şiriner/O.: Yılmaz Güney, Ülkü Özen, Yılmaz Köksal, Süleyman Turan, Yavuz Selekman, Benan Öz/1969 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/Sb.*

ÖYKÜSÜ: Yılmaz yıllarca İstanbul'u titreten eski ünlü kabadayılardan biridir. Artık, bulaştığı her türlü yasadışı karanlık işlerden elini eteğini çekmek üzeredir. Çünkü, temiz yürekli, fakir bir kenar mahalle kızını sevmektedir. Genç kabadayı her şeye tövbe ettikten sonra sevdiği kızla (Ülkü Özen) nişanlanır.

Ancak, yıllar önce ilişkisi olduğu kadınlardan biri tövbekar kabadayının başına musallat olur. Kadının amacı, Yılmaz'ı kendine çekip tekrar kirli işlere karıştırmaktır. Kadın, eski sevgilisinin üzerin-

deki etkisinin kalmadığını anlayınca ağabeyi (Yavuz Selekman) ile birlikte bir tuzak hazırlarlar.

Yılmaz, bir iftira sonucu ırza geçme suçundan hapse atılır. Olayın arkasında eski sevgilisiyle aralarına katılmak istemediği kabadayılar da vardır. Haksızlığa dayanamayan genç adam, bir gün hapisten kaçar. Nişanlısını bulur. Kadının ve iftiracıların peşlerine düşerler. Yılmaz düşmanlarını tek tek yakalayarak intikamını alır.

Son çatışmaların birinde nişanlısı vurulup öldürülür. Elinden kaçan düşmanlarından biri de olayları izleyen bir komiser (Yılmaz Köksal) tarafından yakalanır. Ve tövbekar kabadayının suçsuz olduğu ortaya çıkar.

Belanın Yedi Türlüsü

Y.: Nuri Ergün/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Nejat Okçugil/O.: Yılmaz Güney, Feri Cansel, Şeref Gürsoy, Mine Soley, Mümtaz Eren, Feridun Çölgeçen, Sadri Karan, Ali Ekdal, Erdoğan Serer, Yusuf Sezen/1969 yılında çekilmiş bir Er Film (Berker İnanoğlu) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: İki kardeştirler. Biri polis, diğeri işsiz güçsüz bir gençtir. Emniyet müdürü olan babaları İstanbul'a tayin olur. Yeni emniyet müdüründen İstanbul'da kirli işler çeviren mafya babaları tedirgin olur. Çünkü karşılarına korkusuz ve dürüst bir emniyet görevlisi çıkar.

Çıkarlarına ters düşen emniyet müdürü, bir süre sonra mafya babaları tarafından öldürülür. Bir kasabada sürgün hayatı yaşayan oğlu, babasının ölüm haberini alınca İstanbul'a döner. Bir gecede üzüntüden saçları ağaran genç (Yılmaz Güney) babasının intikamını almak için pusuya yatar. Kentte silahlı çatışmalar yoğunlaşır.

Asi ve korkusuz delikanlıyı kanunsuz girişimleri nedeniyle polis

kardeşi önlemeye çalışır. Ne var ki delikanlı kararlıdır. Babasının katillerini ararken bir randevuevinde yeni düşürülmüş bir kızla (Feri Cansel) tanışır. Kıza duygusal bir yakınlık duyar. Ve bir süre sonra da kızı randevuevinden çıkarır.

Bu ara esrar yuvalarını basıp suçluları ararken polis olan kardeşi de gangsterler tarafından vurulur. Olaydan sonra iyice kinlenen delikanlı babasının katillerini öldürüp öcünü alır. Olaylardan sonra tutuklanıp elleri kelepçeli olarak hapishaneye götürülürken randevuevinden kurtardığı kızla karşılaşır. Genç kız ağlamaktadır. Birbirlerine son kez sarılırlar...

Bin Defa Ölürüm

Y.: Mehmet Aslan/S.: Yılmaz Güney (Berç (Zumik) Güler'in öyküsünden)/G.y.: Ali Uğur/O.: Yılmaz Güney, Deniz Akar, Benan Oz, İrfan Atasoy, Sami Tunç, Yavuz Selekman, Hakkı Kıvanç, Necabettin Yal/1969 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Genç bir kadın doğum yapmak üzeredir. Kadın kaldırıldığı hastanede ikizlerini doğururken yaşamını yitirir. Ölen kadının kocasının peşinde düşmanları vardır. Baba, çocuklarının bakımını titizlikle sürdürürken evi düşmanları tarafından basılır. Adam kendini korumaya çalışırken düşmanlarını da öldürmek zorunda kalır. Bir süre sonra hapse girecektir. Çocuklarını düşünür ve bir karara varır.

Adam geceyi bekler. Zengin bir mahalleye gidip çocuklardan birini varlıklı bir ailenin kapısı önüne bırakır. Diğer çocuğunu da lüks bir otomobilin arka koltuğu üzerine bırakıp kaçar. Birkaç gün sonra da adam, cinayet suçundan tutuklanıp hapse girer.

Aradan yıllar geçmiştir. Çocuklar büyürler. Biri polis olmuştur. Kardeşi ise azılı bir soyguncudur (Yılmaz Güney). Bu ara baba

cezasını tamamlayıp hapisten çıkar. Çocuklarını arar. Polis oğlunu bulur, ama babası olduğunu söyleyemez. Oğlu, ihtiyar adamı dilenci zannedip para verir.

Genç polis, aldığı bir emirle soyguncunun peşine düşer. Ve çeşitli olaylardan sonra soyguncu, kendisini izleyen polisin kardeşi olduğunu öğrenir ve onu öldürmekten vazgeçer. Bu kez tersini yapacak, kendini kardeşine öldürtecektir. Çünkü kardeşinin, görevinde başarılı olmasını istemektedir.

32. *Bin Defa Ölürüm*

Soyguncu, kurduğu bir planla kardeşine teslim olur. Ancak, kaçmak isterken polis silahını çeker. Büyük bir korku içindedir. Çünkü, karşısındaki attığını vuran usta bir nişancıdır. Ama, soyguncu tetiğe basmaz. Gülümseyerek yere devrilir. Artık mutludur... Çünkü, kendi isteğiyle kardeşinin kurşunlarına hedef olmuştur.

Çifte Tabancalı Kabadayı

Y. ve S.: Mehmet Aslan (M.Aslan'ın İzmir gazetesinde "birincilik" kazanan "Siyah Şapkalı Adam" adlı öyküsünden)/G.y.: Ali Uğur/O.: Yılmaz Güney, Sezer Güvenirgil, Sami Tunç, Meltem Mete, İrfan Atasoy, Necati Er/1969 yalında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: İstanbul'a garip bir adam gelir. Kimseyle konuşmaz. Suskundur. Hiç çıkarmadığı siyah bir şapkası vardır başında. İstanbul'u ve denizi seyreden garip adamın yıllar sonra bu kente tekrar gelişinin nedeni kardeşidir. Gazetecilik yapan kardeşi zor durumdadır. Çünkü, evli olan kardeşi, İstanbul'a korku salan mafyanın tüm çirkinliklerini ortaya çıkaran yazılar yazmaktadır.

Siyah şapkalı adam, kardeşini öldürmek isteyen çetenin adamlarıyla tek tek konuşur. Kardeşinin kılına dokunulacak olursa sonuç kötü olacaktır. Polisin ve çetenin özellikle dikkatlerini çeken nokta, esrarangiz adamın başından şapkasını hiç çıkarmamasıdır.

Şapkasını ancak geceleri yatarken çıkaran ve okşayarak yanına koyan adam, bir gece pavyona gider. Pavyon sahibi şapkasını çıkarması için garsonu gönderir. Adam, hiç umursamaz. Bu kez polis gelir. Şapkanın içine bakarlar. Sadece gülerler. Siyah şapkalı adam da güler.

Ne var ki, çetenin oyunlarını belgeleyerek yayınlamaya devam eden gazeteci kardeşi ile karısı kaçırılarak öldürülür. Siyah şapkalı adam ertesi gün cenazeye gider. Gene törende şapkasını çıkarmadığı görülür. Bu saygısız davranışından dolayı herkes ona kötü kötü ba-

kar... Bir ara nasılsa şapkayı başından ağır ağır çıkarır. İçine acıyla bakar. Herkesin merak ettiği şapkanın içinde genç bir kızın resmi vardır. Adam şapkasını öperken gözlerinden iki damla yaş akar. Çünkü şapkanın içindeki fotoğraf, öldürülen kadına aittir. Yıllar önce onu deli gibi sevmiştir. Ancak aynı kızı kardeşinin de sevdiğin anlayınca aradan çekilip onları evlendirmiştir. Yıllar önce İstanbul'u terketmesinin nedeni içinde gizlediği bu acıdır. Siyah şapkalı adam, tüm bu olayları cenaze töreninde bir kez daha yaşar. Artık, yapacağı şey, kardeşinin ve sevdiği kızın intikamını almaktır.

Acılı adam, bir süre sonra katilleri tek tek yakalar, tuzağa düşürür. Ve hepsinin başlarını duvarlara vurarak parçalar. Siyah şapkalı adam acımasızdır. Her vuruşta kardeşinin ve karısının yüzlerini görür...

Bir Çirkin Adam

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Gani Turanlı/O.:Yılmaz Güney, Feri Cansel, Hayati Hamzaoğlu, Süleyman Turan, Nihat Ziyalan, Mümtaz Alpaslan, Asım Nipton/1969 yalında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Bino (Yılmaz Güney) garip bir adamdır. Tepeden tırnağa siyahlar içindedir. Siyah renk, Bino'nun dünyasıdır. Yaşamdaki görevi ise para karşılığında adam öldürmektir.

Bino, kiralık bir katildir, ama insandır. Fakirden, düşkünden yanadır. Aldığı paraları fakirlere dağıtır. Düşkünlerin çocuklarını okutur. Günahlarının cezalarını bu tür yardımlarla ödemeye çalışan Bino, patronundan yeni bir görev alır. Birlikte çalıştığı patronunun hasımlarından azılı bir gangsteri öldürecektir. Adamı bulur ve gözünü kırpmadan öldürür.

Bino, öldürdüğü adamın kızıyla (Feri Cansel) tanışır. Birbirlerine ilgi duyarlar. Ancak Bino, çapkın bir adamdır. Otele çetişli kadınlar getirip siyah çarşaflı yatağında sevişir. Bu aşkın sürüp gittiği günlerde patronu kiralık katile yeni bir görev verir. Ne var ki, Bino, bu kez işi kabul etmez. Çünkü artık kan görmekten bıkmıştır.

Bino, sevdiği kızla sahil yolundaki bir motele gider. Patron ve adamları moteli basarlar. Genç adamı tehdit ederler. Eğer, bu görevi yerine getirmezse sevgilisine babasının katili olduğunu açıklayacaklardır. Bino direnirken kız da gerçeği öğrenir. Ama, ona olan sevgisinden bir şey yitirmez.

Bino, patronunun adamlarıyla yaptığı düelloda silahla ağır yaralanır. Son nefesini verirken kızın sesi tüm sahilde yankılanır:

"Bino, Bino..."

Sevdiği erkeğin üzerine düşer. Kızı da öldürmüşlerdir.

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: Bir Çirkin Adam, 7. Antalya Film Şenliğinde (1970) "En Başarılı Film", Yılmaz Güney "En Başarılı Erkek Oyuncu" ve Hayati Hamzaoğlu da "En Başarılı Yardımcı Erkek Oyuncu" ödüllerini kazandılar.

Onu Allah Affetsin

Y.: Orhan Elmas/S.: Nurettin Erişen/G.y.: Kaya Erenez/kO.: Yılmaz Güney, Birsen Menekşeli, Osman Alyanak, Gülgün Erdem, Hüseyin Zan, Sım Elitaş, Fatoş Özer, Osman Han/1970 yılında çekilmiş bir Özleyiş Film (Nami Dilbaz) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Babası imam olan Osman (Yılmaz Güney), kötü yola düşmüş bir gençtir. Kaçakçılık ve hırsızlık yapar. Adı cinayetlere karışır. Pişmanlık duyan Osman bu kötü yoldan kurtulmanın çarelerini ararken karşısına genç bir kız (Birsen Menekşeli) çıkar. Birbirlerini severler.

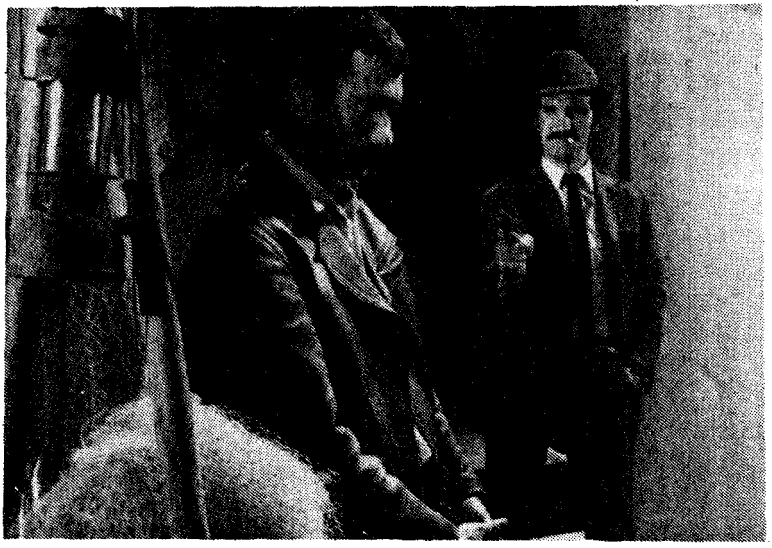
Osman, sevdiği kızın yardımlarıyla yaşamını belli bir düzene sokmaya çalışırsa da, daha önce ilişkide olduğu çetenin adamları Osman'a rahat vermezler. Ailesini ve sevdiği kızı sürekli rahatsız ederler. Osman, tekrar bir savaş vermek zorunda kalır. Çetenin önemli adamlarından bazılarını öldürür. Kaçarken tekrar kendini pisliğin içinde bulur.

Osman, peşini bırakmayan çeteyle çarpışırken iki yerinden kurşun yer. O sırada babası camide ezan okumaktadır. Babasının sesini duyunca kanlar içinde sürüne sürüne caminin avlusuna gelir. Babası oğlunu kanlar içinde görünce önünde diz çöker. Başını kucağına alır. Osman yavaşça gözlerini açar: "Baba, size layık olamadım. Beni affet" derken başı düşer. Ve babası boşluğa doğru başını kaldırarak dua eder.

Piyade Osman

Y. ve S.:Yılmaz Güney/G.y.: Cengiz Batuhan/O.: Yılmaz Güney, Deniz Akan, Nihat Ziyalan, Danyal Topatan, Adnan Mersinli, Tijen Doray/1970 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Askerliğini piyade eri olarak yapan Osman (Yılmaz Güney), fotoğrafçılık yapmaktadır. Bir gün sevgilisiyle (Deniz Akar) birlikte ormanlık bir bölgede dolaşırlarken uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan çetenin gizlendiği yeri keşfederler. Polis de tüm İstanbul'a beyaz zehir dağıtımı yapan çetenin peşindedir.

Osman ve sevgilisi gizlendikleri yerden, çete elemanlarının ve yuvalandıkları yerin fotoğraflarını çekerler. Ancak, kaçakçılar durumu

tarkeder ve aralarında bir kovalamaca başlar. Uzun bir takip sonucunda Osman'ın sevgilisi tuzağa düşürülüp yakalanır.

Osman, çektiği fotoğrafları ve filmleri vermediği takdirde kızı öldüreceklerdir. Osman'ın yerini söylemesi için götürdükleri tepelerde genç kızı ağaca bağlayıp işkence yaparlar. Osman, hemen harekete geçer. Ve sonunda polisin de yardımıyla suçlular yakalanır, sevgilisi de kurtulur.

NOTLAR: Bir kamera hatası yüzünden Yılmaz Güney, aynı filmi iki kez çekti.

Kanımın Son Damlasına Kadar

Y. ve S.: Yavuz Figenli/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Sevda Ferdağ, Nihat Ziyalan, Ece Cansel, Tarık Şimşek/1970 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Köyden bir kız kaçar. Babası kızı (Sevda Ferdağ) köyün zengin ağasına verecektir. Ama genç kız ağaya varmak istemez. Ağa durumu öğrenince ağabeyini yanına alıp kızı aramaya başlarlar.

Kız dağlarda saklanırken eli kelepçeli bir hapishane kaçağına (Yılmaz Güney) rastlar. Peşinde jandarmalar vardır. Hapishaneden kaçtığını haber alan düşmanları da delikanlıyı öldürmek için dağa çıkarlar. Büyük bir mücadeleden sonra kaçak gençle kız şehre inerler. Delikanlı, kızı çok yakın bir arkadaşının evine bırakar. Yardım istediği bu yakın arkadaşı ise işlediği cinayeti delikanlının üzerine atan adamdır. Delikanlı bu gerçeği bilmez.

Hapishane kaçağı suçsuzluğunu ispat etmek için cinayet tanığı

bir kadını ararken evdeki kız olayın gerçek yüzünü öğrenir. Hemen delikanlıya haber salar. Kaçak, gerçek suçlunun ve adamlarının peşine düşer. Ve hepsini öldürdükten sonra gidip polise teslim olur.

İmzam Kanla Yazılır

Y.: Mehmet Aslan/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Cengiz Batuhan/O.: Yılmaz Güney, Hayati Hamzaoğlu, Nükhet Egeli, Osman Alyanak, Nil Arnay, İsmet Erten/1970 yılında çekilmiş bir Özleyiş Film (Nami Dilbaz) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Ünlü bir kasa hırsızı olan Yılmaz (Yılmaz Güney), cezasını bitirdikten sonra hapisten çıkar. Kasa hırsızı, sürgün cezasını Kayseri'de çekecektir. Yılmaz, Kayseri'de bağlı olduğu karakola gidip deftere her gün imza verip yoklamasını yaptırır. Sürgündeki yaşamı Yılmaz'ı uslandırır. Genç adamı dikkatle izleyenlerden biri de karakol komiseridir. Komiser, genç adamı Kayseri'ye ilk geldiği günde sevmiş, suskun kişiliğinin etkisinde kalmıştır.

Yılmaz'ın namuslu ve aydınlık bir yaşamı özlemesinin asıl nedeni, o yörede bir kıza aşık olmasıdır. Kayserispor antrenörünün kızıdır bu. Aşıklar sık sık buluşup ve gizlice dolaşırlar. Yılmaz, kızı babasından istemeyi düşlemektedir. Böyle bir girişimde bulunması için de babasının mutlu bir gününü yakalamak gereklidir. Ve Yılmaz Kayserispor'un şampiyonluk maçını kazanacağı günü sabırsızlıkla bekler.

Yılmaz, sevdiği kızla beraberliğini sürdürürken Kayseri'ye birtakım karanlık yüzlü adamlar gelir. Adamlar, Yılmaz'ın eskiden tanıdığı soyguncu arkadaşlarıdır. Eski kasa hırsızı her şeye bir sünger çektiğinden adamlara yüz vermez. Soyguncuların amacı, Yılmaz'ı ele geçirip Kayseri'deki büyük bir fabrikanın kasasını açtırmaktır. Adam-

lar, bu iş için önce bir kadını yem olarak gönderirler, sonra da kaba kuvvete başvurmak isterler. Ama ne yapsalar boştur, Yılmaz'ın kararı kesindir. Artık o eski günlere dönmek niyetinde değildir.

Soyguncular bu kez bir başka yolu denerler. Ve Yılmaz'ın sevdiği kızı kaçırırlar. Ardında da soyguncular, Yılmaz'ı bir kitapçı dükkanından telefonla ararlar. Genç adam, telefonda kızın sesini duyunca çılgına döner. Artık, sevdiği kızı kurtarabilmek için bu soyguna karışmaktan başka bir seçeneği kalmadığını anlar. Büyük soygun, Kayserispor'un maçı sırasında yapılacaktır. Soygun, maç günü büyük bir başarıyla gerçekleşir. Yılmaz, fabrikanın kasasını açtıktan sonra soyguncular kızı sakladıkları yeri gösterirler. Yılmaz, eski ve yıkık bir caminin avlusuna girerken adamlar arabalarına binip kaçarlar. Kızı, caminin avlusunda perişan bir halde bulur. Sevdiği kıza acımasızca tecavüz edilmiştir.

Yılmaz, vakit geçirmeden soyguncuların peşine düşer. Suçluları teker teker yakalayarak öldürür... Gene de acısı dinmez. Ve tutuklu olduğu hapishanenin penceresinden yaşlı gözlerle intihar eden sevgilisinin cenaze törenini izlerken "acı"sı daha da büyür.

Çifte Yürekli

Y. ve S.: Semih Evin/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Ülkü Özen, Altan Günbay, Yavuz Selekman, Ece Cansel, Atilla Ergün/1970 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/Sb.

ÖYKÜSÜ: Yılmaz, temiz yürekli mert bir delikanlıdır. Yılmaz'ın ağabeyi yurt dışına yük taşıyan bir gemiye ait firmada görevlidir. Bu gemiyle büyük çapta kaçakçılık yapılmaktadır. Yurtdışından kaçak mal getiren örgüte Yılmaz'ın ağabeyi karşıdır. Ve kaçakçılar işlerini

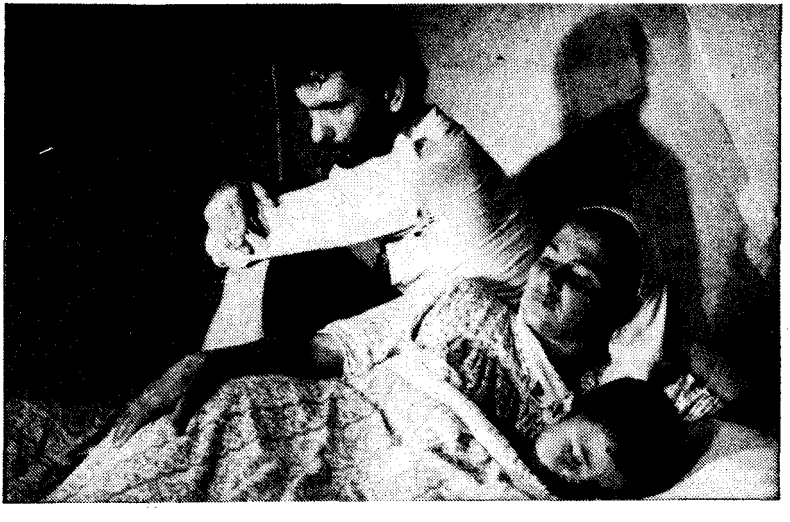
engellemeye çalışan adamı kaçırıp öldürürler.

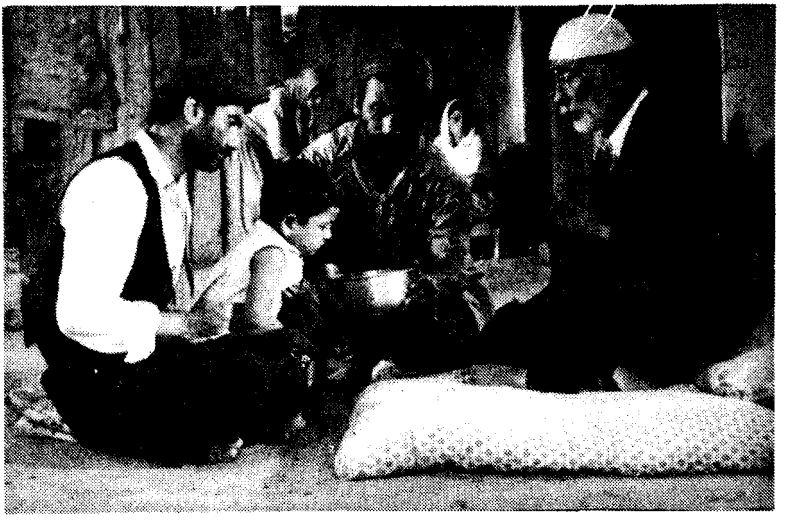
Bu yasadışı işlerle hiçbir ilgisi olmayan delikanlı, ağabeyinin öldürülmesi üzerine harekete geçer. Yaptığı tahkikat sonucunda gemide dönen tüm yasadışı olayları açığa çıkartıp polise anlatır.

Yılmaz, ağabeyinin intikamını almak için polislerle işbirliği yaptığı sırada, kaçakçılar gemi sahibinin kızını kaçırırlar. Kız, Yılmaz'ın sevgilisidir. Polis, peşine düştüğü kaçakçı örgütünün tüm elemanlarını yakalar. Gemi sahibinin kızı kurtulur. Ve Yılmaz da sevgilisine kavuşur.

Umut

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Kaya Ererez/M.: Arif Erkin/O.: Yılmaz Güney, Gülsen Almaçık, Tuncel Turtiz, Osman Alyanak, Sema Ergin, Sevgi Tatlı, Enver Dönmez/1970 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapım/Sb.

36. *Umut* – Yılmaz Güney, Tuncel Kurtiz, Osman Alyanak

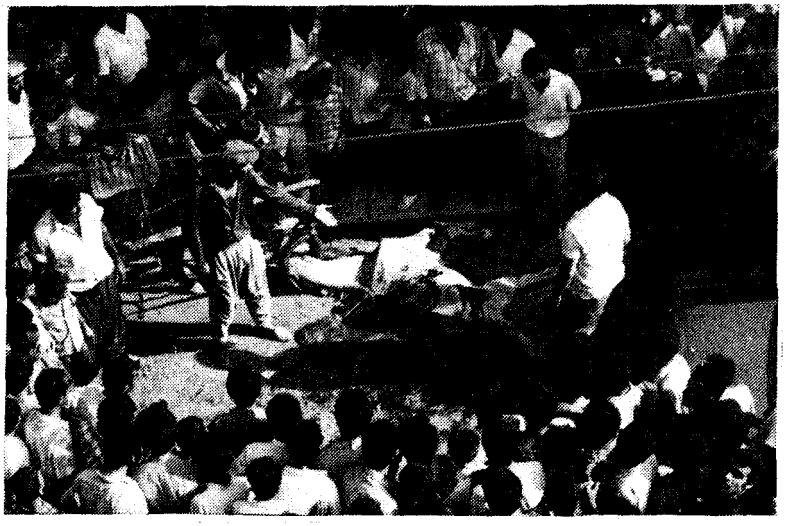
ÖYKÜSÜ: Adanalı faytoncu Cabbar (Yılmaz Güney), yorgun ve ihtiyar bir atın gün boyu çektiği arabasıyla yaşlı anasını, karısını ve beş çocuğunu geçindirme çabası içindedir. Zor yaşamında tüm umudunu borçlanarak aldığı atına, bir de almaktan vazgeçemediği milli piyango biletine bağlamıştır. Başka seçeneği yoktur Cabbar'ın... Harabeye dönmüş gecekondusundan kurtulmak, ihtiyar anasını, karısını ve çocuklarını insanca yaşatabilmek için bu tür bir umudun peşinde koşmaktan başka bir çaresi yoktur.

Bir gün, özel bir otomobilin acımasızca çiğnediği atını yitirince, kolu kanadı kırılır, büsbütün çaresiz, güçsüz ve yapayalnız kalır. Hakkını savunmak için gittiği karakolda, zengin beyzadenin önünde yenik düşer. Horlanır...

Cabbar, bu olaydan sonra yeni bir ata sahip olmak umuduyla güvendiği dostlarına başvurur. Kapı kapı dolaşır... Ne var ki, o dost bildiği kişiler sanki bir duvardır. Ağız birliği etmişcesine Cabbar'a sırt dönerler. Faytoncu Cabbar, yalnız kalmaya mahkumdur.

Artık Cabbar için tek bir çare kalmıştır. Arkadaşı Hasan (Tun-

cel Kurtiz) ve köyün hocası ile (Osman Alyanak) define arayacaklardır. Bu kez umut definededir... Dualar okunur, umutlar tekrar yeşerir ve üç çaresiz insan, bir adanın bilinmeyen yörelerine define aramaya giderler. Günlerce yorulmadan, büyük bir sabırla, hocanın fallarda gördüğü kuru bir ağacı ararlar. Ve sonunda bulurlar. Var güçleriyle ağacın altını kazarlar. Bıkmadan, usanmadan kazarlar... Sonunda umut, umutsuzluğa; tatlı düşler büyük bir karamsarlığa dönüşür. Cab-

37. *Umut*

bar, artık dayanamaz. Sabrı tükenmiştir.. Ve bilinmeyen bir tanrıya karşı gelircesine kollarını havaya kaldırır. Adanın çorak ve acımasız toprakları üzerinde döner de döner... Cabbar çıldırmıştır...

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: 2. Adana Film Şenliğinde (1970) "En Başarılı Film" seçildi. Yılmaz Güney, "En Başarılı Senaryo" ve "En Başarılı Erkek Oyuncu" ödüllerini aldı; Grenoble Film Şenliğinde (Fransa) "Jüri Özel Ödülü" aldı. *Yedinci Sanat* dergisinin düzenlediği "Konusuyla, Anlatımıyla Ulusal Nitelikler Taşıyan Bütün Zamanların (1914-1972) En İyi On Türk Filmi" soruşturmasında 1.inci oldu; *Yeni Sinema* dergisinin 1970-80 yıllarını kapsayan "En İyi On Türk Filmi" soruşturmasında gene birinci sırayı aldı.

BASIN DOSYASI: Bkz.: *Film 71*,s. 7, Ocak 1971; Mehmet Ergün, *Bir Sinemacı ve Anlatıcı Olarak Yılmaz Güney*, sh., 108, Doğrultu Yayınları 1978; Salih Gökmen, *Bugünkü Türk Sineması*, sh. 121, Fetih Yayınevi 1973; Halit Refiğ, *Ulusal Sinema Kavgası*, sh. 152, Hareket Yayınları 1971; Kemal Tahir, *Türkiye Defteri*, s, 6 Nisan 1974; Agâh Özgüç, *100 Türk Filmi*, sh.5, Aytaş Yayınları; Erman Şener, "Gördüğümüz Filmler", *Ses*, s. 43, 24 Ekim 1970; Erden Kıral, "*Umut* Filminin Ana Çizgileri", *Yedinci Sanat*, s. 10, Aralık 1973; Nezih Coş, Engin Ayça, Abdullah Anlar: "*Umut* Filmi Üzerine Tartışma", *Yedinci Sanat*, s.15, Mayıs 1974; Turhan Gürkan, *Dünya Basınında Yılmaz Güney*, 1976; Nijat Özön, *Sinema Uygulayımı - Sanatı-Tarihi*, sh. 385-86, Hil Yayınları 1985.

Yedi Belalılar

Y. ve S.: Yılmaz Güney/O.y.: Gani Turanlı/O.: Yılmaz Güney, Ketayun, Bilal İnci, Erdo Vatan, Atilla Ergün, Danyal Topatan, Yavuz Selekman, Faruk Panter, Şeref Gürsoy/1970 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/R

38.Yedi Belalılar -Yılmaz Güney, Sevda Ferdağ

ÖYKÜSÜ: İki azılı haydut tüm kasaba halkını haraca bağlamıştır. Halk çaresizdir. Haydutlara karşı çıkacak güçleri yoktur. Haraççı çetenin korku saldığı günlerde yedi maceracı biraraya gelir. İçlerinde biri de kadındır. Bu silahlı, kovboy giysili yedi esrarengiz kişi gerçekte bir rastlantı sonucu biraraya gelmişlerdir. Ve hepsi de ipten-saptan kurtulmuş kişilerdir.

Bir gün, bu maceracılar bir adamı yakalarlar. Adam, kasabayı haraca kesen iki haydutun tanığıdır. Ancak ellerinde rehin olarak tuttukları şahit bir türlü konuşmaya yanaşmaz. Çünkü konuştuğu anda öldürüleceğini bilmektedir.

İki azılı haydut ise, şahidi ele geçirmek için adamlarıyla onların peşlerine düşerler. Çete ile yedi kişi arasında büyük bir savaş başlar. Ve kanlı çarpışmalardan geriye bir tek kadın kalır. Diğerlerinin hepsi ölür.

39. *Namus ve Silah* –Yılmaz Güney, Metin Serezli

Namus ve Silah

Y.: Ertem Göreç/S.: Erdoğan Tokatlı/G.y.: Orhan Kapkı/O.: Yılmaz Güney, Zuhal Aktan, Altan Günbay, Erol Keskin, Reha Yurdakul, Osman Alyanak, Feridun Çölgeçen, Mümtaz Eren/1971 yılında çekilmiş bir Özler Film (Müfit İlkiz) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: İlyas (Yılmaz Güney), şehirlerarası taşımacılık yapan bir nakliye şirketinde şoför olarak çalışmaktadır. Genç adam, Aysel (Zuhal Aktan) ile tanıştıktan sonra yaşamı birden değişmiş, kirli işlere girmekten vazgeçmiştir. Birbirlerini deli gibi seven İlyas'la Aysel'in artık tek amaçları evlenip mutlu bir yuva kurmaktır. Mutluluk düşleri içinde yaşayan Aysel bir gün serseriler tarafından kaçırılır. Genç kıza tecavüz etmek isterlerken İlyas tam zamanında yetişip sevgilisini kurtarır. Fakat İlyas, bu olaydan sonra Aysel'i terketmeye kararlıdır. İlyas'a göre, Aysel'e yabancı bir erkeğin eli değmiş, bu nedenle de aralarında her şey bitmiştir. Sevdiği erkek tarafından terkedilen Aysel, aile şerefini iki paralık etmesi nedeniyle babası tarafından da suçlanır. Genç kadın, şoför İlyas'tan da hamiledir. Annesi durumu öğrenince Aysel'i İstanbul'daki akrabalarının yanına gönderir.

Bu sıralarda İlyas da çalıştığı şirketten ayrılıp İstanbul'a döner. Eski arkadaşı Hikmet aracılığıyla karanlık işler çeviren Abbas'la tanışır. Böylece eski maceralı hayatına dönen İlyas, yeni bir soygun katılır. Kısa bir süre sonra da sonucunda yakayı ele verir.

İlyas hapse girdikten sonra Aysel, İstanbul'da tanıştığı Nuri adlı genç bir eczacının himayesine girer. Gerçekte Nuri, kadına aşıktır. Sonra da evlenirler. Nuri, İlyas'tan olan oğlunu kendi öz evladı gibi

sever. Karı-kocanın yaşamları mutlu bir biçimde sürüp giderken bu kez karşılarına Abbas dikilir. Nuri'nin oturduğu evi ve mahalledeki diğer evleri ucuza kapatmak istemektedir. Dürüst bir insan olan Nuri ise Abbas'ın bu oyununa karşı çıkar, tüm ev sahiplerini de uyarır. İlyas hapisten çıkar. Aysel'le karşılaşır. Çocuğunu kucaklayıp sever. Ama, kirli işlere karıştığı için onların hayatında yeri yoktur. Artık kiralık bir katildir İlyas. Ve Abbas, Nuri'yi öldürtmek için İlyas'ı kiralamıştır. İlyas, son anda bu işten vazgeçer. Çünkü, Nuri'nin oğluna öz evladı gibi baktığını görmüştür. Bu yüzden İlyas'la Abbas'ın araları açılır. Abbas, Nuri'yi öldürtmek için devreye başka adamlarını sokar. İlyas, harekete geçer, Abbas'ın adamlarıyla çatışarak aileyi kurtarır. Ama aldığı kurşun yaraları sonucu yaşamını yitirir.

Canlı Hedef

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Hülya Darcan, Yıldırım Gencer, Bilal İnci, Erdo Vatan, Tarık Şimşek, Danyal Topatan, Melek Görgün, Hülya Şengül, Osman Han/1970 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Ünlü kabadayı Asım Mavzer (Yılmaz Güncy), sekiz yılını geçirdiği yurtdışından İstanbul'a döndüğünde İstanbul'daki kabadayılar dünyasındaki düzeni hayli değişmiş bulur. Sekiz yıl önce üç kardeşini öldürdüğü Bilal (Bilal İnci), artık çevresinde sözü geçen bir adam olmuştur. Eski düşmanı Asım Mavzer'in dönüşünü öğrenen Bilal, tüm adamlarını görevlendirip onu aratır. Oysa Asım, artık bu tür işlerden elini ayağını çekmiştir. İlkokul öğrencisi kızı Elif'le dürüst bir hayat kurmayı düşlemektedir.

Bilal'ın adamlarının İstanbul'un her yerinde onu aradığı sırada Asım Mavzer, eski arkadaşlarından Korsan Kemal (Yıldırım Gencer) ile Aspirin Osman'ı (Danyal Topatan) bulur. Birlikte düşmanlarına karşı önlem alırlar. Bir silahlı çatışmalardan sonra Bilal'ın adamları kızı Elif'i kaçırırlar. Asım Mavzer de kurulan tuzağa düşerek yakalanır. Düşmanı Bilal, genç adama iğrenç bir oyun hazırlamıştır. Kızı Elif'e Asım'ın gözleri önünde tecavüz edilir. Sonra da baba ile kızı bir köprünün üzerindeki raylara bağlayıp göle sarkıtırlar. Üzerlerinden tren geçince ipler kesilir, birlikte göle düşerler. Elleri bağlı küçük kız gölde çırpınarak boğulur. Baba kurtulur.

Asım Mavzer'in ölmediği ortaya çıkanca Bilal ve adamları paniğe kapılırlar. Bilal kaçar. Asım, arkadaşları Korsan Kemal ve Aspirin Osman'la birlikte Bilal'in metresine (Melek Görgün) dostunun yerini söylemesi için işkence yaparlar. Ve kızının göle düşüp öldüğü köprünün üzerinde kadını öldürürler. Sıra Bilal'dedir. Ne pahasına olursa olsun kızının kanı yerde kalmayacaktır. Asım Mavzer iki arkadaşıyla birlikte Bilal ve adamlarını bir fabrikanın çöplüğünde kıstırırlar. Bir süre önce bir çatışmada canını bağışladığı Çino da (Erdo Vatan) Asım'a katılır. Çatışmada Çino ile Aspirin Osman ölürler. Asım Mavzer, Bilal'i büyük bir kinle kurşunlarıyla kalbura çevirdikten sonra çevrelerini kuşatan polislere, hayatta kalan son arkadaşı Korsan Kemal ile birlikte teslim olur.

Şeytan Kayaları

Y.: İlhan Filmen/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Tina Ross, Orhan Günşiray, Erol Taş, Muzaffer Tema, Mümtaz Ener, Diclehan Baban/1970 yılında çekilmiş bir Fine Film (İlhan Filmer) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Olaylar, hayali iki komşu ülke sınırının iki balıkçı köyünde geçer. Her iki köy halkı da balıkçılıkla geçinmektedir. Ancak, balıkçıların ortak bir sorunu vardır. Kıyılarından bir hayli uzakta, fakat avlanma sahaları içinde olan kayalık bölge her iki balıkçı köyü için de büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Bu kayalıklar, siste ve fırtınada akıntı ve rüzgarların etkisiyle oraya sürüklenen teknelerine zarar verdiği gibi, çoğu kez can kaybına da sebep olmaktadır. Her iki köy halkı bu bölgeye bir fener yapılması için yetkililere başvururlarsa da olumlu bir sonuç alamazlar. Böylece fırtınalı gecelerde bu kazalar sürüp gider. Kimse de önünü alamaz.

Bir gece gene bir kaza olur. Sandal kayalıklarda delinerek alabora olan Vasil'in ayağı kırılır. Oğlu Hristo ve kızı Tina'nın da yardımıyla şeytan kayalıklarına sığınırlar. Geceyi sığınakta titreşerek geçiren Vasil acı ile kıvranırken oğlu Hristo, ufukta gördüğü bir tekneden yardım ister. Ali'nin (Yılmaz Güney) teknesi sahile yanaşıp kazazadeleri kurtarır. Bu deniz yolculuğu sırasında Ali ile Hristo birbirlerinden hoşlanırlar.

Köye vardıklarında Hristo, şükran borcunu ödemek için Ali'yi bir yakınının düğününe davet eder. O gece müzik ve içkinin büyüsüne kendilerini kaptıran Ali ile Tina dansederler. Her ikisi de mutludur. Ali, düğünden ayrılıp sandalına dönerken Tina arkasından yetişir. Birlikte yürüyerek iki balıkçı köyünü birbirinden ayıran dikenli tellere kadar gelirler. Yürekleri aşkla dolu iki genç, her türlü engele karşılık evlenmeye kararlıdırlar.

Tina, durumu babasına ve ağabeyine açar. Genç kız, babası Hristo'nun anlayışına sığınmak isterse de ağabeyi isyan eder. Ağabeyi bu beraberliği engellemek için Tina'yı eve hapseder. Ali, köye gelirken Tina da evden kaçar. Tüm köy halkı, gece yarısı, meşalelerle kızı aramaya çıkarlar. Aşıklar dikenli tellerin önünde buluşur. Ve Tina ile Ali sandala binip kaçmak üzereyken köy halkı arkalarından yetişir. Ateş ederler. Ama uzun bir mücadeleden sonra sandal sahilden uzaklaşır.

Balıkçıların gözlerini kin ve intikam ateşi bürümüştür. Limana dönen balıkçılar teknelerine binerek Ali'yle Tina'nın peşlerine düşerler. Ali'nin köyünde de durum öğrenilmiştir. Onlar da harekete geçip komşu balıkçı konvoyunun peşinden denize açılırlar. Şeytan kayalıklarına varan gençler, korkuyla birbirlerine sarılırlar. Çünkü korkunç bir fırtına kopmak üzeredir. Ali ile Tina, uzaktaki balıkçı konvoylarını görürler. Sert ve dev bir dalgayla savrulan en öndeki sandal bir kayaya çarparak devrilir. Denize dökülenleri toplamaya çalışan birkaç sandal da birbirine çarparak batar. İki genç, tüm güçleriyle onlara kayalıklara yaklaşmamaları için hayırırlar. Ancak dönüş mümkün değildir. Gittikçe kuduran dalgalar, yerlerini belli etmek için yaktıkları tahta parçalarını söndürür. Tina, kayalığın üzerinde elindeki meşaleyle sönen ateşi yakmak isterken azgın bir dalga tarafından denize sürüklenir. Sevgilisinin acı feryadını duymuştur Ali. Azgın dalgaların kucağında dalıp çıkan Tina'yı görür ve kendini suya fırlatır... Deniz köpürmüş, fırtına tüm dehşetiylhe esmekte, dalgalar şeytan kayalıklarını dövmektedir.

Balıkçı tekneleri sabahın ilk ışıklarıyla sessizce sahile yanaşırlar. Fırtına dinmiş, deniz sakinleşmiş her şey bir ölüm sessizliğine bürünmüştür artık. Çocuklarını yitiren iki köy halkı birleşerek bir deniz feneri yapmaya başlarlar.

Son Kızgın Adam

Y. ve S.: Zafer Davutoğlu/G.y.: Kenan Davutoğlu/O.: Yılmaz Güney, Sevgi Can, Eva Bender, Münir Özkul, Nubar Terziyan, Ömercik, Raik Almaçık, Feridun Çölgeçen, Hüseyin Zan/1970 yılında çekilmiş bir Zafer Film (Zafer Davutoğlu)/R.

ÖYKÜSÜ: Yılmaz ve arkadaşları bir fabrikanın kasasını soyarlar. Soygundan sonra kaçarlarken Yılmaz, arkadaşlarını kaybeder. Ve paraları, şehrin dışındaki surların dibine gömer. Polis soyguncuları yakalar. Sorgulama sırasında tüm suçu Yılmaz'ın üzerine atıp, kendilerini bu işten sıyırırlar. Yılmaz da hapse girer.

Aradan yıllar geçmiştir. Delikanlının dışarıda bıraktığı bir karısı ile çocuğu vardır. Yılmaz hapisten çıktıktan sonra gidip paraları sakladığı yerden alır. Çocuğuna ve karısına verir. Artık gözü arkada değildir. Zor günler geçiren ailesini rahata kavuşturduktan sonra sıra intikam almaya gelmiştir.

Tüm suçu kendi üzerine atan soyguncuları bulduğu yerde acımasızca öldürür. Ama, asıl kinini kusmak istediği adam, çetenin reisidir. Onun da izini bulur. Karşı karşıya geldiklerinde silahlarını çekip vuruşurlar. Reis, Yılmaz'ın kurşunlarıyla delik deşik olur. Artık yapacak bir iş kalmamıştır. Yılmaz polise teslim olup cezasını çekecektir.

Sevgili Muhafızım

Y.: Remzi Jöntürk/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Kaya Erenez/O.: Yılmaz Güney, Fatma Karanfil, Birtane Güngör, Nazan Berk, Kayhan Yıldızoğlu, Osman Alyanak, Ayton Sert/1970 yılında çekilmiş bir Zümrüt Film (Oksal Altınel) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Kayserili çok zengin bir adamın, ele avuca sığmayan haşarı ruhlu üç güzel kızı vardır. Görüş ve yetişme farkları nedeniyle baba ve kızları birbirlerine ters düşerler. Anlaşmaları ise kesinlikle mümkün değildir.

Kızlarının haylazlığından bıkan baba, onları yönlendirebilecek namuslu bir muhafız tutmaya karar verir. Yılmaz (Yılmaz Güney)

hapisten yeni çıkmış, işsiz bir gençtir. Baba muhafız olarak Yılmaz'ı kiralar.

Zengin babanın üç züppe kızı (Fatma Karanfil, Birtane Güngör, Nazan Berk), bir olup muhafızlarına çeşitli oyunlar hazırlarlar. Ona çamaşır yıkatırlar, sulu ilaçları içki diye verirler. Kızlar pikaba pop müziği plakları koyar, muhafız değiştirir. Yerine Aşık Veysel'in türkülerin ezberletir kızlara.

Bir süre sonra üç züppe kız yola gelir. Ancak bu kez de muhafızları kendisinin züppeleşmekte olduğunu farkeder. Hemen kaldığı zengin evini terkedip bir gecekonduda yaşayan şişman karısıyla, 9 çocuğuna döner.

Kaçaklar

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Fatma Karanfil, Mehmet Büyükgüngör, Mümtaz Eren, Aysun Aybek/1971 yılında çekilmiş bir Alfan Ticaret (Hamit Gürsoy) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Taşralı yaşlı bir kabadayı olan Arnavut (Mehmet Büyükgüngör), şöförüyle (Yılmaz Güney), alacağını tahsil etmek için İstanbul'a gelir. Alacaklısının evini bulup içeri girdiklerinde güzel ve genç bir kızla karşılaşırlar. Borçlu adamın kızıdır (Fatma Karanfil) bu. Genç kız, Arnavut'un şöförüne bir yakınlık duyar. Bir süre sonra da arkadaş olurlar. Yaşlı kabadayı da kızı beğenir. Hoşuna gider. Ve evlenmek için talip olur. Fakat baba kızını vermez.

Kızın gözü şöfördedir. Kendisini kaçırmasını ister. Ve genç şoför, kızı kaçırmak için bir boksör arkadaşını bulur. Arabayla kızın evinin önüne gelirler. Kız dışarı çıkar ve hemen arabaya biner. Gizlenmek için hep birlikte boksörün evine giderler.

Arnavut kızın kaçırıldığını duyunca şöförüyle çatışır. Kızı geri göndermesini söyler. şöför bu teklifi kabul etmez. Arnavut kızmıştır. Adamlarını toplayıp kızı arar. Kısa bir süre sonra kızın izi bulunur. Ve şöför evde yokken baskın yaparlar. Boksörü ve karısını öldürüp kızı kaçırırlar.

Şöför eve döndüğünde polisleri ve toplanan halkı görür. Kızı kaçıranların peşine düşer. Arnavut'u bir ormanda yakalar. Ne var ki, geç kalmıştır. Çünkü yaşlı kabadayı genç kızı bir ağaca bağlayıp tecavüz etmiştir. Arnavut'un adamlarıyla silahlı bir çatışmaya giren şöför, kızı kurtardıktan sonra polise teslim olur.

Zeyno

Y.: Atıf Yılmaz/S.: Bülent Oran, Erdoğan Tünaş/G.y.: Orhan Kapkı/O.: Yılmaz Güney, Hülya Koçyiğit, Mümtaz Ener, Aliye Rona, Nubar Terziyan, Ali Seyhan/1970 yılında çekilmiş bir Akün Film (İrfan Ünal) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Anadoluda bir köyde yaşayan Battaloğlu ile Çavuşoğlu aileleri arasında yıllardır sürüp giden bir kan davası vardır. Bu nedenle köy ikiye ayrılmıştır. Olaya kimse bir çözüm yolu bulamamaktadır. Çavuşoğullarından Murat'ın (Yılmaz Güney) dayısı Bekir öldürülünce, olaylar daha da büyür. Ve Hatçe kadın (Aliye Rona), oğlu Delibaş Murat'a Bekir'i bulup öcünü almazsa, sütünü helal etmeyeceğini söyler. Murat, silahını alıp İstanbul'a kaçan kan düşmanının peşine düşer.

Murat, ilk kez ayak bastığı büyük kentte, bir akrabasının yardımıyla, Bekir'i ararken Zeynep'le (Hülya Koçyiğit) tanışır. Zeynep,

İstanbul'da Tıp Fakültesinde öğrenci, zengin bir ailenin de kızıdır. Ve kısa bir süre içinde Murat'la Zeynep birbirlerini çok severler.

Bu arada Murat, kan davalısını bulur, ama tam öldüreceği sırada korkunç bir gerçekle karşılaşır. Bekir, gönül verdiği kızın ağabeyi, Zeynep de düşmanları olan Battaloğullarının kızıdır. Murat, büyük bir acıyla silahının namlusunu yere indirip beline koyar. Çaresizliğine boyun eğen Murat, tekrar köyüne dönmek zorunda kalır.

İstanbul'da öğrenimini bitiren Zeynep ise bir süre sonra doktor olarak ailesinin yanına, köyüne döner. Köyde kan davası tüm şiddetiyle sürmektedir. Battaloğullarından Davut ve adamları Murat'ın küçük kardeşi Hasan'ı palaskayla dövüp, kanlar içinde bırakırlar. Bu vahşi saldırıdan sonra Murat, Zeynep'le karşılaşır. Zeynep küçük çocuğu tedavi eder. Murat da kan davasına son vermek için Zeynep'i babası Battal Ağa'dan (Mümtaz Ener) istemeye karar verir. Ancak, Battal'ın oğlu Davut ve zalim adamları Murat'ı vahşice dövüp köyün orta yerine atarlar. Murat için son çare Zeynep'i kaçırmaktır. Tam kaçacakları sıra Davut ve adamları, zalim ağanın emriyle Murat'ın evini basarlar. Babasını öldürürler... Davut korkuyla dağa çıkıp saklanır. Hatçe kadın, intikam için silahlanıp Davut'un peşine düşer. Ardından Murat dağa çıkar... Annesi Hatçe Kadın, Davut'u öldürmüştür.

Bu arada Battal Ağa, kızı Zeynep'i, köyün genç ağalarından Cemil'e vermiştir. Murat, düğün alayının olduğu yere atıyla gelip, Zeynep'i kaçırır. Ama kaçarlarken kurşun yağmuruna tutulup delik deşik olurlar... Bir süre kaçtıktan sonra tren yoluna devrilip birlikte can verirler.

Çirkin Ve Cesur

Y.: Nazmi Özer/S:: Yılmaz Güney/G.y.: Cahit Engin/O.: Yılmaz Güney, Hayati Hamzaoğlu, Piraye Uzun, Sevgi Can, Sami Tunç, Danyal Topatan, Hayal Sirer, Aliye Rona, Altan Bozkurt, Birtane Güngör, Nevin Nuray/1971 yılında çekilmiş bir Star Film (Aziz Sarıkaya) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Kovboyluğa özenen siyah şapkalı, beli silahlı genç bir adam kasaba kasaba dolaşır. Yeri yurdu belli değildir. İyi yürekli, cesur ve daima zayıfların yanında olan bu siyahlara bürünmüş esrarengiz adam, atıyla bir köye gelir.

Ve köyde bir kadının hapsedildiğini duyar. Kadın, atlı adamı görünce camdan bağırıp yardım ister. Atlı adam, ağa ve avanesiyle karşılaşır. Tüm köy halkının yaka silktiği bu ağa kötü bir adamdır. Köyün kızlarını adamlarıyla birlikte dağa kaçırıp alem yaparlar. Bir odaya hapsedilen genç kadın da suçsuzdur.

Bu kez atlı adam köyde kalır. Gene bir gün muhtar köyün kızlarını meydana toplar. Ağa, alem yapmak üzere kızlardan bazılarını alıp götürecektir. Tam bu sırada Ağa, birdenbire meydanda beliren atlı adamla karşılaşır. Aralarında kavga çıkar. Yabancı silahını çekip kızları götürmeye çalışan Ağa'nın adamlarını öldürür. Ağa kaçar.

Aradan günler geçer. Ağa'nın (Hayati Hamzaoğlu) tekrar köye döneceği duyulur. Atlı adam, bu kez de köy halkına kendilerini korumaları için silah talimleri yaptırır. Sonra da pusuya yatarlar. Ağa gelince silahlanmış köylülerle karşılaşır. Tekrar kaçmak zorunda kalır. Ardından yabancı iz sürer. Ağa'yı eski bir hanın civarında sıkıştırınca silahıyla bacaklarını kırar. Köylüler olay yerine gelir. Kendileri-

ni bu beladan kurtardığı için dua ederler. Ve yabacının da kasabada kalması için ısrar ederler. Adam, kabul etmez. Kendileri gibi haksızlığa uğrayan korumasız insanların yanında olmak için atına binip bir başka köye doğru yola çıkar.

İbret

Y. ve S.: Yılmaz Güney/ G.y.: Gani Turanlı/O.: Yılmaz Güney, Orhan Günşiray, Yonca Koray, Bülent Ufuk, Erol Taş, Sami Tunç, Dilek Akçan/1971 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Ünlü kabadayı Mirza (Erol Taş) cezasını tamamlayıp hapisten çıkar. Kendisini hapse attıran polis (Orhan Günşiray) ise emekli olmuştur. Mirza bir küçük kızı, bir de kızkardeşi olan emekli polisten intikam almak için fırsat kollar.

Çıkar çıkaz emekli polisin kızkardeşini kaçıran Mirza, genç kızı, belinde silahla dolaşan bir ayyaşa (Yılmaz Güney) teslim eder. Ayyaş, genç kızı ormanlık bir kulübede saklar. Bu kısa beraberlik süresi içinde kızla adam arasında bir yakınlaşma olur.

Mirza ve adamları kızı öldürmesi için kabadayıya emir verirler. Mezar kazılır. Sonra da ayyaş, kıza ateş eder. Kızı çukura atıp üzerini toprakla örter. Mirza ve adamları gidince kabadayı toprağı kaldırıp kızı çukurdan çıkarır. Aralarında anlaşarak Mirza ve adamlarını oyuna getirmişlerdir.

Tüm aileyi ortadan kaldırmaya çalışan Mirza, bu kez de önce polisin küçük kızını, sonra da karısını kaçırtır. Ve polisi çağırırlar. Gelmediği takdirde kızıyla karısını öldüreceklerdir. Polis gider. Kızının boynunda ilmik vardır. Asılmak üzeredir. Baba koşarak boynundan tavana asılı kızını omuzlarına alır. Bu arada Mirza'nın adamları

karısına saldırırlar. Ancak polis bu saldırıyı engelleyemez. Çünkü kızı omuzlarından bıraktığı an boğulacaktır. Hain Mirza silahını çeker, polisin ayaklarına ateş eder. Yaralı polis acıyla dizlerinin üzerine çöker. Ama gene de kızını elleriyle havada tutar. Bu kez kızı tutan ellerine ateş ederler. Son anda ayyaş kabadayı yetişir. Elinde bir satır vardır. Satırla kızın iplerini koparır. Ve babası yere yığılırken kız kurtulur. Polisler haydutları kıskıvrak yakalarlar.

40. *Yarın Son Gündür* –Yılmaz Güney, Fatma Girik

Yarın Son Gündür

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Ali Yaver/O.: Yılmaz Güney, Fatma Girik, Erol Taş, Süleyman Turan, Nihat Ziyalan, Bilal İnci, Feridun Çölgeçen, Nükhet Egeli, Gökben/1971 yılında çekilmiş bir İrfan Film (İrfan Atasoy) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Mavi Çocuk (Fatma Girik) ve Kara Çocuk (Yılmaz Güney) iki arkadaştırlar. Macerayı çok severler. Günlerden bir gün, iki arkadaş girdikleri bir zengin evinde silah zoruyla ev halkıyla aralarında bir bilgi yarışması düzenler. Bu yarışmada ev sahipleri yirmibeşbin lira kaybederler. Kara Çocuk parayı ister. Zengin aile direnir, parayı vermek istemez. O sırada zengin evin iriyarı uşağı (Erol Taş) ortaya çıkar. Gangsterlere mani olmaya çalışır. Ama bu kez de Kara Çocuk ile Mavi Çocuk, yirmibeşbin lirayı alabilmek için uşağı bir süre rehin tutarlar.

Kara Çocuk parayı alamayınca uşağı bırakır. Yirmibeşbin liralık bile değeri olmadığını anlayan saf uşak, yıllardır yanında hizmet ettiği efendisine çok bozulur. Ve karısını alıp köyüne döner.

Bir dolu serüvenden sonra Kara Çocuk'la Mavi Çocuğun arasında dargınlık çıkar. Mavi Çocuk, arkadaşından bu maceralı hayatı bırakmasını istemektedir. Çünkü polis Kara Çocuğun peşindedir. İki arkadaş bir gün buluştuklarında pusuya yatan polis (Süleyman Turan) onları kıstırır. Kara Çocuk silahına sarılır. Ve çatışmada sevgili arkadaşı Mavi Çocuğun kollarında ölür.

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: Süleyman Turan, 3. Adana Film Şenliğinde (1971) "En Başarılı Yardımcı Erkek Oyuncu" ödülü aldı.

BASIN DOSYASI: Bkz. Engin Ayça, "Filmler", *Yedinci Sanat*, s.4, Haziran 1973.

41. *Acı*

Acı

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Gani Turanlı/M.: Metin Bükey/O.: Yılmaz Güney, Fatma Girik, Hayati Hamzaoğlu, Oktay Yavuz, Osman Han, Dündar Aydınlı, Mehmet Büyükgüngör, Niyazi Gökdelen, Şahin Dilbaş/1971 yılında çekilmiş bir Özleyiş Film (Nami Dilbaz) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Onbeş yıl önce elini kana bulayan Çiçek Ali'nin (Yılmaz Güney), kasabaya yaklaştıkça içini bir acı basar. Onbeş yıldır mapus damı altında yatan Çiçek Ali, Avanos dayının (Mehmet Büyükgüngör) oğlu Yasin'i öldürmüştür. Kendilerine yetecek, kendilerini geçindirecek kadar toprakları olan Avanos dayının tek oğluydu Yasin. Bütün bunlar bir hiç uğruna, kapısında çalıştığı zalim ağa Haceli'nin

(Hayati Hamzaoğlu) yüzünden olmuştur. Şimdi ise pişmandır. Onbeş yıllık mahpus hayatı onu değiştirmiştir. Şimdi gidip, kızı Zeliha'yla yaşayan ihtiyar Avanos'tan af dileyecektir. Artık sömürenden değil, sömürülenden yanadır. Ezilenin yanında, zorbalığa ise karşıdır. Ve artık kendini bağışlaması için Avanos dayının kapısında it olmaya hazırdır.

Çiçek Ali, ilkin kurbanı Yasin'in mezarını ziyaret eder. Saygıyla, pişmanlıkla eğilir mezara ve toprağın üzerine bir demet gelincik bırakır... Sonra da Avanos dayının kulübesine gider. Kızı Zeliha çamaşır yıkamakta, babası bir köşede tütün sarmaktadır. Ali, elinde valizi, sırtında ceketiyle karşılarında dikilmektedir. Şimdi boynu bükük tür... Şimdi cellat Ali, bir kurban olmuştur karşılarında. İhtiyar şok geçirir, Zeliha davranır... Avanos dayı tüm kinini kusar üzerine. Çünkü Çiçek Ali, bir kurban değil, hâlâ "gavurun dölü", "eli kanlı zalim"-dir. İhtiyar ne elini öptürür ne de bağışlar. Sonra Avanos sopayla, kızı Zeliha (Fatma Girik) tokaçla üzerine yürürler. Ali, elleri başında birbiri ardına inen darbelerle önlerinde yığılıp kalır. Ali, bağışlanmak için ölüme bile hazırdır... Sonra baba-kız, çevrelerine biriken köylülerden korkarak yaralıyı kaldırıp kulübelerine doğru taşırlar.

Çiçek Ali, başı kanlı sargılar içinde Avanos dayının kulübesinde yatarken olayı duyan Haceli Ağa şaşkındır. Ali, bunu nasıl yapar? Nasıl düşmanları olan ihtiyara gidip af diler?

Günler geçer, Ali iyileşir. Avanos dayı ile aralarındaki gerginlik artık sona ermiştir. Onlar da pişmandırlar.

Haceli ve adamları kötü emelleri için Ali'yi rahat bırakmazlar. Onu tekrar kendi yanlarına çekmek isterler. Ve Çiçek Ali, aldığı davet üzerine yüzyüze geldiği Haceli'ye şunları söyler: "Eskiden adam öldürmeyi bir marifet bilirdik. Ne zaman ki, adam öldürdük, mahpus damlarını, taş duvarları, zindanları tanıdık... Kapılarda ağlaşan kadınları, kızları, anaları gördük, anladık ki, bizim yaptığımız iş, iş değildir... Benim anladığım delikanlı, doğruluğun, mertliğin ve ekmeğin delikanlısıdır..."

Günler birbiri ardına geçer.Çiçek Ali, onlara katılmadığı için Haceli'yi kimse saymaz. Kasabadaki o eski hükmünü yitirmiştir. Ve bir sabah Haceli ve adamları Ali ile ihtiyarı pusuya düşürürler. Önce kafasını taşla ezerek öldürürler Avanos dayıyı. Sonra da Çiçek Ali'nin gözlerine toprak doldururlar. Köylüler yetişmese onu da öldüreceklerdir. Bu saldırıdan sonra gözleri görmez Çiçek Ali'nin. Kör olmuştur. Şimdi öçlerini kim alacaktır? Ama gene de Zeliha, Çiçek Ali'nin görmeyen gözlerine göz olacaktır. Eli ayağı olacaktır.

Bir sabah yoldan geçen köylüler dağlardan gelen çan sesleriyle irkilirler. Bu çan sesleri günlerce dinmez. Çiçek Ali, gözleri bağlı, Avanos dayının silahıyla dağlarda atış talimleri yapmaktadır. Zeliha, irili ufaklı çanları ağaç dallarına, kayalara koymakta, gerdiği iplere dizmektedir. Çiçek Ali, çan seslerini duyduğu yöne doğru ateş etmektedir. Çan sesleri bir işarettir... Çiçek Ali, çan seslerini günlerce dinler, alışır ve silahını ateşler...

Bir gün, Haceli üç adamıyla birlikte dağların yamacındaki bağ evini sararlar. Zeliha elinde çanlar pusuya yatar. Ali, eli tetikte Zeliha'nın işaretini beklemektedir. Düşmanlarının yerini, hedefi çanlarla gösterecektir. Zeliha, elindeki çanı adamlardan birinin üzerine atar. Adam vurulup yıkılır... Sürekli ordan oraya yer değiştiren koşan Zeliha, bu kez çanı ikinci adamın boynuna dolar, o da vurulup düşer... Haceli koşarak gelirken Zaliha saklandığı yerden çıkar. Haceli'nin bir kurşunuyla vurulur. Silah sesinin geldiği yere ateş eden Ali, Haceli'yi vurup öldürmüştür. Artık çan sesleri durmuştur. Yalnızca kayalardan aşağı yuvarlanan Çiçek Ali'nin sesi yankılanır dağlarda:

"Zelha... Zelhaaa!"...

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: *Acı*, 3. Adana Film Şenliğinde (1971) "En Başarılı 2. Film", Metin Bükey "En Başarılı Müzik", Yılmaz Güney "En Başarılı Erkek Oyuncu" ve Fatma Girik "En Başarılı Kadın Oyuncu" ödüllerini kazandılar.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Atilla Dorsay, "Türk usulü Western: *Acı*", *Cumhuriyet*, 15 Şubat 1972; Refik Sönmezsoy, "Haftanın Filmleri: *Acı*", *Tercüman*, [illegible] 1972; Kemal Özer, "Acının Çanları", *Yeni A*, s.1, Nisan 1972; Mehmet

Ergün, *Bir Sinemacı ve Anlatıcı Olarak Yılmaz Güney*, sh. 137-140, Doğrultu Yayınları, Ocak 1978; "Yılmaz Güney'le Konuşma", *Yedinci Sanat*, s.19, Ekim-Kasım 1974; Mesut Uçakan, *Türk Sinemasında İdeoloji*, sh. 99, Düşünce Yayınları 2, 1977; Yılmaz Güney, *Acı*, Güney Filmcilik Senaryo Dizisi, 8 Ocak 1977.

NOTLAR: Oyuncu Fatma Girik'in şarkıcı olarak çalışacağı gazinoya yetişmek zorunda olması nedeniyle, Yılmaz Güney filmi 14 günde çekmek zorunda kaldı.

Ağıt

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Gani Turanlı/M.: Arif Erkin/O.: Yılmaz Güney, Hayati Hamzaoğlu, Selmin Hürmeniç, Bilal İnci, Atilla Olgaç, Yusuf Koç, Şahin Dilbaz, Nizam Ergüder/1971 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Çobanoğlu (Yılmaz Güney), saçları eşek traşlı, yanık yüzlü, suskun bir kaçakçıdır. O yörede "beyaz donlular" adıyla anılan kaçakçı çetesinin reisidir. Elinde mavzer, dört adamıyla birlikte dağlarda, mağaralarda yaşar. Sürekli jandarma takibinde kaçak bir yaşam süren Çobanoğlu, yörenin hatırı sayılır tüccarlarından Nizamettin Bey'le bir mal teslimi için anlaşırlar. İncesu bölgesine dört teneke afyon götürülecektir. Bu işe karşılık olarak da adam başı ikiyüz lira, bir külot pantalon, çizgili bir mintan, iki kilo sabun ve on paket tütün alacaklardır. Çobanoğlu adamlarıyla yola çıktığında Sarı Veli adlı biri yöredeki başka bir kaçakçı çetesine durumu haber verir. Çobanoğlu ve adamları tuzağa düşürülür; Çobanoğlu, baskıncıları geriye püskürtür, ama bu çatışmada böğründen bir kurşun yarası almıştır. Bu nedenle sürekli kan kaybeder. Adamları, yakın köylerden bir kadın doktoru (Selmin Hürmeniç) kaçırırlar. Doktor kadın, dağlık yörede kurşunu çıkarırken Çobanoğlu'nun acılı sesi duyulmasın diye hep

birlikte türkü söyler adamları. Çobanoğlu iyileşir ve ayağa kalktıktan sonra da ihbarcı, kancık Sarı Veli'den öcünü alır. Bu kez bir başka ihbarcı çıkar ortaya. Ve ihbarcı Ramazan'ın peşine düşüp iz sürer Çobanoğlu. Uzun bir takipten sonra Ramazan'ı bir mağaranın kovu-

42. *Ağıt*

ğunda kıstırır. Ancak mağaranın içi karanlıktır. Çobanoğlu dışarıdan tuttuğu aynayla güneş ışığını mağaraya yansıtır. Ecel terleri döken Ramazan'ı gören Çobanoğlu, silahını ateşler. Öcünü almıştır...

Çobanoğlu çatışmalardan birinde son iki adamını da yitirince tek başına kalmıştır dağlarda. Artık dağlar haramdır ona.. Birden doktor hanımı anımsayan Çobanoğlu, köye iner. Doktor hanımı bulur. "Kusura bakma, veda etmeye geldim. Bizi yanlış anlama. Sana düşkünlüğümüz kara kaşın, kara gözün için değil. Biz ilk defa insan kıymeti bilen birini görmüşüz" der ve gider. Beyez donlu "son eşkiya", gözün alabildiğine uzayan boş düzlükte yürürken bir silah sesiyle irkilir. Sonra düşer... Sürünerek kaçmaya uğraşır... Bir kurşun daha... Ve Çobanoğlu'nun sonudur bu.

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: 3. Adana Film Şenliği'nde (1971) *Ağıt*, "En Başarılı Film" seçildi. Yılmaz Güney "En Başarılı Yönetmen" ve "En Başarılı Senarist" ve "En Başarılı Erkek Oyuncu" ödülü kazandı. Ayrıca Gani Turanlı, "En Başarılı Görüntü Yönetmeni" seçildi; Venedik Film Şenliğinde (1972) ilk on film arasına girdi; Türk Sinema Derneğinin, sinema yazarları arasında düzenlediği 1971-72 yılının en iyi on film soruşturmasında "En İyi Film" seçildi; *Milliyet Gazetesi*nin düzenlediği açık oturumda *Ağıt*'ın özellikle Venedik Film Şenliğinde elemeyi kazanıp ilk on film arasına girmesi nedeniyle Yılmaz Güney yılın sanatçısı seçildi (Bkz.: *Milliyet Sanat*, s.14,5 Ocak 1973); *Yedinci Sanat* Dergisi'nin düzenlediği "Konusuyla, Anlatımıyla, Oyun Düzeniyle Ulusal Nitelikler Taşıyan Bütün Zamanların (1914-1972) En İyi On Türk Filmi" soruşturmasında 7.nci oldu.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Atilla Dorsay, "Bir Sinemacının Yükselişi: *Ağıt*", *Cumhuriyet*, 14.1.1972; Burçak Evren, *Yeni Ortam*, 31 Mayıs 1972; Kami Suveren, *Son Havadis*, 19 Ocak 1972; Refik Sönmezsoy, *Tercüman*, Ocak 1972; *Ses*, Ocak 1972; Agâh Özgüç, *Türk Sineması Sansür Dosyası*, sh. 35-36, Koza Yayınları 1976; *Ağıt*, Senaryo Dizisi 6, Güney Yayınları 1976; Mehmet Ergün, *Bir Sinemacı ve Anlatıcı Olarak Yılmaz Güney*, sh. 133-137 Doğrultu Yayınları 1978.

Vurguncular

Y. ve. S.: Yılmaz Güney/G.y.: Gani Turanlı/O.: Yılmaz Güney, Fikret Hakan, Orhan Günşiray, Nazan Şoray, Hayati Hamzaoğlu, Bilal İnci, Muzaffer Tema, Hüseyin Zan, Feridun Çölgeçen, Danyal Topatan, Tarık Şimşek, Melek Görgün, Figen Han, Yılmaz Türkoğlu/1971 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: İki kader arkadaşı olan Cesi (Yılmaz Güney) ile Kont (Fikret Hakan), İstanbul'u paylaşmak isteyen vurguncu gangster çetelerine karşı amansız bir savaş vermektedirler. Altın kalpli, yürekli ve de daima zayıfların yanında olan iki arkadaş, vurgunculardan aldıkları paraları fakir halka paylaştırırlar. Gecekondu mahallesinde yaşayan çocuklara okul malzemesi dağıtırlar.

Cesi ile Kont ayırdıkları paraların bir bölümünü de fakir ve kör bir kızın gözlerini açtırmak için kullanacaklardır. Ne var ki, iki arkadaşa düşman olan vurguncular kör kızı ve erkek kardeşini öldürürler. Kont ile Cesi'nin cenaze törenine geleceklerini bildirdiklerinden mezarlıkta pusu kurarlar. Amaçları ikisini de ortadan kaldırıp beladan kurtulmaktır. Cenazeye tüm gangsterler katılır. Cesi ile Kont tabutların içine girip saklanırlar. Tabutlar mezarlıkta yere indirildiği sıra iki arkadaş silahlarıyla ortaya çıkar. Mezarlıkta kanlı bir çatışma başlar.

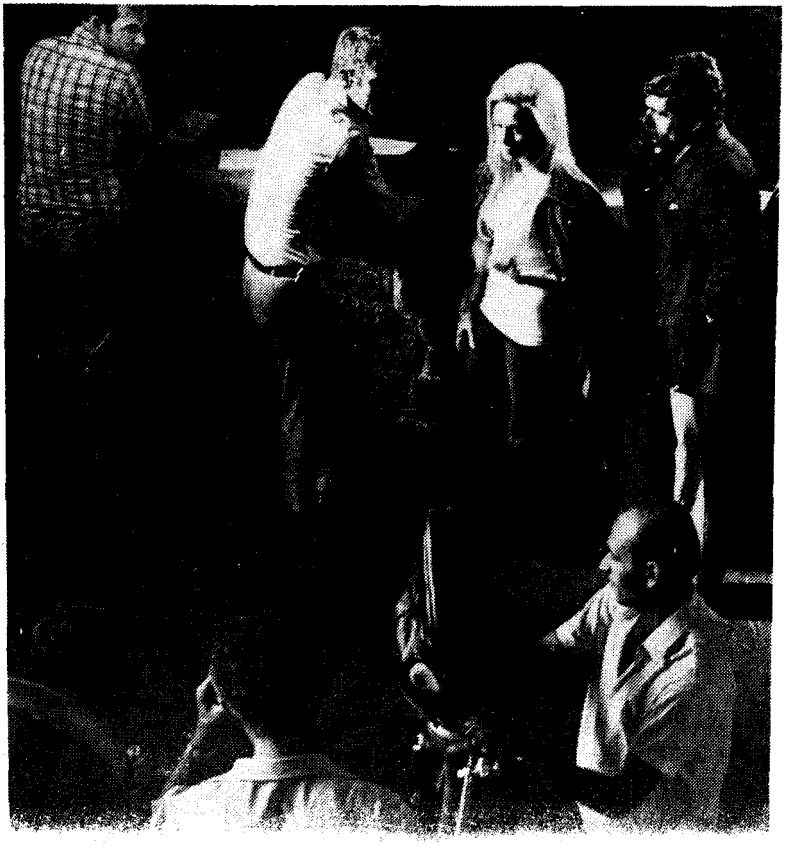
Bir süre sonra başka bir yerde pusu kuran vurguncular Kont'u öldürürler. Cesi, yıllardır omuz omuza birlikte savaş verdikleri sevgili arkadaşının intikamını alacağına yemin eder. Ve hepsini teker teker temizler.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Halit Refiğ, *Ulusal Sinema Kavgası*, sh. 155-156, Hareket Yayınları, Ekim 1972; Salih Gökmek, *Bugünkü Türk Sineması*, sh. 127-128, Fetih Yayınları 1973.

Umutsuzlar

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Gani Turanlı/M.: Yalçın Tura/O.: Yılmaz Güney, Filiz Akın, Hayati Hamzaoğlu, Nihat Ziyalan, Memduh Ün, Kazım Kartal, Tuncer Necmioğlu, Mehmet Büyükgüngör, Şükriye Atav, Ceyda Karahan, Yeşim Tan, Refik Kemal Arduman/1971 yılında çekilmiş bir Akün Film (İrfan Ünal) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Bir türlü müziğe ve oyuna uyum sağlayamayan Çiğdem (Filiz Akın), sürekli Fırat'ı (Yılmaz Güney) düşünmektedir. Yönetmenin sesini bile duyamayacak kadar dalgındır. Çiğdem bir balerindir. Makyaj odasında, bale salonunda düşlediği Fırat ise bir gangster... Gerçekte ayrı dünyaların insanlarıdırlar, ama yüreklerindeki

sevgi birdir. Ve Çiğdem'i asıl düşündüren Fırat'ın silahıdır. Onu korkutan Fırat'ın ölüm haberidir. Fırat, silah ve Çiğdem üçü içiçe nasıl yaşayacaklardır?

"Beni silahın kadar sevseydin bugün dizinin dibinde olurdum. Beni silahın kadar sevseydin bir yuvamız, çocuklarımız olurdu" diyen Çiğdem, Fırat'a boşuna yalvarır durur. Gerçekte Fırat, sevgiden ve Çiğdem'den yanadır. Çünkü yaşamının bir bölümünü mahpus damlarında, sürgünlerde geçiren, arkadaş uğruna vuran ve vurulan Fırat, ilk kez sevmiştir. Ne var ki, omuz omuza birlikte vuruştuğu arkadaşlarına göre bir kabadayının sevmesi hatadır. Ve Fırat, sevmekle, birlikte olduğu arkadaşlarını düşmanlarının önünde küçük düşürmüştür. Kadın uğruna yanlış işler yapmıştır.

Şimdi genç kabadayının önünde iki yol vardır. Ya Çiğdem'i terkedip işine dört elle sarılacak ya da arkadaşlarını bırakıp sevgilisiyle gidecektir. İkinci yolu seçtiği takdirde kellesi namlunun ucundadır. Çünkü onu yaşatmayacaklardır.

Fırat, bir gece Çiğdem'in evindedir. Pencereden dışarıya bakar. Ev düşmanları ve arkadaşları tarafından sarılmıştır. Ve Çiğdem'e dönüp sorar: "Silahımı bırakırsam seni çok sevdiğime inanacak mısın?"

Fırat, silahını Çiğdem'e teslim edip dışarıya çıkar. Çiğdem mutludur. Kısa bir süre sonra dışarıdan silah seslerini duyar. Pencereye koştuğunda Fırat'ın yerde kıvrılmış yattığını görür. Çiğdem, bir elinde Fırat'ın silahı, bir elinde bir bebe ceketi, olduğu yerde yığılır kalır.. Fırat, gerçekte Çiğdem'i değil "ölüm"ü seçmiştir.

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: *Umutsuzlar*, 3. Adana Film Şenliğinde (1971) "En Başarılı 3. Film" ve Gani Turanlı "En Başarılı Görüntü Yönetmeni" ödüllerini kazandılar.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Salih Gökmen, *Bugünkü Türk Sineması*, sh.: 128-130 Fetih Yayınları 1973; Agâh Özgüç, *Neden Yılmaz Güney?*, Göl Yayınları Eylül 1976; Yılmaz Güney, *Umutsuzlar*, Güney Filmcilik Senaryo Dizisi 3, Aralık 1975.

Baba

Y. ve S.: Yılmaz Güney (Bekir Yıldız'ın "Üç Yoldaş" *adlı öyküsünden)/G.y.: Gani Turanlı/M.: Metin Bükey/O.: Yılmaz Güney, Müşerref Tezcan, Kuzey Vargın, Yıldırım Önal, Erden Sonku, Nedret Güvenç, Nimet Tezel, Feridun Çölgeçen, Mehmet Büyükgüngör, Aytaç Arman, Yeşim Tan, Muammer Gözalan, Güven Şengil, Fait Coşkun, Osman Han, Ali Seyhan, Mehmet Yağmur, Mustafa Yavuz, Ahmet Karaca, Cemal Tezen, Oktay Demiriş, Saliha Demiriş/1971 yılında çekilmiş bir Akün Film (İrfan Ünal) yapımı/R.*

ÖYKÜSÜ: Yaşlı anası, karısı, iki çocuğu ve bir de motorlu bir kayığı vardır Cemal'in (Yılmaz Güney). Eski bir yalının bahçesindeki kulübede ailesiyle birlikte yaşamını sürdüren Cemal'in tüm umudu Almanya'dadır. Ve sürekli Almanya'yı düşler. Eğer Almanya'ya işçi olarak gitmeyi başarabilirse, oğluna bir mandolin, kızına da pilli bebek getirecektir.

Cemal, o sabah sırtında ütülü elbisesi, sevinçle evden çıkar. Sağlam raporu almak için İş ve İşçi Bulma Kurumunun muayene salonunda sırasını bekler. Ne var ki, Alman doktorun muayenesinden sonra hemşire "siz gidemeyeceksiniz, dişleriniz eksik" deyince Cemal' in tüm hayalleri yıkılır. Yazık ki, söz verdiği mandolini, konuşan bebeği getiremeyecektir...

Kaderine lanet eden Cemal, bir gün patronu olan yalının sahibi tarafından çağrılır. "Hayırdır" der gider Cemal. Patronun oğlu Koray (Kuzey Vargın), bir pavyonda adam öldürmüştür. Patronu bir teklifte bulunur: "Suçu üstüne alırsan, senin, ailenin, çocuklarının bütün ihti-

yaçlarını karşılarım. Hapishanede aslanlar gibi bakarım sana. Cezanı bitirdiğin gün de, 200 bin lira para veririm. Bir düşün, ha Almanya'ya gitmişsin, ha hapishaneye..."

Evi, çocukları, karısı, ihtiyar anası ve bir mandolinle bir konuşan bebek gelir gözlerinin önüne Cemal'in. Kayıkçı durumu karısına ve annesine anlatır. Çocuklarına da Almanya'ya gideceğini söyleyip veda eder. Demir parmaklıklar arasında yeni bir yaşam başlamıştır... Cemal, 24 yıl ağır hapse nasıl dayanacaktır?

44. *Baba*

Zamanla karısının mahpushanedeki ziyaretleri kesilir, çocuklarını göremez. Ancak arkadaşı Arap Mithat cezasını tamamlayıp özgürlüğüne kavuşunca öğrenir dışarda olanları. Yalıda temizlik yapan karısına Koray tecavüz etmiştir. Barındıkları yalı satılmış, aile dağılmıştır...

Cemal günü dolduğunda çıkar hapisten. Arkadaşlarının götürdüğü bir kumarhanede oğlu Ali'yi (Aytaç Arman) görür. Oğlu bir kumarbaz olmuştur. Üstelik, can düşmanları Koray'ın emrindedir. Ali hâlâ Almanya'da olduğunu sandığı babasını tanımaz. Cemal, bir

başka acıyı da kızını bir randevuevinde bulduğunda yaşar. Kızını oradan çıkarıp arkadaşlarına teslim ettikten sonra bir silah ister. Cemal, kumarhaneye gidip yalvarmalarına aldırmadan Koray'ı vurur. Aynı anda odaya giren oğlu Ali de patronunu korumak için bilmeden babasına ateş eder... Tam o anda da babasını tanır... Yıllar önceki iki küçük çocuğunun ağlayışlarını düşleyen babasının başında dövünüp durur...

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: *Baba*, 4. Adana Film Şenliğinde (1972) "En Başarılı Film" seçildi, Yılmaz Güney'e de "En Başarılı Erkek Oyuncu" ödülü verildi (Bkz.: *Cumhuriyet* 29 Eylül 1972). Ne var ki, sonuçlar kamuoyuna duyurulduktan bir gün sonra geri alındı (bkz.: *Cumhuriyet* 30 Eylül 1972). *Baba*'nın ödülü *Kara Doğan* adlı filme, Güney'in ödülü de *Yaralı Kurt*'taki oyunuyla Cüneyt Arkın'a verildi. Olay basında çeşitli tepkilere yol açarken Cüneyt Arkın, ödülü reddetti. Ve Uşak CHP Milletvekili Adil Turan, olayı bir soru önergesiyle Millet Meclisine getirdi.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Burhan Felek (*Milliyet*); Abdi İpekçi (*Milliyet);* Rauf Tamer (*Tercüman*); Nezih Coş (*Yeni Ortam*); Turan Aksoy (*Günaydın*); Emil Galip Sandalcı "Festival'in Büyük Jürisi", *Yeni Ortam* ,2 Ekim 1972; Oktay Akbal, "Evet Hayır", *Cumhuriyet* 2 Ekim 1972; Sadun Tanju, "*Baba* ve Yeşil Devrim", *Cumhuriyet 2* Ekim 1972; Atilla Dorsay, "Altın Kozaya Düşen Leke", *Cumhuriyet* 1 Ekim 1972; Ahmet Kabaklı, *Tercüman* 1972; Turhan Gürkan, "Altın Koza Festivali İçin Soruşturma", Cumhuriyet 11 Ekim 1972; Refik Erduran (*Milliyet*); "Ödülü *Baba*'ya Veremediler", *Tiyatro 72*, s. 9, Ekim 1972; "*Baba*'nın Başına Gelenler", *Toplum*, s. 27, 6 Ekim 1972; Atilla Dorsay, "Sinemacının Yükselişi–Kötüyü Bir Tarafa İten Adam", *Cumhuriyet* 14.1.1972; Aydın Sayman, "Haftanın Filmleri", *Milliyet Sanat*, Ocak 1972; Yılmaz Güney, *Baba*, Senaryo Dizisi 8, Güney Filmcilik Yayınları, Aralık 1976; Oğuz Makal, "*Baba:* Yılmaz Güney", *Gerçek Sinema,* s. 3, Aralık 1973; "*Baba*", *Milliyet Sanat*, s.5, 27 Ekim 1972.

NOTLAR: Filmin ikinci yarısı, yapımcı İrfan Ünal'ın baskısıyla çekildi (Bkz. Nezih Coş, Engin Ayça, "Yılmaz Güney'le Konuşma", *Yedinci Sanat*, s. 19, Ekim-Kasım 1974).

Sahtekar

Y.: Ertem Göreç/S.: Volkan Kayhan/G.y.: Orhan Kapkı/Yılmaz Güney, Sevda Karaca, Birtane Altınel (Güngör), Yıldırım Önal, Süha Doğan, Atıf Kaptan, Renan Fosforoğlu, Mümtaz Eren, Eriş Akman, Mustafa Alabora, Yeşim Yükselen, Diler Saraç, Müşerref Çapın/1972 yılında çekilmiş bir Birlik Film (Müfit İlkiz) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Bir soyguncu çetesi, yeni bir soygun planı için toplanır. Bu kez soygunun yapılacağı yer, özel bir mankenlik ve zerafet okuludur. Okulda öksüz çocuklar adına bir defile düzenlenecek ve o gece manken kızlar, Topkapı müzesinden alınacak tarihi giysileri ve çok kıymetli ziynet eşyalarını teşhir edeceklerdir. Yapılan plana göre kıymeti milyonları aşan bu mücevherlere el konulacaktır.

Soyguncu çetesinin reisi (Yıldırım Önal), bu işin beyni olarak çevresinde Kol adıyla tanınan Bülent Akif'i (Yılmaz Güney) görevlendirir. Kültürlü ve kibar bir soyguncudur Bülent. Sahte belgelerle tarih öğretmeni olarak okulda göreve başlar. Sonra da okulun yakınlarında yaşlı bir kadının evini pansiyon olarak kiralar. Yaşlı kadının bir kauçuk fabrikasında muhasebecilik yapan yeğeni Fatma (Birtane Altınel), sempatik, güler yüzlü kiracısıyla ilgilenmekte, ona yardımcı olmak amacıyla sanat tarihi kitaplarından özetler çıkarmaktadır.

Bülent, göreve başladığı okulda öğrencileriyle önce çatışır, sonra da sempatik yaklaşımlarıyla onlarla güzel bir diyalog kurar. Öğrencilerinden, zengin bir işadamının kızı olan Serpil (Sevda Karaca) ile ister istemez duygusal bir ilişkiye girer. Çünkü Serpil, genç adama aşıktır. Buluşurlar, dansederler, birlikte olurlar.

45. *Sahtekar* -Yılmaz Güney, Birtane Güngör

Bu arada kaldığı pansiyonun sahibi yaşlı kadın, yeğeni Fatma'yı Bülent'le evlendirme hayali içindedir. Çünkü, Fatma da Bülent'e aşıktır. Bülent, çevresinde okul maaşıyla geçinen bir öğretmen havası içinde yaşamını sürdürürken kimsesizliği nedeniyle ilgi duyduğu Fatma'ya hediyeler alır. Genç adam gerçekte bir duygu çıkmazı içindedir.

Okulda defilenin yapılacağı gece Bülent, bir soyguncu arkadaşıyla (Süha Doğan) birlikte sahnenin altına dinamit yerleştirir. Topkapı müzesinden tarihi giysiler ve mücevherler bir minibüsle, silahlı muhafızların korunması altında getirilmiş, manken kızlar sahnede gösteriye başlamışlardır. Okulun salonu tıklım tıklım doludur.

Bülent, bir ara küçük çocukların sahneye çıkarıldığını dehşetle görür. Ve birden paniğe kapılır. Biraz sonra sahne havaya uçurulacaktır. O çok sevdiği, top oynadığı, gün boyu şakalaştığı, saçlarını okşadığı çocukların öldürülmesine yüreği razı değildir. Ölecekse kendi ölmelidir.

Birden bağıra bağıra koşar. Kalabalığın içinden sahneye fırlar, çocukları aşağıya indirir. Sonra da sahnenin altına girip iki dinamit lokumunun tellerini koparır. Ancak üçüncüsünü yetişemez. Büyük bir patlamayla genç adam paramparça olur...

Zavallılar

Y.ve S.: Yılmaz Güney, Atıf Yılmaz/G.y.: Gani Turanlı, Kenan Ormanlar/M.: Şanar Yurdatapan, Atilla Özdemiroğlu/O.: Yılmaz Güney, Yıldırım Önal, Güven Şengil, Seden Kızıltunç, Göktürk Demirezen, Kamuran Usluer, Hülya Şengül, Mehmet Şahiner, Nuran Aksoy, Birtane Güngör/1974 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

46. *Zavallılar* –Yılmaz Güney, Güven Şengil, Yıldırım Önal

ÖYKÜSÜ: Abuzer (Yılmaz Güney), Hacı (Yıldırım Önal) ve Arap (Güven Şengil), bir hapishanenin sağır duvarları arasında dost olan üç arkadaştır. Üçü de çeşitli suçlardan hüküm giymişlerdir.

Abuzer'in durumunda gerçek suçlu babasıdır. Ve her şey Abuzer'in çocukluğunda meydana gelen olaylarla başlamıştır. Üvey baba, küçük Abuzer'i para karşılığında bir adama satmış, adam, Abuzer'i almak için eve geldiğinde annesi ekmek bıçağıyla ona saldırırarak öldürürmüştür. Sekiz yıla mahkum olan annesi mapus damı altına girince, Abuzer'in de hırsızlık yapmaktan başka çaresi kalmamıştır.

Arap ise, evlenmek için sevdiği kızı kaçırmıştır. Bir han inşaatında bekçilik yapan Arap, patronundan alacağı emeğinin karşığıyla düğün yapacak, evlenecektir. Ama patronu Arap'ın parasını vermemiş, üstelik adamlarına dövdürüp dışarıya attırmıştır. Arap isyan etmiş, patronunu yumruklamış, sonra da kasadan, çalıştığı beş aylığının karşılığını alıp kaçmıştır.

Ya Hacı'nın suçu nedir? Hacı, randevuevlerinin bulunduğu sokaklarda Amerikan sigarası satarak hayatını kazandığı sıralarda bu fahişelerden (Seden Kızıltunç) birine aşık olmuştur. Ama fahişe Naciye'nin Camgöz denilen belalı bir sevgilisi vardır. Hacı, Naciye yüzünden Camgöz'le dövüşmüş, onu bir odun darbesiyle yere yıkmıştır. Olaydan sonra Hacı, sokağın kabadayısı olmuştur. Ve düşlerinde yaşattığı kadınla birlikte olmayı başarmıştır. Bir süre sonra Hacı, Camgöz ve adamları tarafından pusuya düşürülmüş, ağzı burnu kırılıncaya kadar dayak yemiştir.

Daha sonra Hacı, Naciye'yi rakibi Camgöz'le görünce gözleri dolu dolu bıçağını çekmiş, Camgöz kaçarken , Hacı bıçağını Naciye'ye defalarca sapmıştır...

İşte üç ayrı suçtan yatan üç arkadaş, cezaları bittiğinde hapishaneden çıkmak istemezler. Çünkü, dışarıda kimseleri yoktur. Ama buna zorunludurlar. Üç hapishane arkadaşı parklarda avare avare dolaşırlarken Abuzer, gençlik günlerini anımsar. Bir lunaparkta çalıştığı sıralar tanıdığı kızı, Fidan'ı görür düşlerinde. Geçmişi yaşar...

Aç susuz dolaşan, yatacak yerleri olmayan üç arkadaş, son çare olarak surlarda eski dostlarından Muhlis'i ararlar. Surların içinde, duvar diplerinde esrarkeşler, ispirtocular vardır, ama Muhlis yoktur. Karınlarını doyurmak için bir lokantaya girip yemek yerler. Paraları olmadığı için Hacı ve Arap, Abuzer'i orada bırakıp hela aradığından sıvışırlar. Abuzer yakalanır... Komiser karakolda Abuzer'i bağışlar. Nereye gideceğini bilemeyen Abuzer için yaşam değişmez, çünkü gene yalnız, gene açtır...

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: 12. Antalya Film Şenliği'nde (1975) "En Başarılı Üçüncü Film" ödülü kazandı. Ve Seden Kızıltunç "En Başarılı Yardımcı Kadın Oyuncu" seçildi; 1975 yılında Sinematek Derneğinin sinema yazarları arasında düzenlediği mevsimin en iyi filmleri soruşturmasında üçüncü oldu.

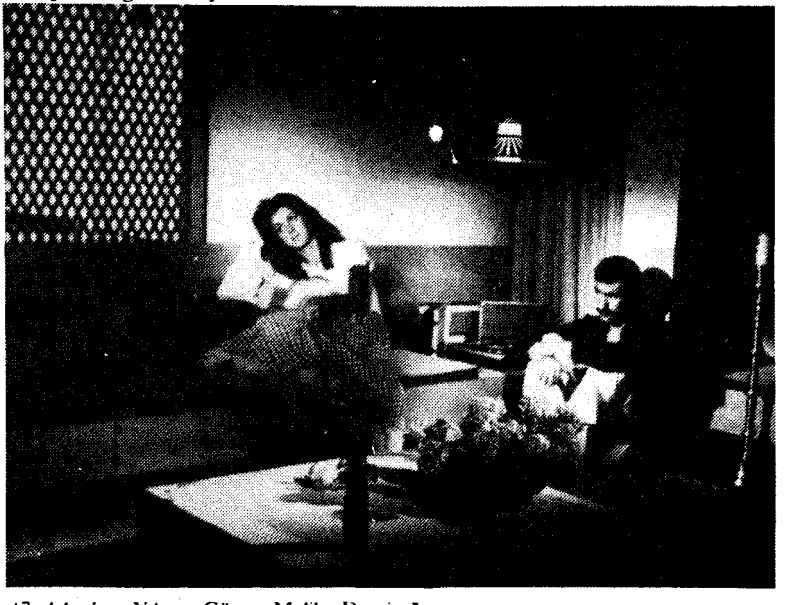
Arkadaş

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: Çetin Tunca/M.: Şanar Yurdatapan, Atilla Özdemiroğlu/O.: Yılmaz Güney, Melike Demirağ, Kerim Afşar, Azra Balkan, Semra Özdamar, Ahu Tuğba, Civan Canova, Nizam Ergüden, Yusuf Tunalıoğlu, Özden Yüce/1974 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Dünün yoksul öğrencisi Cemil (Kerim Afşar), sınıf atlayıp zengin bir işadamı olmuştur. Yaşamını bir deniz kentinin en lüks evlerinin birinde, herkesin hayran olduğu karısı Necibe (Azra Balkan) ve incecik fidan gibi, içine kapanık 18 yaşındaki baldızı Melike (Melike Demirağ) ile sürdüür. Cemil, ilk gençlik yıllarının can arkadaşı Azem'le (Yılmaz Güney) buluşacaktır. Okulu bitirdikten sonra

yolları ayrılıp Anadolu'ya giden Azem, yıllık iznini geçirmek için İstanbul'a gelmiş ve ilk işi yıllardır görmediği arkadaşı Cemil'i aramak olmuştur. Buluştuklarında birlikte gittikleri Çiçek Pasajı, Sulukule ve lüks bir randevuevi... İstanbul, eski İstanbul değildir... Cemil de eski Cemil değildir. Yaşamı zengin olduktan sonra değişmiştir.

Azem, arkadaşı Cemil'in deniz kentteki görkemli evinde kalır. Ne var ki Necibe, bir yabancının evlerinde kalmasına karşıdır. Ama Cemil, Azem'i savunur. Çevredeki erkeklerden çok farklı bir kişiliğe sahip olduğunu söyler.

17. *Arkadaş* –Yılmaz Güney, Melike Demirağ

Necibe, evli olmasına karşılık şuh ve her günaha açık, yozlaşmış bir kadındır. Amacı sadece yaşadığı çevrede güzel görünmek için terzisine, kuaförüne gitmek ve Cemil'i başkalarıyla aldatmaktır. Kumar partilerinin, iğrenç dedikoduların yaygın olduğu bu çevrede Azem, sadece Melike ile ilgilenir. Bir duygu çıkmazı içinde olan Melike, Azem'i gizlice sevmektedir. Bu güzel, sevecenlikle taşan ilişki sürüp giderken Necibe, kocasının yanında bile çekinmeden Azem'i

bakışlarıyla, şehvetli göz süzmeleriyle adeta yer.. Azem, sonunda dayanamaz. Sınıf değiştirmenin sarhoşluğu içinde çürüyen çürümekte olan Cemil'e gerçeği haykırır. Cemil, kendisini uyaran arkadaşı Azemi'i tekmeler... Cemil, kendini kaybetmiştir.

Azem'in izni bitmiştir. Gitmeye hazırlanır. Ama, bu kokuşmuş çevrede, öz değerlerini koruyabilmeyi başaran Melike'yi bırakıp nasıl gidecektir? Azem, eşyalarını toplarken, Melike sessizce ağlar. Necibe ise, düzenlerini bozan Azem'e büyük bir kinle bakar. Ve sonra da Azem'in yüzünde bir tokat patlar.Azem, denizkenti terkederken bir silah sesi duyulur. Ölen ya da intihar eden kimdir? Cemil midir?

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: 12. Antalya Film Şenliğinde (1975) "En Başarılı İkinci Film" seçildi. Şanar Yurdatapan ile Atilla Özdemiroğlu "En Başarılı Özgün Müzik" ödüllerini kazandı; Sinematek Derneğinin düzenlediği mevsimin en iyi filmleri soruşturmasında birinci oldu; Yarımca TV Sanat Festivalinde ödül aldı; *Yeni Sinema* dergisi adına düzenlenip 1970-1980 yıllarını kapsayan en iyi on Türk filmi soruşturmasında 194 puanla 3.üncü seçildi (Bkz.: *Yeni Sinema*, 31-32, 1980).

BASIN DOSYASI: Bkz.: Onat Kutlar, *Milliyet Sanat*, 106. 15 Kasım 1974; Taylan Altuğ, Onat Kutlar, Uğur Mumcu, Hıncal Uluç, Kerim Afşar, "Yılmaz Güney'in *Arkadaş*'ı Tartışıldı", *Milliyet Sanat*, s. 114, 10 Ocak 1975; Erman Şener, *Hey*, s. 27, Kasım 1974; Atilla Dorsay, *Cumhuriyet*, 13 Kasım 1974; Mehmet Ergün, *Bir Sinemacı ve Anlatıcı Olarak Yılmaz Güney*, sh. 140-160, Doğrultu Yayınları 1978; Mesut Uçakan, *Türk Sinemasında İdeoloji*, sh. 101-105, Düşünce Yayınları 1977; Taylan Altuğ, "Bireysel Mitostan Devrimcilik Mistifikasyonuna", *Türkiye Defteri*, s. 14, Aralık 1974; Onat Kutlar, "*Arkadaş* Filmi ve Bazı Yanılgılar Üzerine", *Militan*, s.1, 1 Ocak 1975; "Yılmaz Güney *Arkadaş*'ı Anlatıyor", *Yedinci Sanat*, s. 18, Eylül 1979; *Arkadaş*, Senaryo Dizisi 2, 1975; Nijat Özön, *Sinema Uygulayımı - Sanatı-Tarihi*, sh. 388-389, Hil Yayınları 1985.

NOTLAR: 1974 yılında *Arkadaş*, İstanbul bölgesi sinemalarında gişe rekoru kırdı. *Köyden İndim Şehire*, aynı yıl 675.000 gibi büyük bir hasılat elde ederken Güney'in filmi 1 milyon 200 bin liralık bir tırmanışa geçti.

Endişe

Y.: Şerif Gören/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Kenan Ormanlar/M.: Atilla Özdemiroğlu, Şanar Yurdatapan/O.: Erkan Yücel, Kamuran Usluer, Adem Tolay, Emel Mesçi, Nizam Ergüden, Mehmet Eken, İnsel Ardan, Yaşar Gökoğlu, Ahmet Bayrak/1974 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Cevher (Erkan Yücel), yaşam umudunu pamuğa bağlayan bir tarım işçisidir. Karısı, kızı, oğlu, kızkardeşi ve eniştesi ile birlikte Çukurova'ya inip pamuk tarlalarında çalışacaklardır. Çiftçibaşının (Nizam Ergüden) Cevher'in kızı Beyaz'da (İnsel Ardan) gözü vardır. Beyaz'ı ne pahasına olursa olsun kendine karı yapmaya kararlıdır. Cevher ise direnir. gönderdiği elçiye "hayır" der. Çiftçibaşı, Beyaz için 15 bin lira başlık parası vermeye hazırdır. Eğer Beyaz'ı verirse kan borcu da ödenecektir. Çünkü Cevher'in geçmişte bir kan davası vardır. Kan davalılar Cevher'den "ya para ya da kan" istemişler ve Cevher'e belli bir süre tanımışlardır.

Yaşlı ve aynı zamanda evli olan çiftçibaşına kız vermek elbette caiz değildir. Ama Cevher, bir yandan kan borcunu, bir yandan da kızı Beyaz'ı düşünür. Çaresizdir... Bu arada pamuk işi giderek verimsiz bir hale gelir. Çünkü tarlaya makine girmiştir. Makine, on ırgatın bir gün boyu toplayacağı pamuğu bir anda toplamaktadır.Ve durum ırgatlar açısından kötüdür.

Bu ara bazı kişiler ırgatlara bildiri dağıtırlar. Amaçları onları biraraya getirmek, güçlendirmektir. Çünkü ırgatlar, ağa tarafından sö-

mürülür. Birleştikleri zaman haklarını alacaklardır. Ve ırgatlar birkaç gün işi bırakırlar. Ağaya karşı çıkarlar. Tarlalarda huzursuzluk artar. Herkes tedirgindir. Çünkü ırgatlar, pamuk toplama fiyatları konusunda Ağa ile bir türlü uzlaşamazlar. Direnen, çalışmayan işçiler yüzünden Ağa da huzursuzdur. Elçi de ırgatları kandıramaz, grev sürüp gider.

48. *Endişe* –Erkan Yücel, Aden Tolay, Kamuran Usluer

Kan borçlusu Cevher'i ise pamuk toplamadığı için bir korku salmıştır. Kan davalı hasımlarının Çukurova'ya indiğini görünce Cevher dayanamaz. Karısıyla tarlaya inip pamuk toplar. Cevher, grevci ırgatların acı bakışları altında deli gibi çalışır. Sanki bütün kozaları yutmak isteyen bir hali vardır. Kancıların gelmesine ise yalnızca üç gün kalmıştır. Geceleri de karısının tuttuğu fener ışığı altında çalışmasını sürdürür. Ağa, önceleri Cevher'in bu kahramanlığına sevinir. Ardından diğer ırgatların da tarlaya ineceğini düşünür. Oysa Cevher'in bu grev kırıcılığı tüm ırgatları öfkelendirir. Bir gece sabaha dek tarlada çalışan Cevher, uyuya kalır. Karısı gelip bir acı haber verir. Beyaz,

ırgatlardan Sino (Yaşar Gökoğlu) ile kaçmıştır. Cevher çıldırır gibi olur. Şimdi çiftçibaşına verecek kızı da yoktur, kancılara verecek para da... Cevher, bir anda karşısında kancıları görür. Cevher kaçar, adamlar kovalar. Artık kurtuluş yoktur. Ve kancılar tabancalarını çekip Cevher'i vururlar...

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: 12. Antalya Film Şenliği'nde (1975) "En Başarılı Film" seçildi. Şerif Gören "En Başarılı Yönetmen", Yılmaz Güney "En Başarılı Senarist", Kenan Ormanlar "En Başarılı Görüntü Yönetmeni" ve Erkan Yücel de "En Başarılı Erkek Oyuncu" ödülleri kazandılar; 20. Locarno Film Şenliği' nde Erkan Yücel "En Başarılı Erkek Oyuncu" seçildi; *Yeni Sinema* dergisinin düzenleyip 44 kişinin katıldığı "1970-80 Yıllarını Arasındaki En İyi On Türk Filmi" soruşturmasında 8. oldu (bkz.: *Yeni Sinema*, s. 31,32 1980).

BASIN DOSYASI: Bkz.: Atilla Dorsay, *Cumhuriyet*, 22 Ocak 1975; Tunç Okan, *Milliyet Sanat*, s. 116, 24 Ocak 1975; Sadun Tanju, "Cevher", *Cumhuriyet*, 8 Eylül 1975; Onat Kutlar, "Kenan Ormanlar'la Bir Söyleşi", *Milliyet Sanat*, s. 116, 24 Ocak 1975; *Endişe,* Senaryo Dizisi, Güney Yayınları 1976; Nezih Coş, "Pamuk Irgatlarının Durumu ve *Endişe* Üstüne", *Yedinci Sanat*, s. 20, Aralık 1974.

NOTLAR: Yılmaz Güney, Adana'ya bağlı Yumurtalık ilçesinde *Endişe*'yi yönettiği sıra, bir tartışma sonucu Hakim Sefa Mutlu'yu öldürdüğü iddiasıyla (13 Eylül 1974) tutuklandı. Ve filmi, Güney'in asistanlarından Şerif Gören tamamladı (bkz.: *Yumurtalık Olayı ve Yılmaz Güney*, Güney Yayınları 1974).

İzin

Y.: Temel Gürsu/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Kenan Kurt/M.: Şanar Yurdatapan, Atilla Özdemiroğlu/O.: Azra Balkan, Halil Ergün, Süleyman Turan, Ercan Yazgan, Hüseyin Kutman, Betül Aşçıoğlu, Necla Soylu, Senar Seven/1975 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Yıllardır hapiste yatan İbrahim (Halil Ergün) "iyi hali", nedeniyle bırakılır. Beş gün izin yapacaktır. Avukatı Ali ile iki arkadaşı, dört kadınla birlikte bir otelde İbrahim'i beklemektedirler. Etini satarak geçimlerini sağlayan dört fahişe ve onları beş günlüğüne kiralayan üç erkek...

Bir süre beklerler, İbrahim gelmez. Ve üç arkadaş kadınlardan birini otelde bırakıp diğerleriyle eğlenmeye giderler... İbrahim, otele geldiğinde arkadaşları yerine, hiç tanımadığı bir kadınla karşılaşır. Birbirlerine yabancı olmalarına karşılık aralarında bir diyalog kurulur.

Kadının adı Fazilet'tir (Azra Balkan). İbrahim ilginç şeyler söyler. Ama, Fazilet ne İbrahim'i ne de söylediklerini anlayabilir. Çünkü kişilikleri ve dünyaları ayrıdır. Gene de Fazilet, o lumpen tavrıyla "sen kimsin be anam, söyle ha?" diye İbrahim'i merak etmekten kendini alamaz.

Bir süre sonra grup biraraya geldiğinde Avukat Ali, İbrahim'i diğer kadınlarla ve arkadaşlarıyla tanıştırır. Sohbetin koyulaştığı sırada erkeklerden biri kadınları değiştirerek kullanmaktan söz açınca İbrahim karşı çıkar. Karşılarındaki kadınlar kadar fahişe olsalar da böyle bir tavır İbrahim'e ters gelir. İsyan eder. Ve "karşı koyması mümkünken susan da aynı derecede suçludur benim için" deyip

kadınları gönderir.

Fazilet, giderken İbrahim'e telefon numarasını vermiştir. Ertesi gün arar İbrahim. Buluşurlar... Sokaklarda konuşarak, iki arkadaş gibi dolaşırlar.

Fazilet, etkilenmiştir İbrahim'in konuşmalarından. Çünkü genç adam yaşama karşı direnmesini söyler, öğütler verir. Fazilet, İbrahim' in birlikte olduğu süre içinde çözemediği kimliğini ancak, ayrıldıktan sonra öğrenir. İbrahim, üç kişiyi öldüren bir kiralık katildir. Tam yedi yıldır içerdedir ve dokuz yıl daha yatacaktır...

BASIN DOSYASI: *İzin* filmi üzerine tartışma (Nezih Coş, Jak Kahmi, Altan Yalçın, Aytunç Altındal, Süha Pelitözü), *Yedinci Sanat*,s. 22, Nisan 1975; Temel Gürsu, "*İzin*", *Yedinci Sanat*, s. 21, Şubat-Marat 1975; Mehmet Ergün, *Bir Sinemacı ve Anlatıcı Olarak Yılmaz Güney*, sh. 173-178, Doğrultu Yayınları, Ocak 1978.

Bir Gün Mutlaka

Y.: Bilge Olgaç/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Hüseyin Özşahin/M.: Hurşit Yenigün/O.: Azra Balkan, Oktay Sözbir, Semra Özdamar, Güven Şengil, Birtane Güngör, Göktürk Demirezen, Mümtaz Ener, Osman Alyanak, Aynur/1975 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Grevlerle, öğrenci yürüyüşleriyle, kanlı çatışmalarla hareketli günler geçirmektedir İstanbul. Halk tedirgindir.. Hayat günden güne değişmekte ve geçim şartları da giderek ağırlaşmaktadır. Bir fabrika çıkışında işçilerden Akif, Binali ve arkadaşları toplanırlar. Ellerinde tutkal dolu kovalar vardır. Kentin duvarlarına afiş yapıştırdıkları sıra önlerinde birden bir minibüs durur. Bu karşıt gruptur. Zincirlerle, sopalarla, bıçaklarla afiş yapıştıranlara saldırırlar. Polis gelir, Binali yaralı olarak yakalanır, Akif ise kaçmayı başarır.

Sabaha karşı evine döner. Akif evlidir, yedi aylık bir çocuğu var-

dır. Ve sabaha dek uykusuz beklediği karısı Sultan'la çatışır. Karısı bu işleri bilmez. Ancak seven bir kadın olarak ihmal edildiği için yaşamından usanmıştır. Kocasının başka kadınlarla gezdiğini sanır...

Afiş yapıştırırken yakalananlardan Binali, kaldırıldığı hastanede ameliyattan çıkar. Ve hastanenin bir odasında iki sivil polis sorguya çeker Binali'yi. Bir sabah, Binali'nin 17 yaşındaki bacısı Hatice'nin evine bir grup silahlı genç gelir. Kızın alnına silahı dayayıp Binali'yi sorarlar. Hatice bir şarkıcının çocuğuna bakıp hizmetçilik yapmaktadır.

Akif, bir gece eve döndüğünde karısı Sultan'ı bulamaz. Karısı kaçıp annesine gitmiştir. Akif'in yuvası dağılırken, Binali'nin bacısı Hatice ise, şarkıcı Sevim'in dostu Kadir tarafından baştan çıkarılır. Onun metresi olur. Akif tutuklanıp hapse atılır. Binali'nin kızkardeşi Hatice randevuevinde basılır. Hatice artık ölmelidir. Binali, devrimci arkadaşlarından silah ister. Ama karşı çıkarlar. Çünkü onbeş yıl hüküm giydiğinde devrim mücadelesine katkısı olamayacaktır Binali'nin. Verdiği savaş, orospu olan Hatice'nin ya da onu düşüren Kadir'in adına olmamalıdır.

Akif hapisten çıkar. Fakat bir süre sonra arkadaşlarıyla duvarlara afiş yapıştırırken karşıt grubun gençleri tarafından kurşunlanır. Ertesi sabah, karısı Sultan çocuğuyla hastanenin önünde beklemektedir. Sedyede üstü kapalı bir ölü vardır. Sultan ağlar, kucağındaki küçük çocuk, hiçbir şey anlamadan el sallar...

NOTLAR: Sansür kurulunun yurtiçinde ve yurtdışında gösterimini yasakladığı *Birgün Mutlaka*, daha sonra Danıştay 12. Dairesinin raporuyla halk önüne çıktı (bkz.: Yılmaz Güney, *Bir Gün Mutlaka*, Güney Filmcilik Yayınları, Senaryo Dizisi 13,1977).

BASIN DOSYASI: Bkz.: "Semra Özdamar'la bir konuşma: Eleştirirken, *Bir Gün Mutlaka* ve Yılmaz Güney Aynı Kefeye Konamaz, *Vatan*, 29 Mayıs 1976; Nihat Behram, "Yılmaz Güney'siz *Bir Gün Mutlaka*, *Vatan*, 29 Mayıs 1976; Mehmet Ergün, *Bir Sinemacı ve Anlatıcı Olarak Yılmaz Güney*, Doğrultu Yayınları, sh. 178-182, Ocak 1978.

Sürü

Y.: Zeki Ökten/S.: Yılmaz Güney/G.y.: İzzet Akay/M.: Zülfü Livaneli/O.: Tarık Akan, Melike Demirağ, Tuncel Kurtiz, Şenel Gökkaya, Levent Yalman, Savaş Yurttaş/1978 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Hamo (Tuncel Kurtiz) geçimleri hayvancılık üzerine kurulmuş, göçer bir aşiretin reisidir. Hamo'nun oğlu Şivan (Tarık Akan), aralarında kan davası olan düşman bir aşiretin kızı Berivan'la (Melike Demirağ) evlidir. Hamo, oğlundan olan üç çocuğu da yaşamadığı için Berivan'ı bir türlü sevemez. Berivan, Hamo'nun aşireti için uğursuz ve lanetlenmiş bir gelindir. Hamo, oğlu Şivan'ın uğursuz sayılan Berivan'dan boşanmasını ister. Şivan ise, ihtiyar reisin baskılarına sürekli karşı çıkar. Çünkü, Berivan, yalnız ve çaresiz bir kadındır. Bu yüzden baba-oğul durmadan çatışırlar, kavga ederler. Zavallı Berivan hep dinler, sesini çıkarmaz..Konuşamaz, çünkü hastadır. Dili tutulmuştur... Her şeyi içine atar.

Düne kadar sesini çıkarmayan Şivan, birden başkaldırır. Aşiretten kopup gitmek ister. Oğlunun başını alıp gitmek isteyişi ve hayvancılığı eskisi gibi para getirmeyişi Hamo'yu deliye çevirir. Giderek daha da hırçınlaşır. Hamo, oğulları ve birkaç adamı ile birlikte büyük bir koyun sürüsünü Ankara'da satmak üzere trene yükler. Ve serüvenli geçen bir tren yolculuğundan sonra Ankara'ya vardıklarında, Şivan aşireti terkeder. Karısına iyileşmesi için doktor, kendine de iş arar. Yabancısı oldukları kentte, konuk olarak kaldıkları bir inşaatın odasında Berivan ölür, Şivan tutuklanır. Aşiret büyük kentte tüm bireyleriyle çökmeye ve yok olmaya mahkum olur. Büyük kentin

insanlarla, arabalarla dolu caddelerinde bir başına kalan Hamo, acı bir tükenişi yaşar... Ve yürür, yürür kentin ana caddelerinde.

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: 29. Berlin Film Şenliğinde (1979) "Uluslararası Protesttan Film Jürisi" ile "Katolik Film Organizasyonu"nun ödüllerini kazandı. SİYAD (Sinema Yazarları Derneği) tarafından (1979) "Yılın En İyi Filmi", Zeki Ökten "En İyi Yönetmen", Yılmaz Güney "En İyi Senarist", İzzet Akay, "En İyi Görüntü Yönetmeni", Tarık Akan "En İyi Erkek Oyuncu" ve Melike Demirağ "En İyi Kadın Oyuncu" seçildi. Ayrıca Melike Demirağ, "En İyi Kadın Sanatçı Ödülü"nü Rebecca Horn ile paylaştı; Belçika Kraliyet Film Arşivi Uluslararası Seçkin Filmler Yarışmasıda (1979) "Büyük Ödül"ü kazandı; British Film Instute tarafından düzenlenen Londra Film Festivalinde "En İyi Film Ödülü"nü aldı; Hollanda, yarışmasız Rotterdam Film Şenliğinde (1980) film eleştirmenlerinin düzenlediği soruşturmada en iyi üç film arasına girdi; Belçika, 10. Uluslararası Antwerpen Film Festivalinde (1980) "En İyi Film" seçilip büyük ödülü kazandı; *Yeni Sinema* dergisinin düzenlediği "1970-1980 Yılları Arasında Çekilen En İyi On Türk Filmi" soruşturmasında 291 puanla 2.nci oldu. (Bkz.: *Yeni Sinema*, s. 31-32, 1980); Belçika Sinema Eleştirmenleri Birliği tarafından "En İyi Sinema Yapıtı" (1981) seçildi.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Sungu Çapan, *Milliyet Sanat Dergisi*, s. 14, 12 Mart 1979; Atilla Dorsay, *Cumhuriyet*, 9 Mart 1979; Giovanni Scognamillo, *Hey*, Mart 1979; Halit Refiğ, *Milliyet*, Mart 1979; Nezih Coş, *Aydınlık*, 10 Mart 1979; *Süri*, Senaryo Dizisi Güney Yayınları.

Düşman

Y.: Zeki Ökten/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Çetin Tunca/M.: Yavuz Top/o.: Aytaç Arman, Güngör Bayrak, Hikmet Çelik, Kamil Sönmez, Güven Şengil, Hüseyin Kutman, Muadalet Tibet, Şevket Altuğ, Fehamet Atilla, Hasan Ceylhan, Fehmi Yaşar, Macit Koper, Lütfi Engin/1979 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Eceabatlı İsmail (Aytaç Arman) genç karısı Naciye (Güngör Bayrak) yaşlı kayınvaldesi ve küçük kızıyla yoksul bir yaşam sürer. Çünkü işsiz bir gençtir İsmail. İş bulmak için zorlu bir savaş

veren genç adam, tüm günlerini akşamlara dek hamal pazarında geçirir. İşsizlikten ve çaresizlikten kardeşleri bile el uzatmaz İsmail'e. Parçalanmış aile içinde kardeşleriyle olduğu gibi, babasıyla da birbirlerine düşmandırlar... İsmail, umutsuz bir karamsarlık içinde evini nasıl geçindireceğini düşünürken belediyeden bir iş bulur. Başıboş sokak köpeklerini zehirleyecektir. Yani köpek öldürücülüğüdür işi.

İsmail, içi zehirli kıymayla dolu bir tabakla aç ve cılız köpeklerin peşinde dolaşır durur. Ama gene de İsmail, ezilmişliğin ve yoksulluğun acılarından kendini sıyıramaz. Çok sevdiği karısı Naciye ile aralarındaki sevgi bağı da giderek kopmaya başlamıştır. Çevrelerindeki çıkar ilişkileri ve yoksulluk acıları, renkli ve gösterişli bir yaşama özenen Naciye'nin kötü sonunu oluşturur. Genç kadın tuzağa düşürülmüştür. Ve Naciye, her gece büyük bir suçluluk içinde eve geç gelir. Başı örtülü kandırılmış genç kadın kocasına ihanet etmektedir. Ve bir süre sonra da Naciye, evi tümden terkeder.

İsmail, kaçan karısını arar. Amacı onu öldürüp namusunu temizlemektir. Naciye, İstanbul'da, ama nerdedir, bilinmez. İsmail bu arayış içinde birden bilinçlenir. Öldürmek neyi çözümleyecektir ki... Suç, kendisini terkeden karısında mıdır? Suç karısında değil, çevrelerindeki çıkar ilşikilerindedir. İşte İsmail, soruna bu gözle bakınca değişir. Ve yaşamını yeni bir İsmail olarak sürdürür.

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: Uluslararası 30. Berlin Film Şenliğinde "En İyi Senaryo", "Jüri Özel Ödüle" ile Katolik Kilisesinin "Büyük Ödülü"nü kazandı; sinema yazarlarının düzenlediği soruştu rmada 1981 yılının en iyi beş filminin üçüncüsü oldu. Ve Yılmaz Güney "En İyi Senarist", Yavuz Top "En İyi Film Müziği", Güngör Bayrak'la Aytaç Arman "En İyi Oyuncu" seçildiler. Fehamet Atilla ve Güven Şengil de "Yılın En İyi Yardımcı Oyuncuları" ödülünü aldılar.

BASIN DOSYASI: Bkz.: Atilla Dorsay, *Cumhuriyet*, 7 Kasım 1980; Nezih Coş, *Aydınlık*, 5 Temmuz 1980; Onat Kutlar, *Milliyet Sanat*, s. 15, 15 Kasım 1980; Yavuzer Çekinkaya, "Karaormanlar Arasında Akdeniz Sineması: Vittel 1981", *Milliyet Sanat*, s.31, 1 KAsım 1981; Rekin Teksoy, *Gösteri*, s.1,1 Aralık 1980; Emel Ceylan Tamer, *Sanat Olayı*, s.1, Ocak 1981; *Düşman*, Senaryo Dizisi, Güney Yayınları.

Yol

Y.: Şerif Gören/S.: Yılmaz Güney/G.y.: Erdoğan Engin/M.: Sebastian Argol, Kendal/O.: Tarık Akan, Şerif Sezer, Halil Ergün, Meral Orhansay, Necmettin Çobanoğlu, Semra Uçar, Hikmet Çelik, Sevda Aktolga, Tuncay Akça, Hale Akınlı, Turgut Savaş, Hikmet Taşdemir, Engin Çelik, Osman Bardakçı, Enver Güney, Erdoğan Seren/1981 yılında çekilmiş bir Güney Film (Yılmaz Güney) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Ayrı ayrı özlemleri, ayrı ayrı sorunları olan beş mahkum, İmralı yarıaçık cezaevinden izne çıkacaklardır. Seyit Ali (Tarık Akan), cezaevinde aldığı mektuplardan karısı Zine'nin (Şerif Sezen) kendini aldattığını acıyla öğrenir. Seyit Ali, şeytana uyan karısına verilecek ceza için yola çıkar. İki ailenin namusuna leke düşüren Zine'nin törelere göre öldürülmesi gerekmektedir. Bu görev de öncelikle ihanete uğrayan bir koca olarak Seyit Ali'ye düşmektedir.

Seyit Ali, karısını, sekiz aydan beri kapatıldığı bir ahırda bulur. Ve Zine'yi sırtına vuran Seyit Ali, karlı dağlarda bir ölüm yürüyüşüne çıkar. Zine, dondurucu soğuğa dayanamaz, karlı dağbaşında çöker. Seyit Ali'ye kendisini kurtarması için yalvarır. Gerçekte de Seyit Ali, baştan beri karısını öldürmeye karşıdır. Ve onu kurtarmak için çırpınır, ama doğanın acımasız dondurucu soğuğuna karşı gücü yetmeyecektir.

Mehmet Salih (Halil Ergün), karısı Emine'yi (Meral Orhonsay) büyük bir tutkuyla sevmektedir. Buna karşılık genç adam, kaynanası ile kayınpederinin nefretini kazanmıştır. Onlar için Mehmet Salih bir korkaktır. Çünkü geçmişte, birlikte yaptıkları bir soygunda karısının kardeşini yaralı olarak bırakıp kaçmış, onu ölüme terketmiştir. Emi-

nc, ailesinin baskılarına karşılık genc de erkeği ile gitmeyi tercih eder.

Mevlüt (Hikmet Çelik), izin sonrası nişanlısı Meral (Sevda Aktolga) ile başbaşa kalmayı düşler. Ve Meral'i bulur. Ne var ki, başbaşa kalamazlar. Çünkü kızın ailesi, nereye gitseler başlarındadır. Mevlüt ise bu baskı nedeniyle cinsel özlemini genelevlerde giderecektir. Yusuf (Tuncay Akça), cezaevinde resmini göğsünde taşıdığı bir kadının özlemini yaşamaktadır. Bu kadın karısıdır. Yusuf, bu özlem içinde izne çıktığında, izin kağıdını kaybettiği için tutuklanacak ve tekrar hapse girip, karısını göremeyecektir.

Ömer (Necmettin Çobanoğlu), ailesine görmek için köyüne gittiğinde yıllardır yakınlık duyduğu Gülbahar'la (Sema Uçar) ilgilenecek, ama beraber olma fırsatını bulamayacaktır. Çünkü sınırdaki mayın tarlalarında kaçakçılık yapyan ağabeyini jandarmalar aramaktadır. Ve Ömer, ortalarda görünmeyen ağabeyinin cesediyle köy meydanında karşılaşacak, korktuğu için ona sahip çıkamayacaktır.

KAZANDIĞI ÖDÜLLER: 1982 Cannes Film Şenliği'nde *Yol*, Büyük Ödül "Altın Palmiye"yi Costa Gavras'ın *Missing-Kayıp* adlı filmiyle paylaştı. Ayrıca Fransa'da "Eleştirmenler Ödülü"nü kazandı (1983).

NOTLAR: Yol'un çekiminc önce Erden Kıral başladı. İlk projeye göre izne çıkacaka mahkum sayısı 11 kişi olarak saptanmıştı. Ancak, cezaevinde yatan yapımcısı Yılmaz Güney, mahkumların sayısını beşe indirince oyuncuların bir bölümünü değiştirmek gerekti, bu nedenle de Erden Kıral ile aralarında bir anlaşmazlık çıktı. Ve *Yol*'un çekimi Şerif Gören'e verildi.

BASIN DOSYASI: Atilla Dorsay, *Milliyet Sanat*, s. 60, 15 Kasım 1982; Pierre Billard, *Le Point* (*Yankı*, S.: 598, 13-19 Eylül 1982); Oğuz Adanır (Jean Mitry, "*Yol* İyi Bir Film, Ancak Bir Başyapıt Değil"), *Milliyet*, 11 Şubat 1983); Turhan Ilgaz, Şerif Sezer'le konuşma, *Milliyet Sanat*, s. 64, 15 Ocak 1983; Mehmet Basutçu, Bir palmiye iki film, Gösteri d., S.: 19, Haziran 1982; "İngilizler *Yol*'u beğendi, *Nokta*, s. 50, 24-30 Ocak 1983 (Derek Malcolm--*Guardian*, Philip French-*Observer*, Davit Huges-*The Sunday Times)*; *Washington Post* (*Yankı*, s. 611, 13-19 Aralık 1982); Aydın Sayman, "Yılmaz Güney ve Cannes'e giden *Yol*", *Edebiyat 81*, s. 14, Temmuz 1982; Mahmut Tali Öngören, "Sinemamızın Zaferi: *Yol*" (Yılmaz Güney-Şerif Gören), *Bilim ve Sanat*, s. 19, Temmuz 1982.

Le Mur (Duvar)

Y. ve S.: Yılmaz Güney/G.y.: İzzet Akay/ M.: Ozan Garip Şahin, Setrak Bakırel/O.: Tuncel Kurtiz, Ayşe Emel Meşçi, Nicolas Hossein, İsabelle Tissandier, Ahmet Ziyrek, Ali Berktay, Selahattin Kuzuoğlu, Jean Pierre Colin, Jacques Dimanche, Ali Dede Altıntaş, Sema Kuray, Zeynep Kuray/1983 yılında çekilmiş bir MK2 Diffusion-TF 1 (Marin Karmitz) yapımı/R.

ÖYKÜSÜ: Bir Türk hapishanesinin dördüncü koğuşu. Bir sübyan koğuşudur bu. Suçlu çocukların liderleri de hapishanede Allah adıyla anılan bir sübyandır. Hepsi çeşitli suçlar nedeniyle hapishanede biraraya gelmişlerdir.

Suçlu çocuklardan Arap, bıçakla adama öldürmü tür. Arkadaşları Aziz ve Uzun da aynı suçlardan yatmaktadırlar. Şaban ise annesi ve babası tarafından terkedilmiş ve sonunda hırsızlığa itilmiş bir çocuktur.

Her sabah aynı anahtar şakırtılarıyla, aynı kapı gıcırtılarıyla uyanır çocuklar. Hapishanede jandarmaların dudakları arasından yarım yamalak dökülen memleket türküleri de hep aynıdır. Tek düzedir... Hiç değişmeyen cezaevi avlusunda bazen sesler değişir. Tutukevi müdürü çocukları ziyaret eder. Çocuklarla konuşur, onları sorgular.

Sübyanlar bölümünün iki gardiyanı Cafer'le Tonton Ali'dir. Gece gündüz dönüşümlü olarak nöbet tutarlar. Başgardiyan Şevket ise onları denetler.

Çocuk mahkumlardan Şaban, kaçmayı dener. Fakat öldürülecektir. Uzun da kaçmak isterken hücreye atılır. Sesleri kesilmiştir... Ve bir süre sonra cezaevinde bir tek ses duyulur: "İsyan"...

NOTLAR: Yılmaz Güney, yurtdışına kaçtıktan sonra Fransa'da yönettiği *Le Mur*, Fransız eleştirmenleri tarafından pek tutulmadı. Filmi "karamsar bir dünya görüşü" biçiminde değerlendirdiler. *Le Mur*, sanatçının son filmi oldu.

Dizin

A

Acı (148), *Aç Kurtlar* (115), *Ağıt* (151), *Alageyik* (19), *Anası Yiğit Doğurmuş* (59), *Arkadaş* (164), *Aslan Bey* (109), *Aslanların Dönüşü* (63), *At Avrat Silah* (67), *At Hırsızı Banuş* (85), *Azrail Benim* (102).

B

Baba (157), *Balatlı Arif* (95), *Bana Kurşun İşlemez* (81), *Belanın Yedi Türlüsü* (119), *Ben Öldükçe Yaşarım* (56), *Benim Adım Kerim* (82), *Beyaz Atlı Adam* (36), *Beyoğlu Canavarı* (103), *Bu Vatanın Çocukları* (17), *Büyük Cellatlar* (83), *Bomba Kemal* (78), *Bin Defa Ölürüm* (120), *Bir Çirkin Adam* (123), *Bir Gün Mutlaka* (171).

C

Canı Pazarı (105), *Canlı Hedef* (136)

Ç

Çifte Tabancalı Kabadayı (122), *Çifte Yürekli* (129), *Çirkin Kral* (70), *Çirkin Kral Affetmez* (88), *Çirkin ve Cesur* (144)

D

Dağların Oğlu (52), *Davudo* (49), *Düşman* (174), *Duvar* (178)

E

Endişe (167), *Eşkiya Celladı* (80), *Eşrefpaşalı* (71)

G

Güney Ölüm Saçıyor (116), *Gönül Kuşu* (43)

H

Halime'den Mektup Var. (28), *Haracıma Dokunma* (47), *Her Gün Ölmektense* (34), *Hudutların Kanunu* (75)

İ

İbret (145), *İkisi de Cesurdu* (22), *İmzam Kanla Yazılır* (128), *İnce Cumali* (90), *İzin* (170)

K

Kaçaklar (141), *Kahreden Kurşun* (52), *Kamalı Zeybek* (29), *Kan Gövdeyi Götürdü* (50), *Kan Su Gibi Akacak* (118), *Kanlı Buğday* (35), *Kanımın Son Damlasına Kadar* (127), *Kara Şahin* (31), *Kargacı Halil* (108), *Kasımpaşalı* (37), *Kasımpaşalı Recep* (39), *Krallar Kralı* (46), *Kızılırmak Karakoyun* (93), *Kibar Haydut* (64), *Kocaoğlan* (33), *Koçero* (32), *Konyakçı* (40), *Korkusuzlar* (54), *Kovboy Ali* (74), *Kozanoğlu* (99), *Kuduz Recep* (89), *Kurbanlık Katil* (97), *Kurşunların Kanunu* (117)

M
Marmara Hasan (104), *Mor Defter* (27)

N
Namus ve Silah (135)

O
On Korkusuz Adam (25), *Onu Allah Affetsin* (125)

Ö
Öldürmek Hakkımdır (107)

P
Prangasız Mahkumlar (24), *Pire Nuri* (109), *Piyade Osman* (126)

S
Sahtekar (160), *Sayılı Kabadayılar* (48), *Sevgili Muhafızım* (140), *Seyyit Han* (111), *Silaha Yemin liydim* (50), *Silahların Kanunu* (68), *Sokakta Kan Vardı* (55), *Son Kızgın Adam* (139), *Sürü* (173)

Ş
Şeytan Kayaları (137), *Şeytanın Oğlu* (86)

T
Tehlikeli Adam (44), *Tilki Selim* (66), *Torpido Yılmaz* (41), *Tütün Zamanı* 9 *(20)*

U
Umut (130), *Umutsuzlar* (155)

Ü
Üçünüzü de Mıhlarım (45)

V
Ve Silahlara Veda (58), *Vurguncular* (154)

Y
Yaralı Kartal (42), *Yarın Son Gündür* (147), *Yedi Belalılar* (133), *Yedi Dağın Aslanı* (61), *Yiğit Yaralı Olur* (72), *Yol* (176)

Z
Zavallılar (162), *Zeyno* (142), *Zımba Gibi Delikanlı* (26)

AFA –*Sinema*

François Truffaut

Hitchcock

Çeviren: İlyas Hızlı

Dünyanın en büyük sinemacılarından ikisi oturup konuşmuşlar: Alfred Hitchcock ve Hitchcock'u ustası sayan, Fransız Yeni Dalga yönetmenlerinden François Truffaut. İki usta...

Hitchcock, *Sapık, Gizli Teşkilat, Şantaj, Kuşlar* ve *Arka Pencere* gibi filmlerin nasıl yapıldığını anlatıyor. Truffaut, her sinemaseverin merak ettiği soruları soruyor. Son derece eğlendirici, büyüleyici ve açıklayıcı bir konuşma. Hitchcock daha önce hiç bu kadar açık olmamıştı. "En iyi başvuru kitaplarından biri olmaya aday bir kitap... Olağanüstü..."

Movie Maker

Michel Chion

Bir Senaryo Yazmak

Çeviren: Nedret Tanyolaç

"*Cahiers du Cinéma*" dergisi yazarlarından Michel Chion, "hatalarıyla, aksaklıklarıyla ve oluşumlarındaki raslantılarıyla güncel ve canlı birer örnek" olduklarını düşündüğü dört senaryo ve diğer örnekler temelinde senaryo yazma tekniğini tüm ayrıntılarıyla inceliyor. Senaryo ögeleri, dramatik ögeler, anlatı yöntemleri ve her zaman yapılabilecek olası yanlışları tek tek belirterek daha iyi, daha sağlam senaryolar yazmanın yollarını gösteriyor.

"... Yapıt bugün AIDS kadar gündemde olan bir hastalığa ilaç sağlamak amacında: Bu hastalığın adı *iyi* senaryo yazarı eksikliği..."
"**L'Evenement**, Şubat 1987

Erden Kıral
Ayna (Senaryo)

Hans M. Eichenlaub
Carlos Saura
Nilgün Kahraman – Füsun Ant

Aldo Tassone
Akira Kurosawa
Ahmet T. Şensılay

Uwe Künzel
Wim Wenders
Kerem Çalışkan

Raymond Lefèvre
Ingmar Bergman
Cüneyt Akalın

Luis Bunuel
Son Nefesim
İlkay Kurdak

Andrey Tarkovski
Mühürlenmiş Zaman
Füsun Ant

Michel Chion
Bir Senaryo Yazmak
Nedret Tanyolaç

François Truffaut
Hitchcock
İlyas Hızlı

Agâh Özgüç, 1932'de İstanbul'da doğdu. Atila İlhan'ın etkileriyle 1955'lerde şiir yazmaya (Şairler Yaprağı, Yelken, Salkım, Türk Sanatı, Petek) başladı. 1961 yıllarında gazeteciliğe (*Büyük Gazete*) atıldı. Tarık Dursun K'ya reji asistanlığı yaptı. *Artist*, *Sinema*, *Ses*, *Pazar* dergileriyle; *Ekspres*, *Akşam*, *Milliyet*, *Yeni Gazete*'de çalıştı. Oniki sayı çıkan *Sinema 65* dergisini yönetti. Sinema ile ilgili incelemelerini ve araştırmalarını kitap haline getirdi. 1981 yılından beri *Haftanın Sesi* gazetesinde sinema danışmanı olarak görev yapmakta ve *Erkekçe* gibi aylık dergilere sinema üzerine yazılar yazmaktadır.

Başlıca kitapları: *Türk Filmleri Sözlüğü* 1914-1987 (6 cilt), *Türk Sineması Sansür Dosyası*, *Şiirlerle Sinema*, *Neden Yılmaz Güney*, *Bir Yıldız Böyle Doğdu: Türkan Şoray*.

Ağabey kardeşim,

Sevgiyle gözlerinden öperim... Bizi unutmayıp, kurda kuşa yedirmek istemeyen arkadaşlarımızın yanındasınız... Herşeyi izliyoruz...

Tunca'ya, Tunhan'a sevgilerimi söyle...

Sevgi ve kardeşlik...

İsmail Hüsrev